

La situació a Barcelona

ASSALT A LA FONDA DEL FERROCARRIL

Han estat posats a disposició del jutge Antoni Cases arles, Rafael Bordes i Agustí Ganyes Pascual, acusats d'haver pres part en l'assassinat de la Fonda del Ferrocarril.

COMISSIÓ MIXTA DEL TREBALL EN EL COMERÇ DE BARCELONA

Havent aparegut equivocacions en alguns diaris els dies en què, per comissió de la C. Mixta del Treball en el comerç, podria prorrogar-se una hora el tancament dels establiments mercantils de la barriada de Gràcia durant els dies de la seva festa major, es preveia als comerciants i industrials de l'esmentada barriada que els dies que abasten tal concessió en els compresos entre el 12 i el 18 del corrent, ambdós inclosius.

ESTRANGERS EXPULSATS

Aquests dies la policia ha donat llibertat a certes barriades i ha tingut bastants individus de mal caràcter, la majoria estrangers, els quals foren conduïts a la presó per justificar de moment com vivien quina professió tenien.

D'aquests estrangers, 10 seran posats en llibertat per haver pogut justificar la seva justificació. Els altres, una trentena, seran embarcats i enviats a França o demà cap als seus països, segons la majoria francesos i italians.

En queden tres que són de països orientals i seran embarcats així mateix el dia vinent.

Amb els expulsats hi ha els que, aquests dies, són a la presó per haver practicat la vaga de la fam i per tal de cridar l'atenció dels poders públics.

D'UNS DETINGUTS

Han estat posats en llibertat alguns dels que foren detinguts amb motiu dels darrers atracaments, per haver resultat res contra d'ells.

Altres queden a la presó per començar arrestos equivalents a multes per diversos conceptes els han estat imposades.

UN EDICTE

El jutge del districte de la Llotja ha dictat el següent edicte:

Don Ramon Maria Carrizo Hevia, Jutge d'instrucció del districte de la Llotja, d'aquesta ciutat, pel present expedient en mèrits de causa sobre robatori a mà armada, sumari número 489 de 1923, fet esdevingut entre les 12.30 del dia 7 del corrent a la Fonda titulada Ferrocarril, del carrer de la Duana, número 13, sobre totes les persones que es troben en l'esmentada fonda en el moment d'autes, com al mateix temps que puguin aportar dades de com esdevingueren els fets i quins foren els que els executaren, perquè compareguin davant l'esmentat jutjat, secretaria de D. Tomás Riera i Sans, amb l'objecte de prendre la declaració de la meritada causa, dintre el termini de deu dies, i assabentar dels drets que concedeix l'article 109 de la llei processal als que hagin resultat perjudicats pel fet esmentat.

TROSSOS D'UN ARTEFACTE

Fels caps i oficials de la Mesana d'Artilleria d'aquesta plaça, han estat reconeguts cinc trossos de ferro i una capsula blindada, que semblen nous, procedents d'un artefacte que esclatà fa pocs dies al camp de la Farga, de la barriada de Sans. Del reconeixement se'n dedueix que sembla que degueren pertanyer a una bomba de forma esfèrica de gruixos que varien entre 10 i 14 mil·límetres, que pel fet de no contenir adhesiu en les seves parets residus de la aluminació de la matèria que hagi pogut contenir no és possible amb exactitud determinar la classe d'explosiu però, per la magnitud dels trossos i la poca distància que fo-

ren llançats els trossos de pedra i adreça que allí hi ha havia, sembla deduir-se que es tracta d'una pólvora ordinària o similar, essent, per tant, de consideració el dany que hauria pogut ocasionar l'explosió en les persones o coses.

EL JUTJAT ESPECIAL

Ahí al matí prestà declaració davant el jutjat especial que entén en les causes per atemptats, el detingut Alfons Miguel Martorell, implicat en l'assassinat del senyor Escartín.

Segons s'assegura ha negat la seva participació en aquell fet.

El jutjat ha cridat telegràficament a la vídua del senyor Escartín, la qual és a València i que presencia el fet des del balcó del seu domicili, per a veure si reconeix al Martorell.

UNA ORDRE

S'ha publicat la següent ordre general, que dicta el marquès d'Estella.

L'existència d'una o diverses bandes d'atracadors i de nombrosos malfactors que porten a cap llurs maldades a la capital i encontorns, ha determinat el governador civil requerir el concurs de forces de l'Exèrcit i del Sometent, amb caràcter eventual, per a posar ràpid remei a tan lamentable situació.

A aquest fi el senyor Capità general ha resolt el següent:

Article primer.—El governador militar, d'acord amb l'inspector general de Seguretat, disposarà un servei de vigilància i seguretat, amb forces de l'Exèrcit, des de les vuit del matí a les vuit de la nit, que atengui essencialment a la zona en la qual radiquen els Bancs, sense perjudici de prestar atenció als altres establiments i als successos que esdevinguin en la demarcació de llurs serveis, procedint-se per tots amb la major diligència i energia a les captures precises i fent-se ús de les armes en casos de resistència o evasíu.

Els sometents de la ciutat i del pla, mobilitzaran diàriament el dècim de la seva força per a organitzar i prestar iguals serveis pels districtes, de vuit de la nit a vuit del matí, portant llurs distintius i armes llargues o curtes en els casos reglamentaris. En les hores de servei els individus que els prestin es consideraran agents de l'autoritat i tindran d'ells i amb ells, la connexió i enllaçaments deguts per a l'eficàcia del servei, essent d'esperar que aquesta cooperació es desenvolupi sense la menor dificultat ni discussió, i que en breu termini els malfactors, indocumentats, atracadors, pistolers i vagabunds de professió que infecten Barcelona, siguin capturats i posats a disposició de les autoritats civils i judicials per a l'aplicació de les sancions legals.

Article segon.—Per a donar compliment a la llei del dia 2 d'agost corrent, sobre l'ús d'armes curtes, les persones a les quals és d'aplicació el paràgraf tercer de l'article sisè, presentaran per a la seva revisió les llicències que tenen concedides a les autoritats competents, després d'haver rebut aquestes relacions dels caps dels cosos, centres i caporals de partit, pel que es refereix a sometents, de les que d'acord amb els respectius reglaments i mitjançant una nova reglamentació d'antecedents hagin de ratificar-se, aplicant-se tant en elles com en llurs respectives matrius, un caixet vermell que digui: «Habilitat a aquesta llicència d'acord amb la llei de 2 d'agost de 1923». De les llicències ratificades se'n enviarà relació al senyor governador civil, als efectes del paràgraf tercer de l'esmentat article sisè.

Els governadors militars, comandant general de Sometents i caporals de partit, donaran les instruccions detallades precises per a l'execució i compliment de les ordres anteriors.

En compliment d'aquesta ordre, des de les vuit d'ahir al matí, forces del regiment de Vergara, distribuïdes en patrulles de quatre soldats i un caporal, al comandament totes elles d'un oficial, prestaren el servei de vigilància en diversos llocs del cas an-

tic de la ciutat, havent-ho efectuat en igual forma a les vies de circumval·lació, les forces del regiment de Santago, també al comandament d'un oficial.

A les vuit de la nit cessen en llur comesa, essent rellevades pels sometents que han hagut d'organitzar vuit patrulles de quatre individus i un caporal o sub-caporal de barri en cada districte.

LA POLICIA ES VINDICA

Se'n facilita la nota següent:

«Atenta aquesta Jefatura» de policia a vetllar per l'ordre social, com a fi primordial de la seva existència, regularitza els serveis policíacs, de per si prou complexos i delicats en la forma i manera que les múltiples atencions i el nombre de funcionaris ho permeten: però en vista de les censures que per diversos i respectables sectors d'opinió es dirigeixen a les autoritats amb motiu de recents atracaments perpetrats en diversos llocs de la capital creuen, tant el senyor governador com el cap superior de policia complir amb un imperatiu deure de consciència, consignat, sense perjudici de respectar el dret de l'opinió a jutjar tota tasca del Govern i dels seus organismes executius, que si no tots, la major part dels autors dels robatoris a mà armada han estat detinguts i posats a disposició de les autoritats judicials, com ho demostra:

L'atemptat contra l'advocat don Josep Maria Seseras Batlle, pel qual es posà a disposició del jutjat dotze significats com a autors suposats per inducció; l'intent d'atracament a la sabateria de don Vicens Tugues, del carrer de Consell de Cent, pel qual fet hi ha detingut un individu que ha estat reconegut; l'atracament a la Granvia Diagonal a Manuel Fernández, els dos autors del qual reconegut també el perjudicat; l'atracament a l'Agència Ford, que també ha estat reconegut un dels autors detingut, el perpetrat a la Fonda del Ferrocarril, pel qual es troba detingut un individu reconegut per dependents de la casa, i, per últim, l'efectuat a la Companyia Arrendataria de Contribucions pel qual es troben detinguts sis individus reconeguts per empleats de la casa.

Per l'atracament a la Banca Padró Germans de Manresa, es posaren a disposició del jutjat cinc individus com a suposats autors.

Els sagrats deures que no sols la ciutadania, sinó els mateixos drets natural i de gent imposen a tot individu de cooperar a la tutela jurídica que per l'Estat és sempre deguda a la massa social, mai podran ésser de major eficàcia, que auxiliant a les autoritats en llurs treballs preventius i d'investigació, amb el fi de destruir i sancionar degudament a la delinqüència professional que cerca la garantia d'impunitat en les confusions de les grans urbs.

Per tant la policia, com la guàrdia civil, respondran motu proprio i per les instruccions rebudes a tota demanda d'auxili que es demani, augmentant-se el personal de vigilància amb funcionaris experts que arriben de Madrid i provincies.

EMPLEATS DETINGUTS

Han ingressat als calabossos del Palau de Justicia, rigorosament incomunicats, quatre empleats de l'Arrendataria de Contribucions, els quals foren detinguts en llurs domicilis, ocupant-los quantitats d'alguna importància, bitllets del Banc d'Espanya i una altra suma major en moneda estrangera.

Els detinguts són: Jesús i Alfonso Albarracín Abellá, Juli Llostalet Navarro i Joan Bascuñana Gómez.

La policia va tenir notícia, per confidències, de la classe de vida que portaven els dits individus, la qual no estava en consonància amb el sou que guanyen i va sospitar que hi hagués complicitat amb l'atracament.

El jutge, després d'interrogar-los, va posar-los en llibertat.

AUTORITZEU LES NOTES DE LES QUALS ENS PREGUEN LA PUBLICACIÓ, AMB UN SEGELL O UNA FIRMA QUE ENS SIGUI CONEGUDA.

Mort del pintor Sorolla

Madrid, 11, 2 tarda.
La nit passada morí a Cercedilla, on estigué, el pintor, gloriós de les arts, Sorolla.

El rodejava tota la família en aquell trist moment.

Joaquim Sorolla i Bastida, el pintor de la llum, que acaba de morir, nasqué a València l'any 1850.

Fou alumne de l'Escola de Belles Arts de la ciutat del rei En Jaume. Deixeble d'En Pradilla, presentà a l'Exposició de València de l'any 1878 (tres acquarelles per una de les quals «El Pati de l'Institut» obtingué medalla de coure.

A l'Exposició de la mateixa capital de 1880 hi portà «Un minyó espantat» l'ocasió de venjar-se, que li valgué una medalla d'argent. També pintà «Un àrab examinant una pistola», un paisatge i tres marines que presentà a una de les Exposicions que s'efectuaren a Madrid.

Pel seu quadre «El dos de maig», obtingué una medalla de segona classe en l'Exposició de 1884 de Madrid: on en la de 1887 presentà dues obres: «L'enterrament de Crist» i estudi (nu). En la mateixa capital, en l'Exposició de Belles Arts realitzada al Saló Hernández, s'admirà l'any 1890 la se-

va «Valenciàna a la reixa», notable acquarella, i la seva «Gitana».

Guanyà En Sorolla una primera medalla pel seu quadre «Una altra Margarida», en l'Exposició de Madrid de 1892, i una medalla de tercera classe pel seu quadre «El Bes», a l'Exposició de París de 1893.

Concorregué a moltes Exposicions i el seu crèdit s'anà afirmant, arribant a tenir ressò universal. La manera de tractar l'ardència del seu meridionalisme es pot dir que infantava una escola.

Heu's aquí algunes de les seves produccions principals: «Fruita prohibida», «Les xarxes», «Els corders», «El santero», «El nen», «Encara diuen que el peix va car», «Sagunt», «Retorn de la pesca», «Cosint la vela», «Menjant a la barca», «Parella de bous treient una barca a la platja», «Diversos nois banyant-se i un noi abrigant amb un llençol un nen que acaben de banyar» i «Els fills del goig».

Al Museu d'Art Modern de Madrid i al Luxemburg de París i als Estats Units, es guarden diversos quadros d'aquest notable pintor català de València.

Passava temporades a la seva terra natal, però la seva residència habitual era Madrid.

D. E. P. l'il·lustre artista.

La crisi política d'Alemanya

Paris, 11. — Comuniquen de Berlín als periodistes que ahir vespre es reuniren els caps de partit per a tractar de la constitució d'un nou Gabinet. — Havas.

Es considera imminent la dimissió del Govern, a conseqüència de la negativa dels socialistes, que persisteixen en anunciar que votaran la moció de desconfiança en el Govern. S'indica al senyor Stresemann com a futur canceller.

En els cicles polítics i parlamentaris hi regna gran agitació.

Igual agitació regna entre el poble. La població que treballa a les fàbriques situades al Nord de Berlín ha issat la bandera roja amb l'estrella sovietista.

A última hora de la tarda els comunistes assaltaren materialment el Reichstag reclamant energicament la dimissió del canceller Cuno. Les tropes ocupen els encontorns del palau del Reichstag. — Havas.

Berlín, 11. — Al Reichstag el diputat comunista senyor Froelich, ha atacat

el Govern en termes violents, censurant durament la política desenrotllada per la gran indústria de la conca del Ruhr, dient finalment que el Govern del Reich havia de capitular davant la gravetat de la situació.

Al mateix temps, la fracció comunista del Reichstag presentà una moció de desconfiança vers el Govern.

Un orador ultranacionalista exhortà el conciller senyor Cuno a mantenir-se ferm en la seva acció.

El ministre de l'Alimentació parlà a continuació i declarà que Alemanya compatacava en l'actualitat amb queviures suficients per a les seves necessitats.

Tots els partits governamentals, menys els socialistes, s'adheriren després als projectes del Govern.

Finalment el Reichstag aprovà una moció autoritzant al Govern per acunyar monedes d'alumini que valdran un milió de marcs.

En la sessió del dilluns es procedirà a la votació de la moció presentada pels comunistes. — Havas.

Solució del conflicte bancari

Madrid, 11, 5'15 tarda.
El ministre del Treball ha manifestat aquest matí que havia realitzat una nova gestió relacionada amb la vaga d'empleats de Banca, obeint a la petició que li feu ahir el senyor Sales.

No ha dit el senyor Chapaprieta el resultat de la seva gestió, la qual no degué ésser favorable.

El ministre de la Governació ha manifestat avui que podia donar-se per acabat el conflicte bancari «provincies».

El director del Banc Hispano Americà i president en funcions de l'Associació de la Banca del Centre d'Espanya, senyor Cifuentes, ha manifestat avui als periodistes que no era possible una solució de concòrdia entre banquers i empleats, per negar-se aquells a parlamentar amb el Sindicat.

Els periodistes, en arribar al Sindicat s'han vist sorpresos amb el següent avís fixat a la porta:

«Falten dotze hores perquè el plet es falli a favor nostre.»
«Els periodistes han tractat d'adquirir notícies, però homes han observat que en mig de la major alegria corria de boca en boca que el

conflicte havia quedat acabat i que dilluns tornarien tots els vaguistes al treball.

Com que tots els elements directius guardaven una reserva impenetrable, els periodistes s'han entrevistat amb el president de la Confederació General de Treballadors, senyor Sales, el qual ha dit que s'estava redactant un manifest que serà llançat avui o demà a la publicitat, en el qual es donava per acabada la vaga.

«De manera que és una realitat l'acabament de la vaga?»
— Exactament.

«Es també exacte que dilluns tornaran a ocupar els seus llocs els vaguistes?»
— Exactíssim.

«Han signat els banquers i empleats alguns pactes?»
— No, no s'ha signat res; però s'han donat garanties. Els empleats ocuparan els seus llocs i les bases seran respectades pels Bancs.

El senyor Sales s'ha negat a concretar les causes que havien determinat l'acord de donar per terminat el conflicte, dient únicament que demà, si troben local, es proposa celebrar un miting.

Banc de Barcelona

Aquest Banc, a la seva Casa Central i a la Sucursal número 1, continua realitzant les operacions de compra i venda de Valors, Renovacions, Conversions, Canvis, Agregació de fulles de cupons, Subscripcions, Cobrament i Negociació de cupons i Revisió de llistes d'amortitzacions. **Admet en dipòsit tota classe de valors**

Cristalleria, Pisa i Porcellana

Despatx i Vendes: Rda. Universitat, 6. Tel. 5510 A.
Magatzems i Tallers: Carrer Corts, 413. Tel. 217 H.

Aquesta casa rep continuament, de les més importants del país i de l'estranger, les últimes novetats en Vixelles, Jocs de cafè, te, Serveis oristall, Bomboneres, Majoliques, etc., etc.

Vixelles angleses
Mintons

Serveis oristall
Baccarat
Val Sant Lambert
Badalona

Decoració de Vixelles: Pisa i Porcellana a gust del comprador, models novetat efectuat als seus

TALLERS DE DECORAT

Serveis per a Restaurants, Cafès, Balnearis i Comunitats Religioses.

Expedicions a Províncies

Vendes a l'engròs i detall

6 - Ronda de la Universitat - 6

Les selectes xocolates elaborades pels

Monjos de Montserrat

es ven l'antiga Fàbrica de Pastes de Sopa de JOSEP BIGORRE, carrer de la Boqueria, 40, i la seva Sucursal, Plaça de la Llibertat, 4 (Gràcia).

Banc de Catalunya

Domicili social:

Rambla dels Estudis, 10. - Barcelona

Telèfons 561 i 562 A. - Apartat de Correus 568

Direcció telegràfica i telefònica: CATALONIABANK

Comptes Corrents — Comptes de Valors — Caixa d'Estalvis
Banca — Borsa — Cupons — Girs — Canvi de monedes
Delegació del Banc Hipotecari d'Espanya
Subscripcions a Emprèstits

DIPÒSIT DE VALORS EN CUSTÒDIA

Cambra cuirassada

DIMENSIONS I PREUS DE LLOGUER

Model	Alt en cm.	Ample en cm.	Fons en cm.	Capacitat en dm. cu.	PREU ANUAL. - PESSETES		
					1 titular	2 titulars	3 titulars
A	15	25	53	19.875	30.—	68.—	108.—
B	25	24	53	33.125	50.—	114.—	180.—
C	25	51	53	67.575	80.—	210.—	345.—
D	50	51	53	135.150	120.—	380.—	650.—

Els impostos són a càrrec del Banc

HORES DE SERVEI: De nou a una i de dos quarts de quatre a les set.

AGENCIA núm. 1: Carrer Creu Coberta, 8. Tel. H. 667
AGENCIA núm. 2: Sant Andreu, 148. S. M. 671
AGENCIA núm. 3: Salmeron, 111. G. 184

SUCURSALES A GIRONA I LLEIDA

Dr. Montaña

dels Hospitals de París. Pell i Veneri. Sant Pau, 28, principal, 2.

EPILEPSIA

O ACCIDENTS NERVIOSOS
es curen radicalment, per molt antic i rebel·l que arribi a ser el sofriment, prenent l'acreditat **Xarop antièpilèptic URGEL** (Fórmula del doctor Bayés)

Banca Marsans, S. A.

Valors - Cupons - Girs - Canvi - Cotons - Viatges

Rambla de Canaletes, 2-4
BARCELONA

Direcció telegràfica:

MARSANSBANK

Apartat de Correus núm. 1

4530 A.
Telèfons números... 4531 A.
4532 A.

SUCURSAL A MADRID

Avinguda del Comte de Peñalver, núm. 18

LA DIABETES

es cura radicalment amb el

Vi Uranat PESQUI

que elimina el sucre a raó d'un gram per dia, fortifica, calma la set, evita la cura

Les complicacions diabètiques

De venda en les bones farmàcies i drogueries

Volent pujar ahir tarda a un camió a l'avinguda Icaria, Rafael Reyes Millan, de 25 anys, jornalier, va caure i es va fracturar l'avant braç dret. Va ésser curat al dispensari del Taulat i d'allí conduït a l'Hospital de la Santa Creu.

Acadèmia Práctica

Bilbao, 199, pral.

COMERÇ I IDIOMES

Havem rebut «La Novella d'Ara» corresponent a aquesta setmana, que publica una graciola novel·la d'aventures titulada «La Bassa Roja» (una aventura en l'estepa) del il·lustre escriptor En Prudenci Bertrana, amb il·lustracions d'En Passarell.

Grans rebaixes

De l'1 al 15 del corrent, en lots d'olles, pots, cacerols, etc., en alumini extra.

NEVERES I GELADORES

Llorens Germans. Rambla Flors, 30

DEPILATORI BELLESA treu d'arrel el pèl moix, pèl de la cara i braços. Resultats pràctics. Venda en perf.

Dues veïnes del carrer de Jaume Gualt discuteixen si enguany fa més o menys calor que l'any passat, i es van acalorar tant, que una d'elles va agafar un bastó i va clavar tal bastonada a l'altra, que si no era llesta a parar el cop a la mà, la posava en situació de no tenir calor mai més.

La pacient va haver d'anar al dispensari on li van curar una contusió a la mà dreta i una ferida contusa a la cara.

Altres dues dones van discutir a la font que hi ha a la Travessera, prop del carrer de Pere Serafí, i la frescor de l'aigua no va ésser obstacle perquè també s'acaloressin i acabessin a cops de cantir, resultant una d'elles amb un braç fet malbé.

PREUS REOLAM

Llonganissa extra Sibèria, a pessetes 12 quilo. Foie Gras extra Sibèria, a pessetes 0'90 llauna 1/8. Mortadella extra Sibèria a pessetes 1'20 llauna 1/8. Mantega de poro, pura, a pessetes 3'90 la llauna d'un quilo. Vicens Ferrer i Companyia, P. Catalunya, número 12, T. 112 A.

Va ésser auxiliat al dispensari d'Hosptatfranchs, la nena Joaquina Batllori Pl, de tres anys, habitant al carrer de l'Apredadora, la qual presentava cremades greus a la boca per haver ingerit sosa caústica, en un descuit dels seus pares.

Vida religiosa

Avui: Sants Alexandre i Rufi, bisbes i màrtirs, i Santa Susanna, verge. — Demà: Sants Eusebi i Herculà, bisbes, i Santa Clara d'Assís.

Quaranta hores: Demà, a l'església parroquial de Sant Josep, a Santa Mònica. Hores d'exposició: De dos quarts de set del matí a dos quarts de vuit de la tarda.

La missa de demà: Dominica XII després de Pentecostàs, color morat.

Cort de Maria: Demà, Nostra Dona del Pilar, a Sant Jaume.

Vetlles en sufragi de les ànimes del Purgatori: Avui, Torn de la Puríssima Sang, a la seva capella, Escorial, 155 (Gràcia). — Demà, Torn de la Verge del Pilar, a la mateixa capella.

Obituari

ENTERRAMENTS

En Carles Muller de Valenzuela. Ha mort a l'edat de 86 anys. Demà, a les nou. La Costa, 1. (Parroquia dels Josepets. Cementiri Nou.)

El nen Ferran Royo i Marant. Ha mort a l'edat de 12 anys. Demà, a les deu. Portal de l'Angel, 9. (Parroquia de Santa Anna. Cementiri Nou.)

PARTICIPACIONS DE DEFUNCIO
En Marc Pualachs i Figueras. Ha mort a l'edat de 64 anys. Enterrat aquesta tarda al Cementiri Nou.

En Joan Sánchez Sant. Ha mort a l'edat de 82 anys. Enterrat la tarda d'avui al Cementiri de Sant Gervasi.

El jove Antoni de P. Anjoli i Vives. Ha mort a l'edat de 30 anys. Enterrat aquest matí, al Cementiri Vell.

Na Maria dels Dolors de San Pedro Aymat, vídua d'En Patricia de San Pedro y Aznar. Ha mort a l'edat de 64 anys. Enterrada aquest matí, al Cementiri de Sant Gervasi.

Nous rètols en català

La Comissió d'Organització i Propaganda de l'Ateneu Nacionalista del Districte VIII prega a tots els catalans de la barriada que simpatitzin amb les tasques de catalanització dels nous rètols dels establiments, que se reuneixin a la Comissió i que se veixin comunicats a la Comissió de propaganda, tots els dies de 7 a 9 del vespre, qualsevol modificació en el seu tit de pinter de nou els establiments del Districte.

PORELLANA
J. Llorens. Rbla. Flors, 30.

NOTÍCIES DE LA PENÍNSULA

(Telegrams i conferències de LA VEU)

REGISTRADOR DE LA PROPIETAT

Madrid, 10, 8:30 nit.
 A estat nomenat Registrador de la Propietat de Terrassa, don Perfecte Gil.

INFORMES DELS GENERALS

WELER I CASTRO GIRONA

Segons els periòdics, l'informe que el general Weyer presta davant de la Comissió de responsabilitats, fou interessant.

El general assegurà que fou un error el prescindir de l'Estat Major Central, tant en la preparació dels plans de desenvolupament com després de l'èxit de la mobilització.

Obre la mobilització amb totes les complicacions que ella reix, els ministres de la Guerra, de l'Interior i de l'Estat, no pogueren en la necessitat de referir a un centre que està en el deute de conèixer els millors procediments perquè la mobilització sigui ràpida, completa i el menys costosa per al Tresor.

El general Weyer que els estats ministres saben com des de no han sabut altres, que el dit centre està prevint i documentant a fer front, amb positius resultats, qualsevol consulta que se li fes.

La decisió de l'Estat Major Central hagués estat en pugna amb les solucions ministerials, no sempre encaminades, per desconeixement de les vegades, i per obstinació en al-

judici del general, en la mobilització cometé un gravíssim error, del qual es queixen els ministres, però sense dir que els errors eren els que havien portat a la mobilització, sense parlar de quèixar-se que aquests no ven degudament preparats. Com en estar en les necessàries condicions d'eficiència militar, unes unitats a les quals, per una lamentable equivocació, sigui de qui fos, es pren el moment de mobilitzar-les, soldats del tercer any, que són, precisament, els de més solida preparació.

Estat Major Central, consultat sobre el particular, hauria informat en el sentit, però per això no se li dona el mèrit de la decisió.

El general Weyer, com a resultat de tots aquests capricis, amb els quals no es conforma, perquè en donava compte de les greus pertorbacions i responsabilitats que contraia el meu silenci, va ésser pel que presentava la meua dimissió al ministre de la Guerra senyor Clavero.

Aquest senyor que jo l'havia conegut en motius de salut, inexacte, ha estat millor que en aquella ocasió. La veritat és que vaig protestar d'ell contra la desconsideració que es feia objecte a l'Estat Major Central, i vaig alegrar que encara no seria poca cosa si no portés greus danys per als interessos dels i per a l'exèrcit.

El general Weyer opina que el cop hauria degut indiar a l'Alt Comandament les debils condicions d'armament tan avançada, tan separada de les bases, tan exposada a un cop, tan indegudament ocupada que la seva ocupació degué merèixer una severa repressió.

La catàstrofe militar data d'aquell moment. Els successos que esdevinaren després són lògica conseqüència. No es prengueren mesures, no es reforçaren les avançades, no es desarmaren les línies de comunicació i l'enemic anà gastant la moral de les nostres estretes més tard, fins a esdevinquer la catàstrofe.

Després de tot això l'ansietat d'Espanya es concentra en les restes de les columnes de Celam i Mont Arrut, i esdevinquer amb notables negligències que no es podia anar en l'ur-

gens, jo solament els puc assegurar que en la meua llarga vida militar, en casos tan semblants, essent d'un exèrcit, cap dubte tingui, essent en el poder o no sotórrer, l'enemic tenia assetjades les tro-

pes. Per al seu auxili en basta començar que havia d'anar-hi. L'alta del deure que tingui sempre vaig portar a les empreses i som-

pre vaig tenir la sort de sortir-ne bé d'elles.

Traca el general davant els comissionats quines haurien estat lures iniciatives en aquella ocasió i afirma que qualsevol general havia de fer altre tant.

Les manifestacions del general Weyer produïren gran efecte entre els comissionats.

El general Castro Girona informà després del general Weyer i digué que fou ell qui sostingué sempre que si des del primer instant s'hagués apartat la intervenció, el menys possible, de les armes, el problema hauria estat de fàcil solució, putx els indígenes es mostraven propicis a la nostra influència i una tasca forta i serena ens hagués donat el problema resolt.

No s'entengué així. Es feu intervenir a les armes i els indígenes que havien començat a acostumar-se a tractar amb els militars com elements de pau, sobtadament veleren en l'exèrcit al natural enemic i la solució del problema canvià per complet.

«El que pogué ésser fàcil es feu quasi impossible o almenys pesat i costós».

Opina el general Castro Girona que tot el que en les tres zones del Marroc no donaren les armes després de despeses immenses de diners i de vides poguerem obtenir-lo per altres procediments que no foren seguits per inspiració d'alguns elements bel·licosos que potser de bona fe procediren equivocadament.

Així, que s'observa aleshores, és un fenomen que s'ha reproduït més tard.

No és el problema del Marroc una qüestió que pugem resoldre en uns mesos o en uns quants anys; però si seriosament es vol resoldre s'ha d'anar al desenvolupament d'un labor de prudència, sense nerviositats ni pugnes d'amor propi que en definitiva solament ens poden ocasionar greus trastorns.

A Borsa els fons públics segueixen ben disposats, millorant la partida de l'interior 35 cèntims.

Tresors i Cèdules hipotecàries, sostinguts.

En accions bancàries no es produïren modificacions i de les industrials estan fluïxes els Tabacs i Explosius. S'observa major negociació en obligacions, predominant les ferroviàries.

Segueix l'alça de quasi tota la moneda estrangera, principalment en lliures i dòlars. E franc francès s'opera també amb algun avantatge i els marcs milloren fins a costar tres pesetes el milió.

AGRESSIO

Al carrer d'Argumosa, xamfrà a la Ronda d'Atocha, cinc individus vaguistes de la casa Singer han agredir a un obrer que treballava, anomenat Josep Carles Narvaez, produint-li ferides greus en diferents parts del cos.

Dos dels agressors han estat detinguts.

EN BARBER, SACRAMENT

Aquest mati ha estat sagrant l'ex-governador de Barcelona don Francesc Barber.

LA COMISSIO DE RESPONSABILITATS

La Comissió de Responsabilitats ha estat reunida en el Congrés, des de les sis de la tarda fins a dos quarts de nou, facilitant-se del seu resultat la següent nota:

«La comissió es reuní i escoltà l'informe de l'Alt Comissari, senyor Silvela, el qual feu la prèvia manifestació de que venia de bon grat davant els representants del Congrés, complint, no solament deures del seu actual càrrec, sinó obligacions de ciutadà espanyol, afegint que si no hagués estat a Madrid en rebre la invitació, li hauria bastat el desig d'escoltar-lo per a venir des de Tetuan.

Després el senyor Silvela, i responen a preguntes de diversos vocals, ha informat durant hora i mitja.

Llegides les sollicituds d'alguns senyors que desitgen informar davant la Comissió, s'acordà no accedir a aquelles que es refereixen a temes sense relació amb les investigacions acordades per la Cambra.

Es reberen, rematats pel ministeri de la Guerra, l'expedient relatiu a

l'adquisició de les ametralladores Colt i el sumari del desfiló de Larraix.

La Comissió acordà tornar a reunir-se demà a les sis de la tarda per a continuar els seus treballs.

EL COS DE CORREUS

Segons aquest mati es deia en la Direcció general de Correus, a un dels proxims Consells es proposa portar el ministre de la Governació, duc d'Almodovar del Valle, un projecte de decret reorganitzant el Cos de Correus i reforçant els reglaments orgànic i de serveis.

PROCESSAMENT D'EN MARTINEZ SIERRA

Fa ja tres anys, per l'octubre de 1920, el senyor Rivas Cherif denuncià al jutjat l'empresari d'Esclava i neguit autor dramàtic don Gregori Martínez Sierra per defraudació de la propietat literària de la comèdia anglesa «Casa de Solers», estrenada al mateix temps per la Companyia Sessone-Palan, com traduïda pel propi senyor Martínez Sierra.

L'assumpte es comentà en la premsa, però el senyor Rivas Cherif preferí insistir en l'acció judicial a derivar la qüestió als termes d'un pleterari sense transcendència.

Amb data de dimecres, 8, la Sala de vacances de l'Audiència ha revocat l'acte judicial dictat pel març de l'any passat denegant la demanda del senyor Rivas Cherif, a que ara s'accedeixi, conforme dret, i ordenant per tant, el processament de don Gregori Martínez Sierra.

SIGNATURA DE MARINA

Proposta d'ascens als emplaços immediats dels maquinistes oficials de primera i segona classe don Andreu Galan Delgado i don Artur de la Cruz Reyes.

CURS D'AVIACIO

Cartagena. — A l'aeròdrom dels Alcázar s'ha celebrat el curs d'aviació de coronels de diversos cosos de l'exèrcit i altres persones.

El curs d'aviació foren presidit pel governador militar d'aquesta plaça, el capità general del departament i nombrosos caps i oficials.

Aquest mati, després de practicar-se alguns admirables vols, el comandant d'aviació, cap de l'escola, donà una interessant conferència sobre l'organització del servei.

A la tarda els professors senyors Salgado i Arias dissertaren sobre diversos procediments de bombardeigs.

LA VACA D'ADVOCATS DE MURCIA

Múrcia. — En la Societat Econòmica acaba de celebrar-se una reunió entre el director general de presons i una comissió del Col·legi d'advocats per a tractar de resoldre la vaga per aquests plantejada.

S'acordà suspendre l'acord de vaga i reprendre les funcions judicials.

UNA HARKA

Mejilla. — Se sap que els indígenes de Betenim estan temerosos davant probables aconseqüents militars i s'han constituït en harka.

Se sap que tenen muntades dues ametralladores en posicions estratègiques.

DE TETUAN

Tetuan. — Per deutes de treball un individu nomenat Eugeni Mas, natural de Bilbao, disparà cinc trets sobre la mestressa d'una sabateria anomenada Dolores Esteve, deixant-la en estat agònic.

L'agressor es lliurà a les autoritats sense oposar resistència.

S'ha aforat per a aquesta tarda l'acte d'imposar la medalla militar al capità don Antoni Delgado, pertanyent a la mehabla jafiana.

He tornat de Larraix la missió espanyola-portuguesa, no havent visitat Alcazanquivir per l'excessiva calor que allí se sent.

EL CONSELL DE MINISTRES

Madrid, 11, 12:30 matinalada.

Encara que els ministres han romàs a la sala de Consells fins a les nou de la nit, la reunió s'ha donat per a cabada a un quart de nou, hora que el president ha comunicat per telèfon al rei els acords adoptats.

Mentrestant es redactava la nota oficial facilitada als periodistes, encarregant-se de la missió el senyor Alba, els ministres han obert alguns

dels balcons de la sala, conversant en grups.

Els consellers han abandonat la Presidència amb inusitada rapidesa, pretextant tots que havien de vestir-se per a assistir al Ritz, al sopar organitzat per «El Imparcial» en honor de Benavente.

En la nota oficial — ha dit el senyor Alba — trobaran vestits tots els acords.

— I s'han acabat definitivament les ampliacions — ha objectat el senyor Salvatella. — Ens hem juramentat per això.

— Seriosament? — ha preguntat un periodista.

Els acords s'han adoptat per unanimitat — ha dit el general Alzupuru.

— Doncs, a veure si tenen vostès formalitat, perquè repetidament han adoptat identica mesura, i en alguns periòdics han aparegut ampliacions autoritzades — ha dit somrient un dels més congratulats pel tancament de l'alcassa.

El senyor Villanueva ha estat voltat pels periodistes.

— L'han reduït — li han preguntat, preguntant.

— Ja ho crec! — ha contestat somrient el ministre de Finances. — Fins he donat diners.

— Doncs això ja té una significació — ha observat un periodista.

— Però és — ha replicat el senyor Villanueva — que em refereixo als cabals del mes, els quals s'han aprovat.

La brometa ha fet riure la minoria que el sentien. I tots han insistit i s'han ratificat en que fracassarien els intents per a aconseguir ampliacions en el successiu sobre el Marroc.

Abans de facilitar-se la nota oficial, el president del Consell ha rebut els periodistes als quals s'ha limitat a dir el següent:

— S. M. el Rei m'ha rellevat d'anar aquesta nit al Palau. Com que es retrassaria demà unes quantes hores la seva sortida cap a Santander, despatxaré demà amb ell a primera hora.

Els acords del Consell ja els coneix el sobirà.

Hem convingut seriosament que en l'esdevenidor no es facin públics els acords de tot el que es relaciona amb el Marroc.

El diumenge, a dos quarts de deu del mati, tornarem a celebrar Consell, perquè tenim d'aprovar diversos assumptes administratius, i el ministre d'Estat té d'abandonar Madrid per a marxar de jornada regira.

El sots-secretari de la presidència ha facilitat després la nota oficial, la qual diu així:

«El Consell de ministres ha posat terme a la seva deliberació actual respecte al problema del Marroc.

Adoptats per unanimitat els acords, expressió d'aquella, considera el Govern imperatiu deure elemental tancar-se en termes de prudent reserva. Correspon aquesta a la naturalesa de tals designis, que han de constituir regles de conducta per al sotí i valeros exèrcit de la patria, respecte del qual no eten licit per estímuls de política interior exposar-lo a les conseqüències de declaracions relatives al curs de la campanya.

Tots els Governos, aduuc en les democràcies més radicals, assistits per la premsa i per l'opinió, guarden silenci en ocasions semblants.

Així no obsta perquè proclami el Govern davant del país una vegada més com viu fidel a les orientacions que constitueixen el fons de les campanyes realitzades pels homes que el componen, fora i dintre del Parlament, i que aconseguir públicament expressió de conducta en reiterades declaracions ministerials.

En tal sentit, també s'ha acordat requerir l'alt concurs de l'Estat Major Central de l'Exèrcit, perquè en el termini més breu, determini tècnicament les possibilitats i forma de desenvolupament dels acords del Govern.

Per a aconseguir plens i bons resultats en aquests, el Consell de ministres, com també amb el concurs dels elements indígenes, més interessats que angui en el desenvolupament pacífic del nostre protectorat.

Persuadit de la necessitat urgent d'acomodar les despeses d'aquest a les possibilitats nacionals, s'ha acordat una sèrie de mesures que aniran apareguent successivament i que tindran també la deguda reciprocitat en una tasca de sanejament i economies som-

blant en el pressupost de la península.

Els acords anteriors seran comunicats immediatament a l'Alt Comissari, per a la seva execució, en el que l'incumbeix, amb l'expressió del reconeixement que el govern i el país li tributen per la intel·ligència i el zel amb que vé exercint la seva difícil missió.

AMPLIACIO DEL CONSELL

L'expectació amb que s'esperava el Consell d'avui no responia a la major política regnant, perquè, com nosaltres anunciàvem ahir, el despatx dels ministres de la Guerra, Estat, Marina i Finances, amb el Rei, allunyava la possibilitat que subsistissin les divergències dels més irreductibles.

S'ha aconseguit establir en el Consell d'avui un acord que té visos de solidesa i sobretot s'han reduït els escrúpols del ministre de Finances, senyor Villanueva, que ara el que mantenia, amb el senyor Chapaprieta, el criteri més divergent.

Ha quedat plenament confirmada la nostra informació d'ahir passada. Cabien per la seva base els auguris dels que participaven de la creença que era imminent l'operació a tons sobre Alhucemas.

Després d'escoltar l'Alt Comissari, consultats tots els antecedents i importants documents que figuren en la memòria, el Consell ha aprovat la proposta que pot sintetitzar-se que conquistar ara Alhucemas amb tot el parell d'una gran operació combinada, no solament molt aventurat, sinó ineficaz.

De manera que el primer acord en ferm del Consell ha estat rebutjar la proposta.

En vista que no hi ha hagut cap general, ni aduuc el propi general Castro Girona, reputat com un dels col·laboradors més eficaços de l'acció civil, que assumís la responsabilitat de fixar una línia fortificada per a irradiar els seus avantatges en les cabiles sotmeses i implantar l'acció política envers les cabiles de M'Talza, Beni-Tasni i Beni-Said, el Consell ha requerit el concurs de l'Estat Major Central perquè la determini tècnicament i implanti la línia, amb la qual cosa podran reduir-se els contingents i suprimir-se les posicions de reraguarda que actualment entrenen gran nombre de forces.

En la memòria llegida per l'Alt Comissari sobresurten notoris ofertes de cabiles que inclús han ofert lliures rehens per al cas que hagués de realitzar operacions.

«Va encaminat aquest pla aprovat pel Consell a deixar en total isolament els enemics de Beni-bu-Sifon, Bocoya i Beni-Urriaguel que són els que sempre s'han caracteritzat per llur irreductibilitat.

MANIFESTACIONS DE L'ALT COMISSARI

Després d'informar davant la Comissió de responsabilitats el senyor Silvela, ha dit que ha depositat sobre extrems relatius a la seva actuació posterior, com és lògic suposar, a la data de la catàstrofe.

Ha parlat extensament de la forma com exercí l'Espanya la seva influència per mediació del Maghzen.

Ha explicat també la creació de l'amalat.

Ha estat preguntat el senyor Silvela si el Govern li havia ordenat la rectificació d'una línia a la zona Oriental.

Ha replicat el senyor Silvela que havia rebut instruccions del govern en un sentit determinat i que ell cregué el seu deure sol·licitar dels comandants generals un informe fent-lo ell al mateix temps, però que sobre això no podia avançar res, perquè el tenia sotmès a la deliberació del Govern.

LA TASCA DE LA COMISSIO DE RESPONSABILITATS

La Comissió de responsabilitats s'ha reunit a les cinc de la tarda per a escoltar l'informe del senyor Silvela.

Els elements polítics avançats que formen part de la dita Comissió, aduuc reconeixent la personalitat del senyor Silvela, negaven tot valor als detalls aportats per aquest, tota vegada que res interessant pot dir, a judici seu, sobre les causes que motivaren l'obertura de la informació.

La Comissió de responsabilitats s'ha reunit a les cinc de la tarda per a escoltar l'informe del senyor Silvela.

Els elements polítics avançats que formen part de la dita Comissió, aduuc reconeixent la personalitat del senyor Silvela, negaven tot valor als detalls aportats per aquest, tota vegada que res interessant pot dir, a judici seu, sobre les causes que motivaren l'obertura de la informació.

La Comissió de responsabilitats s'ha reunit a les cinc de la tarda per a escoltar l'informe del senyor Silvela.

Els elements polítics avançats que formen part de la dita Comissió, aduuc reconeixent la personalitat del senyor Silvela, negaven tot valor als detalls aportats per aquest, tota vegada que res interessant pot dir, a judici seu, sobre les causes que motivaren l'obertura de la informació.

La Comissió de responsabilitats s'ha reunit a les cinc de la tarda per a escoltar l'informe del senyor Silvela.

Els elements polítics avançats que formen part de la dita Comissió, aduuc reconeixent la personalitat del senyor Silvela, negaven tot valor als detalls aportats per aquest, tota vegada que res interessant pot dir, a judici seu, sobre les causes que motivaren l'obertura de la informació.

La impressió que s'obté de les converses dels diputats avançats en la comissió parlamentària és la de que aquests estan molt impressionats, respecte als resultats probables del seu esforç, perquè entenen que trobaran molts fonaments per a formular una acusació.

Els indicis que segons els dits diputats es descobren en l'examen de l'expedient Picasso han quedat enfortits durant el curs dels treballs actuals.

En resum, entenen que la tasca de la Comissió no ha de ser estèril. Tots els informes contenen interessants dades i apreciacions, però singularment els dels generals Weyler i Castro Girona i coronel Riquelme, i en un altre ordre de coses el del general Gómez Sousa, són jutjats de gran valor.

L'informe oral del coronel Riquelme no ha estat encara repartit i probablement donarà lloc a petició d'alguns documents a Guerra.

Les denúncies que el capità Martínez Aragón formulà formaran peça separada, perquè si bé no tenen res que veure amb l'assumpte, els comissionats han cregut oportú escoltar un militar que ha formulat acusacions greus i concretes, encara que difereixen del tema que originà el nomenament de la comissió parlamentària.

NOTES DE MELILLA

Melilla. — El general Martínez Anido acompanyat del cap d'estat major senyor Pardo visità la posició de Berikan guarnida per forces del batalló d'Almansa.

Aquestes forces han realitzat importants treballs per tal de facilitar l'allotjament de les tropes.

El general Martínez Anido felicità als caps.

En passar després per la casa que habita el Celat aquest el complimentà. Després per Mont Arruit es dirigí a la posició d'Atso remuntant la planura on el complimentaren significats indígenes.

En les dites posicions s'establiran estacions òptiques.

El general tornà cap al tard.

Dirigides per un capità pertanyent a l'escola central de tir han començat les practiques dels nous fusells morters amb els quals seran dotats els batallons d'aquesta plaça.

Assisteix a les practiques un oficial de cada batalló.

Les nostres esquadres d'aviació han efectuat reconeixements sobre pobles rebels.

Alguns indígenes volaren sobre Alhucemas i les cabiles immediates.

En el dit lloc es volaren concentracions enemigues.

Des de San Mesant es veié descendir un grup rebel amb el propòsit d'hostilitzar la posició.

Les nostres bateries l'obligaren a retrocedir.

Aquest matí el veínat de Nador reconegué pacífica manifestació els principals capers.

Després una comissió vestí e president de la Junta de serveis locals preguntant-li que comunicari al comissari superior la petició que se'ls abona com més aviat millor les bestretes als veïns demitits pels successos de juliol.

EL GENERAL BERENGUER

Sant Sebastià. — Ha tornat de Fuentarabia el general Berenguer.

Ha arribat de Zarautz en general Navarro.

LA INDUSTRIA ARMERA

Eibar. — Cada dia que passa és més gran la crisi del treball en la indústria armera.

Són ja diversos els fabricants que han tancat els tallers per falta de treball.

ELS DAMNIFICATS PEL TERRATREMOL

Oscà. — Ahir arribà una comissió de tècnics composta de l'enginyer director de l'Institut Geogràfic i Estadístic i el cap de l'Estació sismològica de Toledo, els quals vénen a visitar els pobles que han sofert danys pels terratrèmols.

COMUNICAT OFICIAL DEL MARROCCO

Nota oficial de Guerra:

L'Alt Comissari interí d'Espanya al Marroc, participa:

Sense novetat militar en tot el territori del protectorat.

A la zona de Larraix es declarà ahir un incendi, el qual voltà la posició de Par-Mut, obligant a la guarnició a retirar-se al fort del Magzen amb l'objecte d'evitar víctimes, havent-se tornat a ocupar avui la dita posició, quedant guarnida per les forces que l'havien abandonat i havent tingut alguns desperfectes en el material.

A la zona de Tetuàn, a conseqüència d'un incendi produït pels pals de les mines militars, han estat amenaçades les posicions d'Afennum

número 1, i Afennum número 2, aconseguint la guarnició dominar i localitzar el foc, sense haver esdevingut res ni en el personal ni en el material.

ELS SOLDATS DE QUOTA

Una nota facilitada a Guerra diu: El Govern, en el Consell celebrat aquesta tarda, ha acordat concedir un mes de termini perquè puguin acollir-se als beneficis del capítol 20 de la vigent llei de reclutament, els reclutats del reemplaç del 23 i agregar-los al mateix temps. Dintre del mateix termini podran els acollits a l'article 207 de l'esmentada llei pertanyents al dit reemplaç, optar pels de l'article 205.

DE SANTANDER

Santander. — La Reina ha estat aquesta tarda al Camp de Tennis. El primer partit el jugaren la duquessa de Santofia i la comtessa de Velayos; el segon la Reina i la duquessa de la Victòria.

Els infants i el príncep d'Astúries es passejaren amb auto per la població.

L'ALCALDE DE SARAGOSSA

Saragossa. — Ha dimisit l'alcalde d'aquesta ciutat, don Basili Fernandez conservador.

Es creu que el substituirà el romanista senyor González Sancho.

DESGRACIA

Ronda. — Banyant-se al riu Guadalerín, s'ofegà aquest matí el noi Marian Escibano, fill del tinent coronel, cap del batalló de Ronda.

VAGA DE BARBERS

Cartagena. — Els obrers barbers s'han despatxat en vaga.

Demanen augment de sou.

VISTA D'UNA CAUSA

Bilbao. — Aquest matí ha començat a l'Audiència, la vista de la causa que ahir es va suspendre, contra el jutge de primera instància del districte de l'Eixabpla i l'advocat senyor Mauri i una dona anomenada Bella Palencia.

A la vista hi acudí molt de públic. El fiscal llegí les conclusions, qualificant els fets d'estafa i d'ensobriment.

Aquesta tarda continua la vista amb la desfilada de diversos testimonis.

EL PA A ALMERIA

Almeria. — Malgrat l'acomodament d'obres, les fleques continuen tenint pa amb abundància i continuen funcionant les fleques amb el personal addicte als patrons.

Els obrers parats són 57 i els que treballen entre antics i esquirols són 78. Per tant es creu que la vaga fracassarà.

LA VAGA DE LA CONSTRUCTORA NAVAL

Cartagena. — S'agreujà el conflicte de la Constructora Naval.

Aquest matí no ha entrat al treball cap obrer.

Els voltants de l'arsenal presentaven un aspecte imponent a les sis de la tarda.

Alguns obrers, en actitud correcta, vigilien per si vol entrar-ne al treball.

Existeix gran expectació pel miting que es celebrarà demà a la plaça de braus.

El comerç ha promès tancar les portes mentre duri el miting en senyal d'adhesió a la protesta dels obrers.

HOMENATGE A BENAVENTE

Madrid 11, 2 matinata. Organitzat per «El Imparcial», s'ha celebrat aquesta nit a l'Hotel Ritz un homenatge a Jacint Benavente.

Ha consistit en un banquet al qual han assistit el Govern en ple, llevat dels ministres de la Guerra i Finances, els representants de les Repúbliques Sudamericanes presents a Madrid i els directors dels periòdics.

A l'hora del brindis, els ha iniciat don Ricard Gasset, director de «El Imparcial».

Diu que tota Espanya deu a Benavente devoció i gratitud, perquè ha fet enfocar cap a Espanya la llum intel·lectual d'Europa, en rebre el Premi Nobel.

Celebra haver reunit entorn de Benavente el poder públic, l'opinió espanyola, representada per la premsa, i els representants d'Amèrica.

El senyor Fernández Medina, representant de l'Uruguai, diu que a Benavente se l'admira a Amèrica com a Espanya. Tot el que passa a Espanya repercuteix a Amèrica i diu que ell, com si fos espanyol, que ho és, per ésser hispano-americà, pot dir que l'honor atorgat a Benavente el rep Amèrica com a propi.

El senyor Francos Rodríguez agraeix l'atenció que s'ha tingut amb la premsa en convidar-la a aquest homenatge.

Diu que la força d'Espanya és el dioma i Benavente és el seu més alt i tunat cultivador.

Declara que aquest Govern representa una aproximació entre Espanya i Amèrica, especialment per organitzar ministres del Treball i Estat: una veritablement pràctica. Ha passat l'època del romanticisme però aquest romanticisme literari ha preparat aquesta aproximació pràctica.

El president del Consell diu que el poder públic s'associa amb tot el que és a aquesta devoció d'Espanya per en Benavente, al qual — diu — desitja llarga vida gloriosa per a la literatura i per a Espanya.

Recorda els temps de la seva infància en què fou company d'estudi de l'insigne literat i dedica un afectuós record a la mare d'en Benavente, la qual diu que des del cel veurà amb jola com tot Espanya s'ha fet març del seu fill.

Parla després en Benavente.

Diu que la satisfacció més gran que ha rebut en recórrer l'Amèrica, ha estat la de no distingir als espanyols dels naturals d'aquests països; a alguns vegades ha sentit més afinitat entre els naturals d'Amèrica que entre els espanyols.

No sap quin serà el resultat pràctic del seu viatge, però la intenció ha estat bona. No ha estat més que parlar mal d'Espanya i desfer la tendència nacional i personal que per allí corren.

Se l'ha titllat per l'aspecte més cantil del se viatge, però ell es mostra orgullós, perquè ha anat a treballar amb les seves pròpies obres. No tot el diner ha d'ésser per als toreros i jockeys.

Diu que allí se sent una veritable admiració per Espanya, en veure la popela del descobriment, que no hi ha hagut poetes per a cantar-lo, perquè la realitat excedeix a la fantasia. És l'època en que Espanya es preocupava de sumar les seves glòries i no de restar llurs vides.

Alludint a la campanya de les responsabilitats diu que els que les demanen no saben què ells amb llurs planes a l'opinió han estat els més grans culpables.

Termina dient: Siguem grans i elevem-nos sobre les nostres misèries. Acaba brindant pel Rei, per Espanya i per les Repúbliques americanes, tan espanyoles.

S'han llegit adhesions molt importants, entre elles dels senyors Mera i Ricard de Leon.

DE GOVERNACIO

El ministre de la Governació ha manifestat aquesta matinata que en la Carrera de Sant Francesc dos veguistes de la casa Singer han dispartat sobre un obrer afecte a la casa resultant il·les per miracle. Els agressors han fugit, però als pocs moments ha estat detingut un d'ells.

Després ha dit que el ministre del Treball intervingrà en la vaga de la Constructora Naval a Cartagena.

LA «FESTA NACIONAL»

A la plaça de braus d'El Escorial havia de celebrar-se avui una correguda de braus pels «diestros» Carradona i «El Señorito».

Alguns veïns del poble, sota pretext que el bestiar no era de la terra, han tirat a la plaça gran quantitat de pedres i ampolles.

La guàrdia civil hagué de donar algunes carregues, practicant diverses detencions.

Publicacions rebudes

«La mujer en su casa». — El darrer número d'agost conté 30 gravats d'altres tantes labors i models de les darreres creacions de París, de vestits per a senyores i nens, de roba interior, de capells, etc., etc.

Amb articles gravats conté una secció dedicada al decorat i arranjament de la casa, entre altres articles conté la continuació d'un titulat Manera de conservar la joia, tot i la bellesa el qual epígraf diu el científic sobre el seu interès i importància.

En la secció literària continua la publicació de la interessant novel·la de Calixte «El Reloj del Amor i de la Muerte», Conté, a més a més, notes d'actualitat i correspondència.

Número sòlt una pesseta. Pot demanar-se preu de subscripcions i número de mostra a la Casa Editorial Bailly-Baillière, S. A., Apartat, 56, Madrid (Central).

«Butlletí dels Mestres», suplement pedagògic a «Quasferas d'Educació». Número 31.

«Revista de los Tribunales». Número 1.

«Reculi», de Blanes, edició d'estiu.

«Butlletí de la Cambra Mercantil». Número d'agost.

«La Semana Financiera». Número 148.

«Revista de Economía y Hacienda». Número 31.

«Artes Cinemas», orgue de la casa Coscia de la plaça de Catalunya. Número 4.

«El Financiero». Número 106.

«Nuevo Mundo», revista il·lustrada. Número 1541.

«Blanco y Negro», revista il·lustrada. Número 1661.

El número corresponent al darrer mes de juliol de «Nuestra Comarca», butlletí mensual del Centre Excursionista del Vallès i del Centre Excursionista de Sabadell, porta un sumari interessantíssim. Hi ha una sèrie de prosa d'homenatge a la memòria d'En Cèsar August Torres, que s'agraïa a En Montolí i Pujol; un treball sobre la pella romànica de Sant Salvador d'Arbúcia, escrit per mossèn Josep Mas, i altres d'igualment valuosos.

AUTOMOBILS

Més d'un quart de milió de cotxes CHEVROLET, han estat produïts i venuts en el primer semestre de 1923

Aquesta tremenda quantitat ha estat necessària per a correspondre a la comanda mundial d'un cotxe econòmic, ràpid i segur, reunint la més ampla especificació de qualitat a un preu fins avui no aconseguit.

Tipus Torpede Ptes. 6.950

completament equipat

Auto American Salon

Passeig de Gràcia, 100

BARCELONA

Pagina Musical de LA VEU

11 d'agost
de 1923

79

Consideracions sobre l'educació musical de les noves generacions i la seva iniciació des de l'escola primària (1)

han transcorregut molts anys sense que ni poc ni molt interessés als pedagogs i a ningú el fet que una educació musical, capàs de transformar la freda i pobríssima categoria de les idees més o menys lògiques, en una arborada i viva emoció, qués esdevenir quelcom d'útil i ascendent en les noves promocions humanes que inevitablement se succeïen influïdes les unes per les altres.

Ha estat precis que un daltabaix d'afectiu i material, certament més llarg i més difícil de liquidar del que es pensava, vingués a trasbalsar-ho perquè hom comencés a adonar-se que els homes són ara secs i aixers i egoistes i mesquins com l'èsser que els formava i els nodria.

Als fills d'aquells que deien ahir, an algu els parlava de «música» o de «semblant» — Això et darà pa! — sentien molt fort dins llur consciència tormentada com és cosa bona, dolça que en l'esperit i adhuc el cos dels homes de demà la «música» hi sia tothora present i efectiva.

«És cosa d'aquí solament. A arreu del món la mateixa preocupació dels homes que en afers d'educació i cultura esmercen llurs actius i, per tant, damunt d'ells la responsabilitat de preparar i formar noves generacions.»

Holanda s'ha celebrat fa poc un congrés d'educació musical; a França s'ha de tenir lloc el Congrés de la Música a l'Escola; a Alemanya, a Rússia, a Suïssa, a Itàlia, a la nostra escola primària ha obert les seves portes a la música; a Anglaterra, tot i no ésser verament admirable el fet, constatar els esforços intensos per un bon nombre d'artistes i pedagogs en vistes a poder assegurar a les noves generacions de l'entorn de la guerra ensenys que no són facilitats d'educació, més favorables i més completes condicions d'eficiència.

Qui a casa nostra ara mateix els seus Manuel Borquiol, amb la tasca musical realitzada entre infants de les escoles de l'Ateneu Català, i En Josep Barberà, amb els seus experiments, d'un aspecte exclusivament científic, portats a cap en tres anys consecutius a l'Escola Montessori de la Mancomunitat de Catalunya han vingut novament plantejar la qüestió.

«Què fa prop de vint anys que hem dedicat nos a l'educació musical dels infants en sos diversos aspectes? hem estudiat i hem seguit l'atenció les idees i les recerques de Jaques-Dalcroze, l'eminent pedagog al qual no s'ha fet encara justícia deguda, i coneixem de temps, a part tot allò que el nostre ha escrit, la notable i orientadora memòria sobre la «reforma de l'ensenyament musical a l'escola» del nostre mestre present, ja fa uns vint dies, l'any 1905 al Congrés d'Ensenyament Musical celebrat a Soanen, és un motiu de fonda satisfacció el veure com allò tan utòpic ja llavors s'emportava la nostra civilitat comença a esdevenir avui aquí i arreu, una qüestió pràctica de palpitant interès.

«És que l'ensenyament de la música a l'escola no existeixi des de ja molts anys a França, a Alemanya, a Rússia, a Itàlia, a Anglaterra, etc. A les escoles normals espanyoles sembla també obligatori l'ensenyament del solfeig. És que, de fet, per no dir, el tal ensenyament era una cosa perfectament nulla, sinó una mica sense cap orientació, sense finalitat, sense cap esperit, sense eficàcia. Una mena de passatges ornamentals i elegics, al marge d'una migrada i absurda vida escolar.

«Desig de que la «música» produïxi uns resultats eficients en la vida de l'home és manifesta ja avui amb força i, una mica per tot arreu, són intenses recerques que tendeixen a imperar als estudis es-

colars un caràcter més humà, a provocar en l'infant una més gran llibertat d'acció i de pensament, i a preparar — mitjançant una educació de la voluntat i de la imaginació — un més complet espendiment de les facultats físiques i psíquiques.

Cal, doncs, felicitar-nos d'ésser encara actuals, i ja que el moment és oportú i és propici, aprofitem-lo per a fer, molt breument i a la lleugera, així de pas i sense voler definir ni teoritzar, encara, algunes consideracions sobre l'educació musical de les noves generacions i la seva iniciació des de l'Escola Primària, qui potser no seran del tot inútils.

Diguem, de primer antuvi, que nosaltres sentim en principi la influència de la música en la humanitat, a la fàula de Plató i l'escola pitagòrica que veuen en la «música» un principi fecund per la vida i una virtut fonamental educativa per l'ànima, no volent que fos únicament un art de diversió o d'ornament, sinó també que complís i molt primordialment, una alta «funció moral».

Així situats, nocal dir com, en parlar d'educació musical, a l'escola, la «música» per la «música», francament, no ens interessa.

No ens semblaria gens bé el voler fer tota una nova generació exclusivament musical. No es tracta de tècnics, no es tracta de «músics»; es tracta d'homes que cal formar. Heu's aquí el nostre punt de partida del qual deriva tota la nostra concepció de la música i de les seves lleis com a poderoses forces educatives inexplorables, gairebé encara. En el darrer Congrés d'El cant i la música a l'Escola, celebrat a París, les darreries del propòsit malg, els «rapports» foren nombrosos, i alguns d'ells, certament no els més, ben notables, però amb tot i la bona voluntat de les ambositats que prengueren part en aquest Congrés, tinc des d'ací la sensació que la finalitat, la missió justa de l'educació musical a l'escola, parlo per la sensació que he rebut d'aquí estant, no fou essencialment i fonamentalment empresa.

Es molt comú creure que la base de tota educació musical a l'escola, consisteix únicament en el cant i en el conreu de la veu, i, per molta importància que el cantar amb una justa i bona emissió de veu tingui en l'educació musical dels infants, i nosaltres som els primers en reconèixer-ho i en acceptar-ho, no és així ni allò fonamental, ni tan sols allò més essencial.

La Unió Professional de Mestres de Cant de París, ha presentat una pila de proposicions al Congrés del qual ja havem fet esment que han estat aprovades totes, referents al conreu de la veu dels infants.

Han arribat ja al màxim detall per assegurar que les tendres veus no siguin malmeses i destruïdes. S'ha afirmat que no pot un home educar una veu de noi; cal que sia una veu femenina la que li serveixi d'exemple, cosa que ens sembla mancada en absolut de fonament, per quant, si bé és cert que la veu d'home té una qualitat diferent de la de noi, també és tota altra la qualitat de la veu femenina. És la mateixa veu del noi la que ha de servir de guia i d'exemple, i així s'ha fet en notabilíssimes institucions corals en les quals les seccions de nois canten a meravella, sense que mai, cap intervenció femenina hagi influït en la cultura de la seva veu.

Totes aquestes proposicions que, naturalment, no és aquest el moment de detallar ni discurrir, i semblen encaminades principalment a que els professionals del cant puguin intervenir d'una manera oficial en les escoles, amb tot i l'eficàcia que poden arribar a tenir en allò que en cantar i en emetre bé la veu es refereixen, no solucionen ni de molt el problema de l'educació musical dels infants.

No n'hi ha prou amb ésser un bon mestre de cant per a creure's ja un bon educador musical de les noves generacions.

El problema de l'educació musical dels infants és un problema delicat i complex, no certament fàcil, ni molt menys ràpid de resoldre. L'educació musical en l'home, com tota altra educació física, moral, artística, política o religiosa, cal fonamentar-la en el culte de l'ordre, de les proporcions, de l'equilibri i de l'estil. Un senzill ensenyament teòric, sia el

que sia, no pot fer desenrotllar en els futurs homes del demà el desig d'allò bell, la consciència de si mateix, la voluntat d'actuar, el poder de construir. És més important donar als infants una direcció general de l'esperit, que el provocar els llurs progressos per la superposició de múltiples mitjans d'expressió sense lligam ni ordre i per experiències no basades en l'intercanvi de les sensacions i dels sentiments. Desvetllar l'esperit és bona cosa, però desvetllar el temperament per a plaçar-lo sota el control de l'esperit és molt millor cosa encara.

No n'hi ha prou amb què els programes d'ensenyament sien copiosos i que els professors sien nombrosos, talentosos i renomats. Cal que a l'escola domini per damunt de tot, la preocupació de crear en els infants una vida artística i moral «interior», i la voluntat de desenrotllar juntament amb les llurs facultats musicals, les facultats de judici, de disciplina, de rectitud, de solidaritat d'iniciativa i de perseverança sense les quals el músic dotat i millor entrenat no serà mai una altra cosa que un individu sense valor, incapaç de dirigir la seva vida i de contribuir al desenrotllament de la raça.

Més, tant fort, tan profund, tan neclixit en matèria de pedagogia musical fins ara, al nostre entendre i sense cap mena d'apassionament, com els problemes que el mestre Jaques Dalcroze, lucidament ha plantejat i procura resoldre amb la seva portentosa imaginació creadora i amb la seva humaníssima penetració reveladora.

La seva felicíssima i fecunda troballa del «ritme» com a element humà i coordinador, creant a base del ritme tota una educació contrarestatòria de l'actual maquinisme i fred cerebralisme i del desequilibri que regna en els temperaments, a desgrat dels que intenten combatre'l, fent menyspreu de la seva del tot incompresa obra, restarà una de les concepcions més genials del nostre temps.

El mèrit especial de la seva teoria del ritme consisteix en què renuncia ella a tot i a l'ànima en l'educació i els fon en una correlació íntima.

Encara que algú, erigint-se pedantment en suprem definidor del «ritme», vulgui negar-nos a nosaltres els que practiquem i preconcitem aquesta educació rítmica, la més essencial comprensió d'allò que és el ritme i suposi que aquest no és indispensable per a que la música pugui manifestar-se amb tota la seva bellesa esplendorosa i la seva intensa emotivitat, nosaltres seguirem creient que el ritme és una força immaterial i certament independent de la música, però sense el qual cap de les activitats vitals de l'home pot manifestar-se. Aquesta força, que és el «ritme», no obstant, en cap altra activitat d'ordre estètic és manifesta d'una manera més clara i més assequible que en la «música». Que existeixi, potser, una música a la qual el ritme «precis», explícit i ben determinat no és necessari. Potser sí. Però dirien llavors nosaltres que, ens interessa per la nostra finalitat educadora molt més el «ritme» en si, força vital, que aquesta música, producte amorós i decadent, tota vegada que el «ritme» o la imatge rítmica, és sempre la imatge d'una sensació muscular viva i aquella música no és més, ben sovint, que una vaga i torturada sensació o elaboració cerebral.

Una educació musical que prescindís del «ritme», o que el recollegui a un paper secundari és quelcom sense sentit i és impossible que pugui mai donar el més petit fruit. És, al contrari, el mitjà més eficaç perquè els infants aborreixin per sempre la música i deixin de trobar essencial aquella primordial harmonia interna que ha de fondre, com diem, en una relació mateixa, l'esperit del cos, ajudant així a la formació dels homes.

Hi ha en la música, molt lligat amb la «rítmica», el factor «mètric», que no és pas un factor negligible, com algú vol suposar, sobretot quan es tracta de donar una educació musical als infants. És, gràcies a l'elemental factor mètric, que la iniciació al ritme és possible en els infants, ja que en la marxa regular, perfectament mètrica, trobem el punt de partida, només el punt de parti-

da, natural d'aquesta iniciació, saludable i clarament indispensable.

Quines cançons han de cantar els infants? — Heu's aquí un altre dels cavalls de batalla de tots els seguidors de l'educació musical a l'escola primària.

A París, es tractà en el darrer Congrés, de nomenar una comissió especial per a triar els cants que havien d'ésser ensenyats a l'escola. És aquesta la manera segura de no ésser cert ni d'arribar a un resultat eficient.

Ací es blasma, amb maj continguda ira, de les cançons nomenades per a infants, i es diu que als infants no hem de tractar-los com a criatures, sinó com a homes. Válgam Déu! Jo no m'he vist mai obligat a tractar cap dels meus fills petits com un home; en canvi, ho confesso, ben sovint m'he trobat en la precisió d'haver de tractar molts homes com a veritables infants. De cançons, tant si són per a infants, com per a homes, n'hi han de bones i de dolentes. El que cal només és aquell indispensable i natural sentit comú de saber triar a cada edat, i per a cada moment, la cançó millor i més adequada. Tan impropri trobaria jo que un noi de setze o divuit anys cantés l'«Arri, arri, cavallet», com que un nen de cinc anys cantés l'«Adelaida», de Beethoven. El menys que deu exigir-se a tot bon pedagog és el saber-se situar sempre molt per damunt de tota prevenció i de tota preferència o apassionament d'ordre purament personal. El que desconfia de l'«Arri, arri, cavallet» i de tot allò que és per a infantilitat, potser deu ara ésser músic a alguna sensació desvetllada durant els seus primers anys per alguna cançó senzilla i amurada d'infantilitat per l'estil de l'«Arri, arri, cavallet». Qui ho sap!

Jo crec, ben sincerament, que en una cançó per a infants, pot haver-hi tant de sentit humà, tant de bon gust d'art, tanta d'expulsió i de sentiment, tanta d'inspiració com en una cançó per als homes, amb l'avantage que no contindrà segurament, la primera, aquell desbordament expressiu propi de la passió més turbulenta i més impura de l'home. Serà sempre més serena i més tranquil·la, més noble i més joiosa, més dolça i més tendra, i això la farà sempre útil, no solament per als infants sinó sovint també pels homes; ara, naturalment, que quan la cançó destinada als infants és dolenta, barroera, complicada o de mal gust, el perat és doble gran perquè l'infant és un ésser fins a cert punt indefens, el qual menex, per tant, el major respecte i la més alta consideració.

Jo confesso que moltes de les meves cançons d'infants, les he escrites pensant tant amb els infants com amb els homes.

Expressament, he volgut triar per a donar en la sessió d'avui unes cançons de les més «infantines», que he trobat, i jo us asseguro que sentint i contemplant com els infants les canten, jo sentia una veritable emoció d'ansia de vida.

Es precis que no oblidin els qui a l'educació musical dels infants volen dedicar-se que ni la ciència més profunda ni el geni musical més formidable basten per això. És qüestió de «do». El poeta ho és per «do natural», així el pintor, així el músic, així l'educador, també. Moltes vegades, volent per mitjà de la ciència més estricta i de la metafísica més severa, lligar tots els fils s'escapa el cap principal i l'obra és xorca. Déu me'n lluri de blasmar de la ciència, però en qüestions d'educació, l'afirmació científica a ultrança, és encara molt perillosa. Cal viure amb els infants i cal estar previngut per a poder anar improvisant d'una manera viva l'educació que ells reclamen, cada moment i cada dia. Oi més cal no abusar dels procediments tècnics amb menyspreu evident de l'emoció viva del cor i de la inspiració creadora.

I deixeu-me, per acabar, manllevar uns paraules il·luminoses al meu mestre Jaques Dalcroze, l'obra del qual tant de bé pot fer, i farà sens dubte, a les noves generacions.

«El do de conèixer, concedit a l'infant per una educació desitjosa de cultivar, sense excepció, tot allò que és viu en el seu esperit i en el seu cos, li procura un sentiment d'afirmament i de lliberació. Si ell es coneix, tal com és, és que aquesta

educació haurà passat ràpids camins de comunicació, no solament entre la seva imaginació i els seus actes realitzadors, entre les seves percepcions i els seus sentiments, sinó també entre els diferents gèneres d'impulsions que l'assetgen; de sentiments que el penetren. Com deixar d'ésser joies quan s'ha adquirit el poder d'associar ràpidament les seves idees, d'analitzar més depressa i de una fàcil més clarividència, els movils de les seves accions futures i de constatar més fàcilment si les accions presents són capaces d'assegurar l'esdevenidor. «La joia — ha dit Bergson — és una calor i una llum». — En alguns rars individus aquesta llum brilla ja des de que naixen. En molts d'altres, no és així i és als educadors, gràcies als seus perseverants esforços, que perllonga el crear en les petites ànimes obscures l'espurna de joia que de moment brilla amb un tímit i sovint interromput esclat, però acaba per lluminar i alimentar tot un foc de llum i de calor creixent sens fi, i de dia en dia més arborador, més lluminós i més benefactor. Aquesta llum illumina per sempre més, no solament l'avui, sinó també el demà. Ella ensenya a la humanitat, a l'enseme que el camí per on avança el fi vers al qual es dirigeix.»

JOAN LLONGUERAS

(1) Llegit en la sessió de fi de curs de l'Institut Català de Rítmica i Plàstica.

Es estrany...

«I és que la música del malaguanyat amic de l'oblidada Sand...»

Aquestes o semblants paraules llegides mantes vegades, recordàvem sovint des de les primeries del nostre sojorn a Mallorca.

Enclou aquesta illa bellíssima sens fi, i com joia ben preada, amb gelosia i orgull, diria's, serva un lloc ple de serenitat i boniquesa que es totja recordances inimmortals: Valldemossa. En evocar-lo, aquest lloc, els mots art, literatura, romanticisme, esclaten a flor de llavi...

Els que havem sentit admiració per les ànimes pures i pels grans esperits, cerquem arreu, amb amor, detalls que facin revivre, un cop més, història, fets, l'essència del sentir d'aquells éssers, sentir que té quelcom d'eternal. Però, tot desitjant-ho ferventment, no sempre trobem ço que voldríem.

Heu's aquí l'extracte d'alguns intervius amb naturals d'aquesta xamosa terra.

Valldemossa és un lloc formós i celebrat. El rei Sanx hi sojornava; mallorquí, s'hi féu bastir un castell on trobà dies de repòs. Més tard, En Martí d'Àragó hi fundà la Cartixa. En Jovellanos, el prou conegut polític espanyol, va estar-hi desterrat. Tots aquests records que daten de segles preterits s'atropellen en la imaginació del poble, senses esborrar-se, sense perdre la frescor; al seu entorn s'han creat mil llegendes, fruit del maridatge entre la història i la imaginació. Això esdevé naturalíssim, més encara essent el poble mallorquí ric en fantasia i supersticions. El que causa estranyesa, és veure que allí on ha arribat la cultura, és de tothom coneguda i esmentada amb afecte, gairebé amb veneració, Mme. Du-devant, mentre l'oblit va estenent ses ales de boira sobre el record de Chopin.

Qui desconeix, a Mallorca, les obres de Jordi Sand? Qui no les ha llegides? Qui ignora que a Valldemossa escriví «Spiridón»?

Es agrada pensar que aquell esperit varonil, ple de vigor, viu aferrat a la imaginació del poble instruit, però és dolorosíssim que no es veneri la memòria d'aquell altre esperit romàntic, delicat, bellíssim, que amb la Sand compartí a Valldemossa dies de la seva existència.

A què deu ésser degut? Serà tal volta que Mallorca sent més la literatura que no pas l'art musical? Però, és que, a més de la bellesa de l'art, existeix la bellesa de l'esperit, i d'aquesta, que posseïa en absolut el músic polonès, fins els profans i els deservitors de la música poden fruit-ne, poden sentir-ne la ferma atracció. La realitat ha malmat la nostra esperança demostrant-nos que no és pas així. La il·lusió ha estat esvaïda.

Encara que adolorits per aquesta

NOTICIES DE L'ESTRANGER

Butlletí internacional

11 d'agost de 1923

ELECCIONS
IRLANDA

Com ja saben els nostres lectors, el Parlament de l'Estat Lliure d'Irlanda ha estat dissolt. Les eleccions generals seran celebrades el dia 27 del corrent d'agost. Tots els patriotes catalans guaitaran amb un interès molt aplicable les incidències i el resultat d'aquestes eleccions, en les quals, per primera volta a Irlanda, votaran totes les persones adultes, homes i dones, que hagin complert els 21 anys. Els nous diputats seran elegits mitjançant el sistema de la representació proporcional.

Irlanda, com Polònia, ha de lluitar contra una tradició nacional de manca de sentit polític. El punt més interessant de llur reaparició com pobles lliures és si l'experiència secular haurà estat prou forta per a donar aquell alt sentit polític, que assegura a les nacions la llibertat i la pau. La funesta tradició que pesa damunt llur ha dificultat suara els primers passos que han donat pel nou camí. Els segles de dominació estrangera i la manca d'experiència en funcions de govern han estat obstacles importants a llur normal desenvolupament. Si ara aconseguirien vèncer aquests obstacles i superar aquella tradició, ho deuran a l'emancipadora restauradora i alliberadora de llur patriotisme, al miracle creat de llur esperit nacional.

Quin serà el resultat de les eleccions irlandeses? Es gairebé impossible de preveure. Sembla que el govern de l'Estat Lliure ha escollit el moment més favorable per al triomf de la seva política. Hi ha a les eleccions de l'Estat Lliure onze mil republicans. Els treballistes irlandesos, que constitueixen l'oposició parlamentària, estan dividits entre el partit «oficial», que dirigeix Thomas Johnson, i els extremistes, que acabaran el famós James Larkin. El govern del senyor Cosgrave ha aconseguit restaurar a l'Estat Lliure d'Irlanda l'ordre i la pau. Ha promulgat la llei de compra de terres, que ha satisfet, en part, les aspiracions dels pagesos. Ha suscitat oficialment la qüestió de la rectificació de la frontera ulsteriana, que demanaven tots els patriotes. I quant a les dificultats d'índole financiera, amb les quals ensopega encara la gestió de l'Estat Lliure, el govern del senyor Cosgrave pot atribuir-les, sense ineficàcia i sense passió, a la campanya destructora realitzada per les forces republicanes.

Però si la instauració d'un ordre a Irlanda constitueix una partida important en l'actiu del govern de l'Estat Lliure, els procediments que hi ha hagut d'adoptar, tal volta necessaris i inevitables, li han llevat popularitat en molts segments d'opinió. Fets com l'execució, sense sentència i a guisa de represàlies, de Rory O'Connor i els seus tres companys, casen, i és ineludible, un sentiment d'horror i repulsió. Es veritat que l'actitud del govern de l'Estat Lliure fou provocada pel fanatisme i la insubordinació de les forces republicanes, que cometeren tota mena d'atrocitats i atemptats i mataren en una emboscada el gran cabdill nacionalista Daniel Collins. És possible que la decisió i l'energia del govern de l'Estat Lliure hagin salvat Irlanda de l'anarquia, però els procediments que hi ha hagut de recórrer per assolir aquest objectiu han afeblit la seva popularitat.

Ningú no creu, però, que el govern sigui derrotat en les eleccions. Malgrat les sorpreses que podria donar el cos electoral, és probable que el govern obtingui una majoria. O una majoria absoluta, que li permeti governar amb llurs pròpies forces, o una majoria relativa, que l'obligui a cercar col·laboracions. Ningú no creu que els republicans puguin aconseguir la majoria. No l'aconseguirien en ésser elegit el Parlament suau. No és probable que l'aconsegueixin quan viu encara en la memòria de tothom l'espectacle funestíssim de llurs exorques devastacions.

Els diputats a elegir el dia 27 són 153. Sembla que per a disputar aquestes 153 actes es presentaran uns 500 candidats. Els partits als quals pertanyen aquests candidats són set o vuit. La lluita principal és entre el govern i els republicans. Alguns candidats independents oblidats, segons sembla, els vots preferencials dels republicans o dels treballistes en segon o tercer lloc. Els republicans, però, on no tinguin candidats propis, votaran preferentment els candidats treballistes, encara que, com nota molt oportunament el corresponent del Times a Dublín, és la mateixa cosa la República Gaelica que defensa Eamonn de Valera i la República del Proletariat que vol establir James Larkin. El dels dones constitueix una altra incògnita. Sembla que, generalment, a pagesia votaran com llurs homes, però a ciutat no. La Unió dels treballistes, que contribuï a l'aprovació de la llei de compra de terres, insistirà ara la conveniència d'introduir-hi algunes esmenes. Els treballistes presenten dividits en la forma que hem explicat. Suara constitueixen l'oposició al Parlament. És probable que conservin aquesta posició. Als grups que presentaran candidats en les eleccions del dia 27 són el Partit de les Dones, per a la defensa dels interessos feministes i la pau; el Partit Democràtic Nacional, constituït per petits terratiners.

Si el govern de l'Estat Lliure no aconsegueix una majoria absoluta, haurà de governar amb el concurs de diputats independents o pagesos. És completament derrotat, el poder passaria probablement a una coalició de republicans i treballistes.

Ha començat ja la propaganda electoral, que a Irlanda es realitza amb molta activitat, molta energia i molta passió. El resultat de les eleccions serà interessantíssim. Tots els nacionalistes catalans hem desitjat que el nou Parlament pugui constituir en forma definitiva un govern estable, que assegurí la pau i el treball i garanteixi el desenvolupament de la personalitat irlandesa fins al grau màxim de les seves possibilitats ulteriors.

JOAQUIM PELLICENA I CAMACHO

Espectació per un discurs
d'En Mussolini

Roma, 10. — Amb motiu de la pròxima inauguració a Nàpols d'un lapida commemorativa dedicada a Francesco Crispi, el president del Consell de ministres senyor Mussolini pronunciarà un discurs polític, al qual s'atribueix molta importància. — Havas.

El deute exterior italià

Roma, 10. — La premsa d'aquesta capital, parlant del Deute Exterior italià, diu que en 30 de juny de 1922 pujava a 22.187 milions de lires or de capital, i 1.109 milions de lires or en concepte d'interessos. — Havas.

Prohibició de la venda
de marcs

Berlín, 10. — El President de la República, senyor Ebert, ha prohibit la venda de marcs a l'estranger. — Havas.

Vaga de tipògrafs
a Berlín

París, 10. — Comuniquen de Berlín que els tipògrafs d'aquesta capital s'han declarat en vaga aquest matí. — Havas.

Viatge de l'hereu de Suècia

París, 10. — De pas cap a Arcachon, ha arribat a aquesta capital el príncep hereu de Suècia amb els seus dos fills. — Havas.

Desordres a Aquisgran

Aquisgran, 10. — S'han produït greus desordres en aquesta ciutat. La multitud amotinada ha saquejat alguns magatzems d'aliments, causant destruccions de considerable importància. La policia hi intervingué, dispersant els amotinats i practicant algunes detencions. — Havas.

Eslavissada a una mina
belga

Lieja, 10. — S'ha produït un desprendiment de terres en una mina de carbó, havent quedat colgats tres obrers. Immediatament s'organitzaren treballs de salvament, però es tem que no puguin ésser salvats les tres víctimes de l'accident. — Havas.

La resposta anglesa
a França i Bèlgica

Londres, 10. — L'Agència Reuter diu que sembla que la resposta anglesa als governs de França i Bèlgica serà tramesa molt aviat a aquests governs, per conducte dels respectius ambaixadors a Londres, amb objecte de que arribi a son destí abans que s'efectuï la publicació dels documents britànics. — Havas.

Al Reichstag

Berlín, 10. — Durant el debat en el Reichstag sobre la qüestió de les reparacions, el socialista Mueller ho diu que opinava que el Reich havia de solucionar la qüestió del Ruhr d'acord amb França i Anglaterra, i que era necessari que Alemanya fes ofertes pràctiques, creient que el moment és propici per a demanar l'entrada d'Alemanya en la Societat de Nacions.

Comentant l'últim discurs del canceller qualifica de tardana la presentació del programa financier. A continuació parlen els senyors Stressemann i Hergt, els quals pretenen la continuació de la resistència passiva. El senyor Hergt demana l'expulsió de la comissió internacional de control.

Contesta als oradors el ministre de Negocis estrangers senyor Rosenberg, el qual acusa a França d'haver provocat el caos econòmic en que es troba Alemanya.

Mentre parlava el ministre de Negocis estrangers entrà en el saló una delegació d'obriers renans que pretenien parlar. L'incident acabà amb la intervenció de la policia. — Havas.

Fugida de Radic

Belgrad, 10. — Es confirma que Radic ha fugit i sembla que es troba a Viena amb intenció de passar des d'allí a Anglaterra. — Havas.

La vaga al port d'Oran

Oran, 10. — Continua la vaga plantejada pels obrers del port. 150 xofers i conductors de camions que prestaven servei en el port s'han declarat en vaga.

La sortida dels vaixells correus està assegurada. S'espera un prompte arranament del conflicte. — Havas.

Mort d'un cardenal

Torí, 10. — Ha mort el cardenal Richelmy, arquebisbe d'aquesta capital. — Havas.

Sabotatge a Dortmund

Dusseldorf, 10. — A conseqüència de la recent ocupació de la mina Dortmund, situada a l'oest de Dortmund, han estat inundats pels sabotajadors les centrals de les màquines elèctriques.

S'ha obert una enquesta per a descobrir als autors del fet. — Havas.

Augmenta el malestar
al Ruhr

Dusseldorf, 10. — El proveïment d'aliments es fa a la regió del Ruhr cada vegada més difícil a conseqüència de la manca de numerari.

Els pagesos han perdut tota confiança en el marc paper i es neguen a vendre. Els bancs es veuen plens d'innombrables clients.

Les vagues augmenten cada dia. Les fàbriques Thyssen i Vamborn estan tancades. — Havas.

Vagues a Noruega

Cristiania, 10. — La Comissió arbitral encarregada d'arranjar el conflicte miner ha fracassat en les seves gestions, i en sa conseqüència, dissabte cessarà el treball a totes les mines.

La Comissió organitzadora del Sindicat de les indústries del paper ha anunciat als obrers que el treball cessarà dintre d'uns quinze dies, de no arribar-se abans a un acord satisfactori. — Havas.

Gran rebuda
a la Delegació turca

Constantinoble, 10. — Procedents de Lausana han arribat a aquesta capital Ismet Patxà i diversos membres de la delegació turca, als quals es tributà una entusiàstica rebuda. — Havas.

Dona alemanya morta
per un soldat belga

Aquisgran, 10. — Un soldat belga ha matat una dona alemanya ignorant-se els movils. La justícia militar ha obert una informació per averiguar detalls de l'esdeveniment. — Havas.

La cotització belga

París, 10. — S'han entaulat negociacions amb el representant del Banc Nacional belga arribat a París amb objecte d'obtenir disponibilitats de francs francesos, que es suposa exercirien una influència favorable sobre el franc belga.

Encara no s'ha pres cap decisió. — Havas.

La situació al Ruhr

Dusseldorf, 11. — Un soldat que estava de sentinella fou amenaçat per un grup d'alemanys. Després de fetes les intimacions corresponents, i no sent obert, disparà contra el grup, matant un dels individus.

Han estat augmentats en un 245 per cent els salaris de tots els miners.

A Grefeld s'organitzà una manifestació contra la carestia de la vida. Intervingué la policia, originant-se una col·lisió de la qual resultà un manifestant mort i deu ferits.

Segons notícies d'origen alemany, els comunistes han ocupat els principals establiments industrials de la dita població, expulsant els obrers. El tumult s'ha estès a Werdnigen, on els comunistes han assaltat els edificis on està instal·lada una fàbrica de productes químics. — Havas.

Lord Curzon a França

París, 11. — Procedent de Londres arriba ahir tarda Lord Curzon. Avui marxarà cap a Bagnolles de l'Onne, on romandrà uns dies per a refer-se la salut. — Havas.

Treballadors anglesos
sense feina

Londres, 11. — Segons les últimes estadístiques el nombre d'obriers en atur forçós ascendia en acabar el mes de juliol a 1.195.000, o sia 10.700 menys que la setmana precedent, i 290.278 menys que el dia 1 de gener del corrent any. — Havas.

Les finances de Polònia

Varsòvia, 11. — El ministre de Finances ha fixat en 35.000 marcs polonesos el preu del franc or per als efectes de la comptabilitat postal i telegràfica. — Havas.

Els francesos al Marroc

París, 11. — Referint-se a les informacions de la premsa espanyola que acusa els francesos de crear dificultats a Espanya al Rif, els periòdics diuen que França no ha prestat ajuda de cap classe als rebels de la zona espanyola, puix a part d'interessos extraordinàriament a França que regni l'ordre en la dita regió, no s'ha tingut coneixement de la presència a Uxda de cap representant dels rifenys, ni a Axdir de cap subdit francès.

Tan sols algun individu europeu, usant cognom francès, ha anat a Alhucemas amb l'objecte de noliejar un vaixell.

Tampoc no s'ha sabut que circulin al Rif bitllets de la Cambra de Comerç d'Oran, si bé ha de tenir-se en compte que fa algun temps els francesos que van allí donen als rifenys bitllets d'aquesta classe per al pagament dels jornals als obrers del camp.

Els periòdics afegeixen que no seria impossible que els inspiradors d'aquesta campanya antifrancesa fossin alguns alemanys residents a la regió de Melilla, els quals durant i després de la guerra fomenten continuament intrigues de caràcter antifrancès de les quals resulten de vegades les primeres víctimes alguns periòdics espanyols. — Havas.

L'enterrament
de Mr. Harding

Marlón, 11. — A última hora d'ahir tingué lloc la inhumació del cadàver del president Harding. L'acte revestí gran senzillesa i es celebrà en la major intimitat, assistint-hi sols la família i alguns amics del finat. — Havas.

Vagues a Alemanya

Berlín, 11. — Els obrers de les drassanes de vaixells comercials d'Hamburg i de dos importants establiments industrials de Lubeck sembla que tenen el propòsit de declarar-se en vaga.

També es declarà la vaga dels obrers de Norames. — Havas.

Berlín, 11. — Han estat aprovats pel Reichstag els projectes fiscals. Els obrers dels tallers d'algunes estacions i els del Metropolità tenen el propòsit de declarar-se en vaga si no se'ls concedeixen els anticipats promesos sobre llurs sous.

A conseqüència de la vaga de tipògrafs, ahir no es publicaren periòdics.

Les tarifes ferroviàries seran augmentades des del dia 20 de l'actual en un 600 per cent. — Havas.

Berlín, 11. — Ha terminat la vaga de tipògrafs. Avui s'ha reprès el treball. — Havas.

BIBLIOTECA
LITERARIADE LES MIL
I UNA NITS

Triat dels
Contes meravellosos
per
J. M. LÓPEZ PICO

Preu 2'50 ptes.

La Veu de Catalunya

DIARI NACIONALISTA CATALÀ D'AVISOS I NOTÍCIES

Dissabte, 11 d'agost de 1923

Segueix la comèdia

HAN acabat els Consells de Ministres en els quals els polítics de la concentració liberal han examinat el problema del Marroc. Hi havia diferents camins a seguir, diverses solucions a adoptar. Els ministres de la concentració liberal no aconseguiren posar-se d'acord sobre cap de les solucions possibles. I per tal que la divergència d'opinions no tingués el corollari natural d'una crisi, el govern no ha triat cap solució. Aquest és el fet.

Davant del problema del Marroc, que per cap altra país no fóra un problema, el govern espanyol podia adoptar diverses actituds. La concentració liberal ha decidit no adoptar-ne cap.

Torna, doncs, a imperar el sistema de l'ajornament, la política de perdre el temps, amb la il·lusió enganyosa que el guanyen.

Segueix la comèdia. Segueix governant un govern que ni té un pensament sobre els problemes plantejats ni la voluntat de resoldre'ls. Segueix al poder un govern que hi puja amb el compromís de resoldre el problema del Marroc i fer efectives les responsabilitats. Quant a les responsabilitats ha reeixit a trobar aquest truc de la Comissió, en el qual ja ningú no creu. Quant al problema del Marroc, ha aconseguit, com notàvem suara, reunir tots els aspectes objeccionables de totes les solucions possibles en una barreja fantàstica. No en tenen ells la culpa, sinó el país que ho tolera.

Catalunya, víctima d'aquesta concepció arbitrària de l'honestetat política i de la funció de govern, se sent cada volta més allunyada de tot allò. Els governs de Madrid no ho veuen. Qualsevol dia els sorprendran els esclats reveladors dels esdeveniments.

Moltes vegades hem repetit que el nostre problema és un problema de govern propi, no de bon govern. Però el mal govern dels polítics centralistes crearia el nostre problema encara que no existís. La ficció, l'artifici, la comèdia de la política madrilenya produeixen a Catalunya ira i fàstic. I el que no faci la consciència nacional desvetllada del nostre poble ho farà el més elemental instint de conservació.

Les altres terres d'Espanya sembla que es resignen a aquest règim convencional, a la continuació d'aquesta comèdia. Catalunya, no.

I pensin, tots els qui a Madrid i en altres terres d'Espanya puguin preocupar-se'n, en les conseqüències fatals d'aquest estat d'esperit i d'aquesta realitat colpidora.

Municipi

ELS COMPTES DE LA HIGIENE ESPECIAL

L'Alcaldia fa constar que els cabals de la higiene especial són recaptats i administrats per la Comissió permanent de la Junta provincial de Sanitat, de la qual és president l'Alcalde de Barcelona i vocals els senyors Puiggròs, M. Farré, M. Soler, i un metge de l'armada, essent tresorer el de la Junta doctor Agell, i vocal secretari l'inspector provincial de Sanitat. El ha un vocal interventor, i ho és actualment el coronel metge don Francesc Soler i Garde, titula, que és renovat cada tres mesos.

En la reunió mensual de la Junta Provincial es rendeixen comptes dels serveis prestats i dels cobraments i pagaments efectuat acompanyant-se els justificants.

Al Butlletí Oficial es publica el dit resum amb la signatura de l'inspector general de Sanitat.

El governador no té cap intervenció, ni en la recaptació, ni en la inversió d'aquells cabals.

MES ALUMNES A PENDRE DE BANYS DE MAR

La Comissió de Cultura ha ampliat aquest any l'obra que ve realitzant amb referència als banys de mar i ha creat una nova institució a les veïnes platges de Badalona. Gràcies a aquesta innovació les alumnes de les escoles professionals de Barcelona podran banyar-se diàriament sense excloure els dies festius, utilitzant una instal·lació adequada que ja existia a les platges esmentades. No s'els exigirà altre requisit que la presentació d'una tarja d'identitat que els serà facilitada a les oficines de la dita Comissió.

Preocupant-se al mateix temps la Comissió esmentada de la formació dels alumnes de llurs escoles professionals ha organitzat també un servei a l'Escola de Mar, mitjançant el qual tots els alumnes de les diverses escoles professionals podran banyar-se els diumenges i dies festius a la platja de la dita Escola. No s'els exigirà altre requisit que anar proveïts del respectiu vestit de bany i acreditar que són alumnes de les dites escoles.

A les oficines de l'esmentada Comissió s'els remetrà un tiquet d'identitat, mitjançant el qual seran admesos a la platja.

Les hores de bany seran de nou a dotze del matí, els diumenges i dies festius.

UNA TROVALLA

Al Dipòsit municipal es troba des del dia 15 d'agost de l'any propassat, a disposició de qui acreditat tenir-hi dret, quinze rotllos de fil-ferro galvanitzat i una carreta

que a l'esmentada data foren trobats al carrer de Gignàs, davant del núm. 55.

CRIDA ALS MINYONS

Per assabentar-los d'un assumpte que els interessa es serviran presentar-se dilluns vinent, de deu a una, al Negociat Central (Quintet), d'aquest Ajuntament, les persones següents:

Paulino Algarate Mendijon, Manuel Castell Alza, Baptista Cuatrecasas, Muñoz, Marian Ferrer Aros, Vicens Galindo Quintilla, Pere Galindo Montesinos, Francisco Guasch Pellado, Melchor Jordán Pulchán, Cristófol Loza Cereza, Carme Marcian García, Joan Martín Mas, Carme Martínez Giménez, Lluís Martínez Julve, Joan Nicolás Tomás, Josep Pérez Llorens, Francesc Pinedo Carrete, Pere Pradas Masip, Francesc Redondo Gutiérrez, Francisca Roig Bea, Josep Roselló Prat, Pere Rovira Salas, Vicens Sánchez González, Alonso Segues Verga, Valentí Solà, Laura Sospecha Erasles, Ventura Torres Inglés.

Sardanes

Ara, dissabte, a la nit

TÍVIDO. — A la plaça de dalt. Còbra, Catalunya.

Badalona. — Plaça de Casa la Ciutat.

Còbra, La Principal Barcelonina.

Carrers València i Aribau. Agrupació sardanista «Nou Esclat». Còbra, Barcelona.

Carrer Assaonadors. Grup Sardanístic Nou Esclat. Còbra, Barcelona.

Demà, diumenge, dia 12 d'agost

MATÍ. — Clot. — Carrer Igualtat (entre els de València i Mallorca). Còbra, Barcelona.

Sans. — Passatge del Círcol de Sans. Pòmpell de Joventut «Espigues Catalanes». Còbra, Catalunya.

Sant Andreu. — Carrer Pons i Gallarza. Còbra, Catalunya.

Molins de Rei. — Còbra, Barcelona.

TARDA. — Esbart Folklore i la seva delegació a Gava. Festa folklorica a l'aveu de Sant Climent del Llobregat «Unió Agrícola». M. dansaires. Còbra, La Principal de Santa Coloma de Farnès.

Carrers Tamarit i Urgell. Grup Sardanístic. Nou Esclat. Còbra, Barcelona.

Turó Park. — Còbra, Barcelona.

Hospitalet del Llobregat. — Rambla Oliveres. Còbra, Catalunya.

NIT. — Sans. — Carrer Galileo. Còbra, La Principal Barcelonina.

Servís. — Plaça Prat de la Riba. Còbra, Barcelona.

Poblet. — Pòmpell Sardanístic. Carrers de València i Marina.

Les Idees i les Imatges

VALORACIÓ CONJUNTA DE L'ABSTRACTE I DEL CONCRET EN POESIA (I)

L'abstracte assolirà el seu valor màxim estètic en tant que depuració del concret.

El concret, per la seva banda, sense la clarificació abstracte resta desvalorat, estèticament parlant.

L'abstracte abstracte, és un problema d'àlgebra: una ciència.

El concret concret, és un problema de biologia: una altra ciència.

L'abstracte i el concret — en harmònic acord — completant-se mutualment, avalorant-se mutuament, superant-se mutuament, és el veritable problema de la poesia: això és, el gran art.

JOSEP MARIA JUNOY

(1) Vegeu el nostre assaig «Al marge d'una contesa política», a LA VEU DE CATALUNYA, data 19 del mes passat de juliol.

Breviari crític

EN DEFENSA D'UNA ACADEMIA

II

Mostrada la meua afirmació sobre la desnacionalització de la cultura intel·lectual en l'Acadèmia al segle XVIII, em manca demostrar que en aquesta afirmació no hi ha ni l'ombra d'una injúria o d'un ultratge, com pretén el senyor Carreras Candi. La simple constatació d'un fet, d'una veritat, no constitueix mai cap ofensa, quan la intenció d'ofendre no guia aquella constatació. El senyor Carreras es mostra ofès perquè he presentat l'Acadèmia de Bones Lletres en aquells temps com una font de desnacionalització de la nostra vida espiritual. No he afirmat, però, que fos l'única ni la principal. Entre altres assenyalé en el meu «Manual», una altra institució del mateix caràcter de l'Acadèmia: la Universitat de Cervera. El senyor Carreras es planya que jo no faci extensives a l'Acadèmia les circumstàncies atenients que trobo a l'acció desnacionalitzadora de la Universitat de Cervera. Jo sols em permetre insinuar al senyor Carreras una observació que impossibilita d'aplicar aquelles atenients a l'Acadèmia. La Universitat de Cervera fou creada per una imposició del despotisme: la seva obra castellanitzadora era, doncs, quelcom de fatal, car estava latent en el seu mateix origen. En canvi, l'Acadèmia de Bones Lletres, continuadora d'una altra institució anterior a l'adveniment de Felip V, adopta com a llengua oficial el castellà i empenygué la seva obra castellanitzadora sense cap pressió oficial, sinó per lliure i espontània iniciativa. No oblidí el senyor Carreras que en el meu «Manual» no hi ha un mot de reprimenda ni de reconvençió contra aquest fet. Faig una pura constatació. I realment l'Acadèmia, el mateix que la Universitat cerverina, no podien fer altra cosa que encarnar l'esperit de la cultura universal d'aquella època, oposada a tota manifestació de particularisme nacional. L'Acadèmia ja va fer prou en preparar els camins de la Renaixença amb la passió de la Història, que la domina, com domina tota la cultura intel·lectual d'aquell segle. El senyor Carreras em retreu no haver dit això en el «Manual». Doncs bé; ara ho dic, i l'omissió no té una tan gran importància que doni dret al meu crític a atribuir-ho a malvolença i desig d'ofendre.

L'Acadèmia representà al segle XVIII el paper que fatalment havia de representar. Per molt greu que li sapiga al senyor Carreras, el seu paper no fou el d'una fervent protectora de la llengua, de la literatura i de la cultura específicament catalanes, ans tot al contrari. Deixi en pau l'il·lustre acadèmic aquelles fredes cendres de la literatura catalana que els seus antecessors es dignaren ventar de temps

De Madrid estant

Altra vegada la Fatalitat?

FA ja algunes setmanes, en parlar-se del nomenament del general Martínez Anido per a la Comandància general de Mallorca, un ministre espanyol, preguntat pels periodistes, digué que tal designació significaria un canvi de política i que, per tant, no podia ésser feta, afegint que, cas que es fes, importaria, altrament, la seva dimissió.

Doncs bé: el nomenament es féu i aquell ministre, que era el d'Estat, Excm. Sr. Alba, no ha pas dimitit encara. Potser cal anar a cercar en aquest fet un xic llunyà la primera arrel de tot el que ara s'està esdevenint.

Perquè aquella nominació d'En Martínez Anido apareix ben simptomàtica i reveladora, feta immediatament després de les declaracions pacifistes del Govern, contra la seva opinió i en contradicció amb el seu criteri de Protectorat.

Bé que mal, el Govern es va anar treient les dificultats del davant amb aquella habilitat casolana, tan característica de la política espanyola, escanyada a força d'habilitats. Una habilitat d'aprenent de callígraf que tren la llengua esmerçant a reeixir a dominar l'iturzaeta o que tot just arriba, com el noi ingenu, a amagar-se la cigarreta encesa a la butxaca.

Naturalment; no triga gaire a delatar-lo el fum i el socarrim. Ara som en aquest punt. Darrera de quasi totes les facècies de la política espanyola, fa algun temps que es troba una mena d'habilitat de noi que presum d'entremaliat.

El moment actual és ben expressiu.

Ahí, aniversari de la rendició de Mont-Arruit i de la mort vergonyosa de tres mil soldats espanyols, havia de celebrar-se — com es celebrà — un Consell de Ministres, en el qual, segons declaracions oficials i oficioses, no s'havia de fer altra cosa que de liberar respecte a ço que calia fer al Marroc un cop refusat unanimitat (aquesta unanimitat costà els seus treballs) el projecte d'anar a Alhucemas, preconitzat per En Martínez Anido.

Es a dir que el Govern, escoltant — tot val a dir-ho — el veritable desig de l'opinió, s'havia desentès de tot el que significava aventura bel·licosa i anava a emprendre altres viaranyes.

Però... No pogué el Govern amagar la sorpresa que li produí la vinguda de don Alfons, des de Santander. Segons sembla, el Govern no li havia fet cap indicació respecte a aquest viatge, que es deu a exclusiva iniciativa reial.

Com és natural, el marquès d'Alhucemas féu, al matí, una visita a la plaça d'Orient.

Al cap d'unes hores començà a escatir-se que les coses eren canviades. I quan, després dels Consells anteriors, s'era esvaïda tota temença de crisi, es tornà a parlar de crisi total. De manera que quelcom s'havia produït que anava plenament i directament contra aquella opinió del Govern palesada amb unanimitat.

El paper Martínez Anido pujava misteriosament i el Govern es trobava davant d'un dilema que convertia planerament en històric el Consell d'ahir a la tarda.

Ja sabem, però, com es resol a Espanya ço que s'anomena històric.

Ben clara era la ruta i la crisi venia a ésser l'única dignitat possible. No era moment de deixar ben a la vista la Fatalitat irresponsable?

Sembla que una vegada més el Govern vacillà. I del Consell d'ahir, tot fent constar que no deliberà, el Govern n'ha sortit, per mor de la seva indecisió, encara més desprestigiada. Això vol dir que s'ha superat a si mateix.

Als dos anys justos del fet terrible de la rendició de Mont-Arruit tornaven els polítics — en aquest moment de responsabilitats — a deixar el camí lliure a la Fatalitat. Ni que fossin l'Abd-el-Krim!

Ara, tenen el dia d'avui per a preparar la conxorxa. No ens estranyaria massa que tots els pacifismes anessin en orris i que, a exemple del senyor Alba, en l'ocasió que hem recordat, tots els ministres — els de la unanimitat en el refús del projecte Martínez Anido, que ara sembla ésser també el del Comissari civil senyor Silvela — acordessin sacrificar-se una vegada més.

En fi de comptes, sempre hi haurà temps, quan les noves horrors clamin venjança, de donar-ne la culpa a la Fatalitat. A aquesta Fatalitat a qui tots són amatents a tapar-li la cara. Però — seguint l'exemple esbossat — el qui presum prou li veiem per la fumarola que se n'aixeca que és amagat — agafat in fragranti la cigarreta a la butxaca.

Però, encara no se n'ha adonat la Comissió dels 21 que està en ridícul?

10-VIII-23.

RAFAEL MARQUINA

en temps per treure'n alguna espurna escadussera i fonedissa! Si de les Acadèmies han de sortir atacs tan immotivats i tan mancats de comprensió i de simpatia intel·lectual com el que suara m'ha estat adreçat, cregu'm el senyor Carreras que encara em fa

ré posar a la meua sepultura aquells famós epitafi de Piron:

«C'est Piron, qui ne fut rien
Pas même académicien.»

M. de MONTOLIU

De Lima estant

L'obra dels missioners catòlics.—La tasca del domini Josep Piu Aza en la regió amazònica.—Origen, parla i costums de la tribu dels Machiguengues.

Sense remuntar-nos als temps antics, sinó fent referència als actuals moments, podem fer ressaltar l'obra eminentment civilitzadora que realitzen els missioners catòlics, en les regions selvàtiques on no poden penetrar els blancs civilitzats, sense que els missioners, des d'any abans, no hagin preparat el camí de la penetració.

Per cert que mai no hem vist, a la tasca que esmentem, els civilitzadors de boca, els radicals i mençadors que parlen de la civilització, quan ja l'han feta els altres. En les regions apartades, feroçes i grates, on els indis es cruspixen als blancs civilitzats, siguin o no sinistres, no hi hem pas vist encara cap senyor dels que ens prediquen la cultura, igualtat i civilització, a tant el pam. Però sí que hi hem vist sempre el franciscà humil, i el domini, i tots els religiosos practicant l'obra apostòlica que els enemics de la religió catòlica saben criticar, però no poden negar.

Per aquest preàmbul, anem a dir que el resultat molt interessant la conferència que donà el P. Aza, en la Societat Geogràfica de Lima, on l'escoltaven els homes més eminents, de totes les branques del saber, en la qual explicà l'origen, parla i costums de la tribu de Machiguengues, desconeguts fins ara, o almenys, se'n tenien nocions equivocades i dubtoses. Ara, primer, una descripció del territori amazònic, regió oberta a l'Atlàntic, xarxa fluvial, la més gran del món, dintre la qual conca cabrien, amb amplex, Espanya, França, Alemanya, Itàlia i altres nacions europees. Els seus rius poden ésser navegats a vapor, en una extensió major de 100 mil·límetres.

En el Pare Aza, que la fauna i flora són tan variades i abundoses, que no hi ha paraules per a poder descriure-les com es mereixen, i el conferenciant opina que en altres temps existí un imperi amazònic, ja que és possible que territoris tan extensos i exuberants no hagin tingut habitants que les envilides tribus salvatges.

El Pare Aza creu, doncs, en l'existència d'un Imperi Amazònic, del qual provenen les tribus salvatges, i és una gran part de la població indígena del Sud-Amèrica, i ho demostra el fet que totes les tribus tenen les mateixes característiques, i l'única anomalia és el que crida l'atenció d'unes tribus de les altres.

Entre altres coses interessants, l'interferenciant explicà la tradició que del Diluvi Universal serven els indis, que ha recollit de la seva pròpia parla, i que resumí així:

«Hi hagué una inundació grandíssima, havent plogut molt de temps, i l'aigua era com sang: s'apagà el foc i no hi havia res per a menjar: l'aigua cremava i bullia; els homes, els animals i les serps, pujaren dalt de l'arbre Uanamel, però la inundació fou tan gran que quasi cobrí l'arbre; el dit arbre caiguéren molts i s'ofegaren; se salvà molt poca gent. La llavor de l'arbre Uanamel la portà el cacamaio groc, i l'arbre creixé molt de pressa, i es va fer tan gran i tan gros, que es tardava un dia a poder donar-li la volta. L'arbre semblava un ser vivent, ja que els

que hi estaven es cansaven d'estar-hi drets, i demanaven barbacoa; fets barbacoa, i quan demanaven menjar, trobaven menjar. Quan començaven a minvar les algues, amb «macanos», o pals llargs, palpaven per a veure si tenien terra a prop. S'estiguéren en l'arbre, fins que s'assecat la terra».

Opina el Pare Aza, que la idea de la relació donada, més que la idea del Diluvi, expressa el record d'una catàstrofe immensa, esdevinguda en la regió amazònica, ja que els indis, després de referir-la, diuen: «Mai no he sentit dir als meus pares qui va enviar la inundació», no acompanyant la idea del càstig al cataclisme, i el dia que les algues cremaven i que eren del color de la sang, pot explicar un fenomen geològic.

La tribu Machiguenga, és la més nombrosa de les amazòniques, tenint en compte l'extensió que ha ocupat i ocupa.

Entre les afeccions cordials no es coneix el petó, i ni les mares petonegen llurs fills. No tenen principis d'autoritat i sociabilitat, i posseeixen una llengua harmoniosa, de suau i delicada fonètica, de formes precises, de regularitat admirable, una llengua de complicat organisme, però d'engranatge exacte obeint a principis físics i racionals, llengua que disposa de vocables per a expressar la més profunda psicologia; llengua que si s'estudia amb atenció, sembla més de filòsofs que de salvatges, la qual cosa pot explicar que no sigui produïda de gent que es trobi en l'estat d'encliment i barbarie en què es troben.

En la dita llengua es nota l'abundància d'expressions onomatopèiques i és escamentment específica, i ofereix, ensems, dos aspectes singulars, que l'aglutinació es realitza de diferent manera que en altres llengües, com el keshua, i que ateny un grau d'aglutinació que segurament no ateny cap altra llengua americana, arribant a la polissintèsi completa.

El Pare Aza explica les nombroses dificultats per a reduir a principis l'organisme de la dita llengua, i les lleis particulars per a la publicació de la seva gramàtica, havent-se desanimat més d'una vegada a seguir els seus treballs per a arribar a formar-la.

Va fer una crítica severa, sobre l'obra que va escriure Mr. Farabee, professor de la Universitat d'Harvar, sobre l'idioma machiguenga, demostrant la inexactitud d'aquesta obra, des del punt de vista filològic.

Explicà altres punts importants, i en mig de grans aplaudiments, va prometre continuar, en companyia dels altres missioners companys, la seva obra civilitzadora en la regió de l'Orient peruà, com també les seves notables investigacions.

Una vegada més, el notable domini, ha vingut a demostrar que els clericals i freres són «enemics» (?) de la civilització i la cultura.

Estem segurs, sí, que el Pare Aza no té per companys ni ha trobat mai en missió civilitzadora, per l'Amazones, cap ferroxista ni sindicalista dels que ens volen redimir encarrant-nos les pistoles.

Una cosa és predicar...

LUIS G. FABREGA AMAT
Lima (Perú), 9 juliol de 1923.

Dietari històric 11 d'agost de 902

MOR EL COMTE GUIFRE «EL PILOS»

La llegenda ha substituït la història quan aquesta tracta de fets remots. Se sap, però, després de modernes recerques, que en 878, Guifre «el Pilós», ajuntà els territoris d'Urgell i Barcelona. La lluita de la Casa de França entre els carolingis i els robertians, descendents de Carlomag i del comte de París, en la qual triomfaren els darrers, facilità la lliberació de terres que tenien els comtes feudataris del Rei de França.

Guifre es nomena la comte de Barcelona, essent fill de Sançfred d'Urgell i successor de Salomó en el marquesat de Gocia. Es una forta arrel de la nacionalitat, puix en ell es vinculen el comtat de Cerdanya, heretat del seu germà Miró i succeït al comte Dela en el de Girona.

Balallador contra els moros, conquerí el Montserrat, restaurà el país, recordant-se que signa la carta de població de Cardona, repoblà la comarca de Vich, fundà el monestir de Sant Joan de les Abadesses, i millorà el de Ripoll, on té la seva tomba. L'adhesió als robertians afavorí la lliberació del seu territori, passant de feudal a sobirà. Com més tard Jaume I, no conservà la unitat catalana, repartint els territoris entre els seus fills. A Guifre-Borrell donà els de Barcelona, Ausona i Girona; a Miró, els de Cerdanya, Conflent i Besalú; a Sançfred, el d'Urgell.

La seva branca arrela i flori durant cinc segles en el casal de Barcelona. No sorprèn que se l'hagi convertit en un heroi mitològic, i la llegenda embolli la seva figura. Se li atribueix, en aquest caràcter, la llegenda de l'escut català, quan, com diu el poeta, diu a Carles el Calb:

—Mon escut és sense empresa...
El bon Rei Vanà a agafar
i posant en la ferida
del bon Wifred la mà,
—Els valents, digué, que regnen
llurs escuts amb roja sang,
sols amb sang deuen pintar-los,
sanguinós el teu serà.
I amb sos dits el bon monarca
quatre barres dibuixà.

Es Guifre també l'heroi en la llegenda de Fra Gari, i en el romancer català de totes les condicions d'un pare de pobles.

ESPIGOLAIRE

Exposició Internacional del Moble

L'anunciada Exposició del Moble, que, com saben els nostres lectors, hagué d'ajornar-se per causes ajenas a la voluntat dels seus organitzadors, s'inaugurarà el proper divendres 13 de setembre, oferint grans atractius per la seva novetat i pels salards artístics dels expositors nacionals i estrangers.

Aquest Certamen monogràfic és el primer de la sèrie d'Exposicions de indústries especialitzades que constituiran les etapes preparatòries de la gran Exposició Internacional i General d'Espanya que ha d'inaugurar-se d'aquí a tres anys.

La gran manifestació artística i industrial, primera que se celebrarà a Espanya, relacionada amb l'habilitació de l'home; s'ha organitzat sota la presidència d'honor de Don Alfons XIII, i l'alt patronat de l'Ajuntament de Barcelona, com ja es digué oportunament.

L'interès despertat a tot arreu per la celebració d'aquest Certamen és verament extraordinari, podent afirmar-se que hi figuraran les més brillants manifestacions d'aquest ordre que s'han produït en els països que van al cap del progrés artístic i industrial.

Abans de l'ajornament imposat per les circumstàncies, el nombre d'inscripcions presentades a les Oficines de l'Exposició, era major que el previst en el projecte de distribució, havent-se disposat l'habilitació d'alguns espais lliures destinats a halls i el pas dels visitants, per a donar cabuda als productes de bon nombre d'expositors.

L'èxit del Certamen està assegurat i constituirà, per la seva novetat i pel seu relleu artístic un poderós atractiu per als nacionals i estrangers que, responant a la felicitat inicial dels organitzadors de la primera Exposició monogràfica de les que han de celebrar-se en els Palaus construïts en el magnífic Parc de Montjuich, el dia 13 de setembre properament, acudirán a sancionar amb llur presència l'obra magna que culminarà en l'any 1928 en inaugurar-se el Gran Certamen Internacional.

Es requirit indispensable que les notes que ens siguin tramesses per a la publicació vinguin redactades en català i amb concolisi periodística

CANDIDATURA NACIONALISTA

Districte de Granollers-Badalona

Elecció de Diputat a Corts

JOSEP M.ª TRIAS DE BES

ADVOCAT I CATEDRÀTIC

Un llibre d'amor a la nostra terra

Bells indrets de Catalunya

La literatura esportiva i excursionista té a la nostra terra bons conreadors. Quasi podem dir que el catalanisme és germà d'aquesta literatura o, millor dit, que va néixer de la mateixa font.

La contemplació de la terra nostra i dels monuments que visquen de les seves pedres, com el complement natural, determinà als patriotes del passat a estudiar-la, i de l'estudi, fill de l'amor, ne vingué un nou amor que era el mateix d'abans, però enfortit per la coneixença dels motius d'estimació.

Després, pas a pas, han vingut els estudis successius que ens han evidenciat la puixança i la bellesa del nostre passat, i per tant, els drets de subsistir en forma distinta de la que la fatalitat dels temps havia aconseguit imposarnos i hem arribat a les manifestacions de catalanitat que han transcendit a tots els actes de la nostra vida.

Però, malgrat aquest que podríem anomenar destriament d'aptituds posades al servei de la terra, subsisteixen les causes que fan al bon català excursionista, home d'esport i escriptor en una peça.

Aquest escriptor difereix notablement de l'escriptor professional per una major ingenuïtat i una facilitat major d'admiració que, a vegades li supleixen la manca de traça i la desconexença dels entrenaments de l'ofici d'escriptor. A Catalunya hem tingut molts patriotes d'aquesta mena que el patriotisme ha fet seguir ruta enllà per les carreteres perdudes entre oliverars i sureres i ha fet tresscar per les muntanyes solistes i silencioses.

Després, així com han explicat als amics llurs impressions personals de la seva comunió amb la naturalesa, han agafat la ploma i les han explicades a tothom.

Els que fem vida sedentària, i a vegades ens sentim l'ànima fugir cap als espais llunyans i incògnits, els hem de saber gràt a aquests escriptors de la comunicació de llurs impressions a les planes de la revista o del llibre.

Per altre cantó, acostumen a ésser uns escriptors agradabilíssims i suggestionants. Com que han escrit sense pensar en altra cosa que en buidar es impressions de son ànima curulla de refraccions de bellesa i silenci, com que, en agafar la ploma, han cercat, seguint el consell evangèlic, «les coses d'en l'aire» tot els ha estat donat per afegidura, i l'escriptor pintoresc i emotiu ha esdevingut un bon escriptor.

Aquest és el cas de don Josep Botey, autor del llibre «Bells indrets de Catalunya», que ha sortit fa poc i que ha tingut una acceptació ben falaguera entre el públic de la nostra terra.

El senyor Botey és excursionista i caçador i, com a tal, ha seguit molta part de Catalunya en pelegrinació, posant-se en contacte directe amb la naturalesa i no reculant enfront de la dificultat o davant del perill.

Ara ha volgut comunicar-nos ses impressions d'home civilitzat posat davant de la naturalesa i els seus sentiments de patriota consagrat a descobrir les belleses de la pàtria, i ha escrit son llibre «Bells indrets de Catalunya».

Però, com deia abans, generalitzant, aquesta mena d'escriptors esdevenen bons escriptors, perquè llur consagració a l'objectivitat del que escriuen i la consciència perfecta del que tracten, els donen un to de sinceritat i un regust d'objecte que, si no van junts a la «facundia i ordre lúcid» que prometia Horaci als que escriuen de coses que han

escollit potentament ne són la immediata avençada.

El senyor Botey ha deixat el seu llibre un xic confús, perquè ha volgut tractar coses molt distintes, i s'ha deixat, emportat per son amor a les coses de la naturalesa i als éssers que hi viuen més en contacte. Així, per exemple, en el capítol del seu llibre «Els pastors pirencs», ha introduït una mena de conte que li ha semblat més a propòsit per a poder fer veure la vida dels seus amics, i en la primera part del llibre parla de coses de Barcelona que, de primer antuvi, semblen poc agermanades amb la resta de l'obra, encara que l'autor té dret a parlar de la capital en un llibre consagrat als bells indrets de Catalunya, prescint del costum de no agermanar les muntanyes desertes i els carers congesionats.

Al costat de coses així, el senyor Botey ha fet descripcions que són un veritable encant literari.

Així, narrant les proeses cinegètiques del seu fill Josep, el cor li ha dictat pàgines pintoresques i sucoses ben dignes d'enveja. Així parlant dels pastors, els presenta amb una habilitat remarcable, com s'evidencia en aquestes ratlles que sintetitzen son formós capítol «Els pastors pirencs»:

«Per moltes coses un pastor, a 20 anys, és un vell i per altres és una criatura. Les coses que coneixen les saben molt; les que no coneixen les ignoren en absolut. Però els sentiments de les coses els tenen com tot altre ésser vivent».

També és notable la descripció de la Missa del Gall que celebra a Nürta l'any 1916, el gran excursionista català mossèn Jaume Oliveres, acompanyant-lo l'autor i els seus fills, havent de sofrir un fred intensíssim per a no deixar la missa sense acabar. Igualment són encantades les narracions d'impressions de la Setmana Santa al Montserrat, del mar, de núvols i de les caceres al Pireneu.

Aquestes qualitats del llibre del senyor Botey, que ressalten igualment tractant de paisatges i costums de muntanya, que de platges o de vida a pagès, fan el seu llibre ben recomanable per als nostres excursionistes i patriotes, als quals fa intensificar l'amor als nostres pobles i muntanyes, la coneixença de les impressions d'un patriota i d'un excursionista notable que ha resseguit la nostra terra amb ull vigilant i ànima encesa.

El llibre és presentat en forma escaient, alternant amb la narració les pàgines de gravats tirats a l'heliogravura, donant a conèixer per l'imatge ben presa el paisatge o edifici al qual fa referència la prosa de l'autor.

Respecte a la presentació, també és recomanable, acreditant els talers de l'Editorial Catalana que l'ha imprès i té cura de la seva administració.

MIGUEL CAPDEVILA

Jocs Florals de St. Sadurni de Noya

CARTELL SUPLEMENTARI

Premi XXX. — Del senyor bisbe de Barcelona. — Objecte d'art, al millor treball històric sobre la parròquia i associacions religioses de la parròquia.
Premi XXXI. — D'en Josep O. Guàrdies, diputat de la Mancomunitat roo pessetes a una poesia de temallura.
Premi XXXII. — D'en Felix Ferrer Mestre, 50 pessetes a la millor poesia que enalteixi l'amor de la dona catalana per la Pàtria nostra.

Polítiques

A L'ESTRANGER

Han sortit cap a l'estranger els nostres il·lustres amics En Francesc Cambó, En Lluís Duran i Ventosa i En Joan Ventosa i Calvell.

EL CASAL CATALÀ DE LA BORDETA
El Casal Català de la Bordeta, la missió del qual és fomentar les Escoles que té establertes perquè siguin els seus deixebles uns decidits camions de la llibertat de la nostra terra, ha constituït la seva Junta Directiva en la següent forma:

President, En Josep Cuyàs; vice-president, En Esteve Daura; secretari, En Joan Enrra; vice-secretari, N'Isidre Juanico; caixer, En Francesc Ferré; comptador, En Bartomeu Bertran; bibliotecari, N'Antoni Prat;

vocals, N'Agustí Solà, En Tomàs Mosqueras, En Joan Illa i En Joan Ferré. Comissió d'Escoles:

President, En Bartomeu Bertran; caixer, En Francesc Tarné; secretari, En Joan Illa; vocals, N'Isidre Juanico, En Francesc Cortadella, En Grau Jané, En Pau Odén i En Joan Feliu.

CONFERENCIA

N'Antoni Rovira i Virgili ha donat una conferència a l'Ateneu Llibertat. Fou presentat per En Tomàs Iduarte. Tractà l'orador de les forces polítiques de Catalunya. Criticà els diferents partits catalans i excelsà l'actuació d'Acció Catalana. Fou aplaudit.

LES TERRES CATALANES

MATARO

Dimecres, a dos quarts de dues de la tarda, es produí una forta alarma entre els veïns del carrer de Fra Lluís de Leon, a causa d'haver-se sentit un tret en la casa número 42 del mateix carrer, on habita el conegut sindicalista N'Adrià Giménez.

Clarament no s'ha pogut esbrinar què motivà al dispar. A l'entrar els veïns en la dita casa trobaren a Giménez estès a terra en completa immobilitat, co que de primer moment produí la falsa alarma de que havia mort.

Inspeccionat més tard el ferit pel doctor Campomayor, se li aprecià solament una ferida al braç.

El jutge de primera instància ha pres la deguda nota del fet i instrueix les oportunes diligències.

—Han començat a ésser cobrats els nous arbitris municipals sobre vehicles forasters. Els autos que s'aturen dintre la ciutat, vénen obligats a satisfer una pesseta, i els carros quinze cèntims.

—Fou recollit pels guàrdies municipals i recollí unes hores en el quarteret de la Casa de la Ciutat un jove anomenat Salvador, que actualment treballava a la cènta coneguda per Can «No n'hi ha», el qual donava paletes mostres de demència. L'endemà fou reclamat pels seus pares que són veïns de Canet de Mar.

—Durant els mesos d'agost i setembre les oficines municipals solament estaran obertes al matí.

—Per la guàrdia municipal fou recollit al carrer de la Mercè un automòbil número A. 3356, que hi romaní feia estona abandonat, mancant-li una roda. Fou conduït al garatge d'En Vicens Bangués, número 76 del mateix carrer. La «Jefatura» de policia el retornarà al qui acredití ésser-ne propietari, mitjançant el pagament de les despeses ocasionades.

—Han ingressat durant aquesta setmana en la Caixa d'Estalvis i Mont de Pietat de Mataró 87.310 pessetes procedents de 44 impositons, havent-se'n retornat 75.05781 a prec de 77 imponents.

Costes de Garraf

SITGES. — La Joventut Nacionalista d'aquesta vila, de la qual entitat n'és president En Salvador Soler Fornes, ha organitzat per al dia 9 del vinent mes de setembre, una Diada Nacionalista. Al matí, gran manifestació patriòtica amb motiu de l'arribada de les entitats de fora. A les onze, gran ofici al Santuari del Vinyet i benedicció de la senyera del Pomei de Joventut de senyoretas de la Verge del Vinyet. A la una, gran àpat a l'Hotel Suburs. A les quatre de la tarda, gran miting en un espaió jardí, en el qual acte pendran part els oradors catalans En Rovira

TARRAGONA

(Conferència de les 9 de la nit)

Diverses noves

L'Ajuntament ha rebut contesta de diverses entitats, anunciant que presentaran carrosses a la cavalcada històrica que es faci per Santa Tecla.

—Al concurs del servei de neteja s'ha rebut un sol plec, de l'Agència de Transports Barnet.

—L'esposa de nostre compatriota l'arquitecte don Alfons Barles, ha desilurad feliçment una nena, a la qual han estat posats els noms de Maria i Alícia.

—Passat demà hi haurà una assemblea dels representants dels clubs de futbol de nostres comarques per a tractar del campionat de l'any vinent i de nomenar el Comitè.

—La cobla de sardanes La Principal del Camp ha estat contractada per a donar una audició a Calafell, on la colònia estiuenca celebra animades festes.

—Ha estat destinat a Barcelona l'agent de vigilància don Salvador Estivill.

—Per manca de nombre no ha pogut celebrar sessió la Junta de Protecció a l'Infantesa.

—El Parc d'Intendència anuncia subhastes per adquirir articles d'immèdiat consum i queviures i combustibles per a les factories de Lleyda, Tarragona, Reus i Tofosa.

i Virgili, Massó i Llorens, Jansana i Llopart, Riera i Puntí, Ventura i Gassol i Crant Sala. Per a aquesta festa ha estat contractada l'aplaudida cobla de sardanes «Barcelona».

—Es un fet que per la festa major, podrem fruit els amants de la nostra música, les grans partitures dels eminents compositors catalans d'En Morera i En Pahisa.

Tant és així que ja s'ha fixat la data del 25 dels corrents, per a la representació de dues partitures: «Don Joan de Serrallonga» i «Marianela». Els mateixos autors, amb una nodrida orquestra de 35 professors del Sindicat Musical de Barcelona, dirigiran les dues obres als teatres del Retir i Prado, respectivament.

—La Societat Prado Suburenc, ha contractat la molt aplaudida banda militar de San Quintin, per a pendre part en els actes principals de la festa major.

—Fa una calor insuportable com pocs anys s'havia sentit en aquests baixos de marina.

—Durant els dies 15, 16 i 17 del corrent, tindrà lloc la fira d'estiu, instal·lada al passeig d'En Pi Margall, situat al barri de la marina.

Centre Català de València

El dissabte últim, en què es celebrà a València la patriòtica Festa de la Senyera, tingué lloc també, a la nit, a l'estatge social del nostre Centre un Xampany d'honor a les dignitats representacions dels Ajuntaments de Saragossa, Palma de Mallorca i Barcelona, éssent convidats, així mateix, tots els regidors i el batlle del de València.

L'escala i el saló d'actes apareixien exornats amb profusió de plantes, i en arribar tots els convidats començà l'acte, tocant un selecte tercet l'Himne de l'Exposició de València, la Jota Aragonesa i la popular sardana d'En Morera «La Santa Espina».

Tot seguit es destapà el xampany que fou servit per un acreditat restaurant, iniciant els brindis el president del Centre, En Francesc Barado, que saludà amb frases molt eloqüents, en nom de l'entitat, els nostres distingits hosts, no sense recordar els vincles històrics que unien les regions representades.

Després parlà el senyor Villalonga, de l'Ajuntament de Palma, i en sa bella salutació va constatar com l'aparent isolament de tals regions no era sinó unió per les ones del Mediterrani.

En Brauli Fernández, batlle de Saragossa, pronuncià un vibrant parlament, remarcant que en la història es veié sempre confirmada la necessitat de la unió entre els pobles aragonesos i els llewantins.

Fou pregat el senyor Samper, ex-batlle de València, perquè parlés, i advocà perquè Catalunya i les altres regions aconseguíen les seves justes aspiracions.

Per Barcelona parlà N'Antoni San-salvador, síndic del seu Ajuntament, qui amb formosos paràgrafs encertà a posar de relleu que l'afirmació de la personalitat de cada poble en la història, conduïx al seu esplendor; no a quèixes negociacions elxorques que converteixen l'Estat artificial en comissió liquidadora d'un país, i en germen de decadències implacables.

Acabà fent vots perquè cada país reconstruïx la seva pròpia personalitat per a remeiar la catàstrofe que del contrari s'esdevindrà.

Clogué els discursos el primer tinent d'alcalde de l'Ajuntament, senyor Marco Miranda, en representació del batlle cantant un himne a la germanor de les regions dintre de l'Estat espanyol.

Tots els oradors foren ovacionats. L'acte resultà molt animat i entusiàstic, figurant entre els concurrents molts regidors valencians, les distingides famílies dels socis i alguns periodistes, donant-se al final xardoros visques a Aragó, Mallorca, València i Catalunya.

M.

València, 9 d'agost de 1923.

Pla del Llobregat

SANT VICENS DELS HORTS. —El Municipi de Sant Vicens dels Horts ha publicat l'al·locució següent:

«L'Ajuntament d'aquest poble es complau d'assabentar els seus veïns de la marxa satisfactoria de la seva hisenda municipal. En començar les seves tasques l'actual Consistori va trobar inaugurades les obres de les Escoles, estant concedida llur execució per una quantitat força més important que la que figurava en el pressupost; malgrat aquesta dificultat, agreujada per la manca d'interès que per al millorament d'aquest poble han demostrat alguns veïns, deixant de satisfer degudament llurs quotes de repartiment, havem tingut la satisfacció de tancar els comptes del finit any econòmic sense ni un sol deute i amb una respectable quantitat en caixa.

Aquest èxit ens ha estimulat a començar tot seguit les obres de la plaça del Mercat, de gran conveniència tant a la major part dels veïns com al municipi, havent aprovat ja els plànols fets per l'arquitecte En Melcior Vinyals. Molt ens plau de sotmetre a la consideració del poble la perspectiva de tal projecte; el seu regust fortament catalanesc creïm que serà simpàtic a tothom, puix suplirà tot el possible el caràcter que a la nostra plaça de Catalunya, abans plaça de la Constitució,

LLEYDA

(Conferència de les 9'45 de la nit)

Incendi d'un bosc al terme de Gerri. El poble de Solduga en perill

Es coneixen notícies d'un gran incendi d'un bosc en el terme de Gerri de la Sal.

Començat al migdia del dimecres i és diu que tardarà alguns dies a extinguir-se el foc, això si les circumstàncies no fan que es propagui en majors extensions, cosa probable donada l'espessor de l'arbrat de pins que curulla aquelles serres.

El bosc que crema és el conegut per Pentina. Hi ha perill que sia envoltat pel foc el poble de Solduga. Encara que no s'ha pogut comunicar amb els habitants es suposa que l'han abandonat.

Han estat demanats molts auxilis a les autoritats per tal d'obtenir la localització de les flames devastadores.

Non ofegat

A la presa del canal de la Canadenca s'ha ofegat un noi de la casa de Maternitat, el qual havia anat a nedar, aprofitant la festa que se'ls havia concedit per ésser Sant Llorens, patró de la parroquia de la Casa de Maternitat.

Altres noves

A la sessió de l'Ajuntament hi ha hagut batusses entre el públic després de comentar unes paraules de l'alcalde, recordant els temps en que el regidor radical senyor Ibars era afecte a Joventut Republicana.

Després d'expulsar els beligerants ha continuat la sessió.

Després d'expulsar els beligerants fogona, amb sa distingida família, el conseller de la Mancomunitat i senador per Barcelona doctor Estadella.

—Un tren de mercaderies ha agafat a Agapito Inigo, tallant-li una cama.

—Ha estat jubilat el mestre d'Artes de Segre don Marcel Amari.

—Està vacant la plaça de veterinari de Vilanova d'Alpicat, podent sol·licitar-se durant quinze dies.

—Al departament de lactància de la Casa de Maternitat s'hi estan fent importants reformes.

—La temperatura ha estat de 34 graus a l'ombra i 45 al sol.

donaven les velles voltes de l'antiqüíssim mercat, avui enderrocades.

No dubtem que tots els veïns, complint de bon grat llurs deures, facilitaran la ràpida execució de tan bell projecte, satisfent puntualment llurs quotes de repartiment; així, amb el concurs de tothom podrem veure realitzada a curta data una obra que tant ha de contribuir a l'embelliment d'aquest poble. — L'Ajuntament.

Vallès Alt

SANT FELIU DE CODINES. — Com en altres estius, i potser més encara, es veu extraordinàriament concorreguda aquesta pintoresca vila de nombroses famílies forasteres. Per a ferlos més agradosa l'estada, la Comissió de festes a l'aire lliure, no havent organitzat, enguany, balls a la plaça de Carme Mascaró d'Usart, es proposa celebrar grans festes populars els dies 11 i 12 en el tros de carretera conegut amb el nom del Paralel. Hi ha gran expectació per la cavalcada humorística que tindrà lloc la tarda del pròxim diumenge, a la qual concorreran elements de la colònia. S'estrenaran uns gegants adquirits per la Comissió organitzadora i cedits en propietat a l'Atracció de Forasters, que, en sessió del dia 5, acordà subvencionar les festes amb donatius importants.

Per al ball de revetlla hi ha anunciat l'encant de valuosos premis i humorístiques totes, ofrena, una d'elles, de la distingida família Pinol, segons el bonic cartell-anunciador, degut als coneguts escenògrafs senyors Bulbena i Girbal, directors artístics de les festes.

Amb molt de lluïment va celebrar-se el passat diumenge la tradicional processó del Sagrat Co-

GIRONA

(Conferència de les 9'30 de la nit)

Presos que volen fugir

Aquest matí una parella de civils duia tres presos des de La Bisbal. En arribar a la Porta de França d'aquesta ciutat, un d'ells que ha pogut afuixar-se les manelles ha fugit, éssent agafat al barri de Sant Pere amb l'ajuda d'un treballador.

Els altres també han procurat fugir, éssent agafats per la parella, després d'haver-los engegat un tret. Han estat portats a la presó.

Incendi

Dijous s'encengué una pila de carbó a Sant Ciprià d'Alis, cremant-se unes 350 bessanes de sureres propietat de Rosa Pallmonjo.

El ministre promet justícia

El diputat per Vilademuls senyor Pla i Carreras ha rebut un telegrama del ministre de la Governació, responenent al que se li trameté, protestant dels successos de Castell d'Empúries i de la conducta del fu de l'alcalde d'En Lluç.

Promet que s'informarà de l'assumpte i que farà justícia, respectant el dret de tots.

Festa Major de Castelló

Ha començat la festa major de Castelló d'Empúries, celebrant-se lluidament tots els actes, entre els quals han sobresortit un partit de futbol, en el qual el Torruella i l'Emporion de Castelló s'han disputat una copa ofrena de don Josep Agumunt.

Els balls resulten molt animats, tocant-hi la cobla de La Escala.

La calor

La temperatura d'avui, a Girona, ha estat de 39'9 a l'ombra.

Jocs Florals Pomel·listics organitzats pel Casal Català d'Olot

PREMIS

Fior Natural. — Ofrena de l'Entitat organitzadora. Aquest premi d'it amor i co testis, es donarà al millor clogi a la donzella pomel·listica.

Un rellotge pulsera d'or, ofert pel senyor Ignasi de Ventós-Mir, diputat a Cortes, a la millor ressenya en la qual es manifesti la protecció de la Verge de Tura.

De 50 pessetes. Concedit pel marquès de Camps, senador, a un treball en vers o en prosa de tema lliure.

De 25 pessetes. Donat pel senyor J. M. Marimon, diputat de Catalunya, a un treball en vers o en prosa, de tema lliure.

De 25 pessetes. Ofert pel senyor Daniel Casanovas, diputat de Catalunya, a un treball en vers o en prosa de tema lliure.

De 50 pessetes. Concedit pel senyor Feliu de Sant Pau, diputat de Catalunya, a un treball en vers o en prosa de tema lliure.

De 25 pessetes. Concedit pel senyor Joan Vilanova, regidor i president del Casal Català, a un treball en vers o en prosa de tema lliure.

De 25 pessetes. Ofert pel senyor Joan Cardevila, regidor, a un treball en vers o en prosa de tema lliure.

Un objecte d'art. Ofert pel senyor Francesc Vayreda, a un treball en vers o en prosa de tema lliure.

De 25 pessetes. Concedit per un admirador dels Pomel·listics de Joventut a un treball en vers o en prosa de tema lliure.

Les obres completes de mossèn cinto Verdaguer. Concedit per l'entitat «Nostra Parla» de Barcelona, al millor clogi en prosa o en vers a la llengua catalana.

Col·lecció d'historietes exemplars d'En Josep M. Folch i Torres. Ofert pel Director dels P. de J. a un treball en prosa o en vers de tema lliure.

Dels Pomel·listics Olotins, al millor cant dels dos lemes dels Pomel·listics.

ADVERTIMENTS

El guanyador de la Fior Natural haurà de fer-ne ofrena a un donzella pomel·listica, la qual, segons tradicional costum, serà proclamada reina de la festa.

La festa dels Jocs Florals es celebrarà el dia 9 de setembre. El termini per a l'admissió de composicions finirà el dia 1 de setembre.

Les composicions s'hauran de trametre a nom de Josep Montois, carrer Major, 1. Olot, en la forma acostumada, fent constar en la plica el nom del Pomel·listic al qual pertanyen.

Tots els treballs han d'ésser iniciats i escrits en català.

En fer-se públic el veredict, es publicaran el jurat qualificador.

Quan es rebin altres premis es publicaran un cartell suplementari.

AUTORITZEU LES NOTES DE LES QUALS ENS PREGUEN LA PUBLICACIO, AMB UN SEGELL O UNA FIRM MA QUE ENS SIGUI CONEGUDA

Acaba de sortir

JOSEP M. JUNOY

CONFERÈNCIES DE COMBAT

Del present i de l'esdevenidor.

De l'esperit català.

El singular Arúspex de Castelló d'Empúries.

Els clàssics grecs i llatins nostrats.

L'Anti-Catalunya.

Preu: 1'50 ptes.

COMANDES:

EDITORIAL CATALANA, S. A. Escudellers, 10 bis, entresol, De venda a totes les bones llibreries

LLETRES I LLIBRES

El reialme

Migdia. Part enfora, l'atuidora calma;
a dins l'aigua que fresca i un llanguiment de fils
Joestic tot sol a l'ombra, tot sol amb mon reialme,
el bell reialme de ton cos.

O blanques muntanyoles i fines valls florides,
carenes de la rosa i planols del llir,
o món de coses dolces, tal volta arrodonides
tot oscil·lant en el respir!

Ton front és la congesta, on sols les ocellades
deixen una ombra efimera des dels camins daurats;
ta boca té una fressa de mots i de besades
igual que els ports i les ciutats.

Quin monument es dreça en nacions llunyanes
vora el xiprer, la rosa o el bell nenúfar moll,
com, dalt de la garlanda de tes espatlles blanques,
l'alta columna de ton coll?

No hi pot haver cap sostre, o amada, com tos braços
quan el teu si tremola i el vens a recerç,
ni mur tan sobirà
com els teus flancs, que odien els esllanguits compassos,
i sols s'esfondrien d'un besà.

Tos ulls! Cercant les veles d'estranya il·lusió,
eternament novelles,
jo sotjo, mes parpelles arran de tes parpelles,
la mar, sempre insegura de llum i de coló.

I jo, rei nigromàntic, quan és la nit estesa
puc deixondir tos llavis com a matins vermells,
o bé fer-me la fosca, al mig de l'hora encesa,
en la dolçor nocturna del bosc de tos cabells.

JOSEP CARNER

La nit al mar

FULL D'ESTIUADA

Tant bon punt fou llagada l'es-
pecie, a cuita-corrents tots ens bellu-
garem a preparar les nostres coses
per l'excursió nocturna.

La iniciativa fou d'En Narcís, el
pompós company metge. Al volt de
la taula on aquella tarda calorosa ju-
gavem el «tresillo», ell va llançar la
seva subita pensada.

— Anem a mar, aquesta nit?
I tots, sense excepció, el vam pendre
del mot, com s'acostuma dir.

Ell no era home de desdir-se de les
coses tan fàcilment. Salça, agafa el
carret i ens digué:

— Men vaig a dir-ho a En Tia ma-
riner... Sorrirem entre nou i deu,
eh? Doncs a reveure!

I a poc d'ell anàrem sortint tots,
cadascun a preparar les seves coses.

La nau ens rebé com si tingués un
cor. Quan tots hi fòrem En Tia va
realligar la corda de proa que la ve-
nia fermada a l'estaca del sorral.

I fent palanca amb un rem plantat a
la sorra la va anar conduint endins
endins de la mar...

Erem una munició de navegants. Pel
rap baix no baixàvem d'onze, i això
era quelcom excessiu pel llargu-
d'En Tia. Al pes nostre encara s'hi

havia de sumar el pes de tots els
«utills» que venien amb nosaltres:
cànters, botelles rasades, botes d'aigua,
tot allò que podia significar una pre-
visió o un auxilli en les estones que
anàvem a aniciar pels palaus del

mar.

— Aviat un baterol de vent emplenà
el flanc de la vela, tot just arada, i la
nau començà a caminar mar endins,
a saltets, a saltets, com n cadell en-
jogassat.

Semorejava en la gran quietud noc-
turna del cel i de la mar l'única
remor de les nostres animades con-
verses, qualche crit jupilos; qualche
usu de tabola; qualche tonada de can-
çó iniciada i jaquida al moment, com
insuficient a la traducció vera de les
joies del cor.

La mar feia un panteix menut, de
dormida... Rumbajava clarors de llum
damunt el torç obscur... Les llumetes

de les «enceses» dels pescadors, al
lluny del lluny, feien la il·lusió d'es-
tels caiguts a l'aigua, bressolants-s'hi.
En les clapes d'argent, fulguraven,
someres, les escates d'estels de pei-
xos...

— Tindrem una nit «de peles», se-
nyors!... — féu En Tia.

— Una nit, «que ni feta d'encarrec»...
— saltà l'etern optimista En Narcís,
el metge.

Una veritable «nit de peles», com
deia el mariner, era aquella! No en
passen gaires de nits d'una tal condi-
ció i alcurial! Feia una guspira de
vent, temperat i dolc, fornit de sen-
tors de mar i de terra... Un amador

n'hauria dit el feix melós de la seva
estimada i un espós l'alé de rosa de
l'esposa.

Per comble de gràcia i atractiu,
aquella nit llum una serena d'ull de
peix i una solada de puntes de dia-
mant damunt el front, com una roïna
dels tòmecs orientals.

Tenia, a més a més, un eixampla-
ment d'ambits com no és possible
que el tingui mai el temple més gran
i espaiós que pugui concebre la im-
aginació més arradada!

Oida, quina grandesa i quina bel-
lor!

Semblava un camí de quimera, apa-
rellat per anar-hi en seguiment dels
millors somnis...

Tots onze amics ens hi lluravem
potser amb un mateix encís. No ho diu
per dir-ho, sinó perquè m'hi don dret
la realitat i el fruit de la meua ob-
servació. Cada un de nosaltres es sa-
bia intel·ligent i comprensiu, capaç
d'assimilar-se totes les delícies i en-
canis que ens redolaven...

Erem onze vides envaides d'immen-
sitat i assetjades de temptacions fas-
cinadores.

Des del tron flotant de la nau, ar-
bitravem tota la congregació de bel-
lors que ens queia sota l'arc de la
mirada.

Mireu quina seria la nostra condi-
ció d'aquelles estones, que, quan tot
d'una En Tia mariner s'alçà de popa
per arriar un xic més alta la vela,
li crida un de nosaltres:

— Què féu, home!... Per poc més
que l'arriar col·lirem, tot passant, al-
gun estell!

I el mariner alça l'esguard des-
parat a les estrelles, i s'estigüé una

estona mirant endalt, llavi obert com
el qui deu.

Les llumetes de la vila, arran de
la costa un xic llunyan, començaven
a fer-se horreses, agermanant les
llurs resplandors com no devien fer. Is-
fanelets innumers de l'estelada, que
sajuntien en les vagues del cel, per a
fer les constellacions.

Seguim entà, enlla. La fascinació
de la mar se'ns feia irresistible, xu-
cladora...

El cor ens deia que en el darrer
confi hi havia, per nosaltres, una tau-
la parada amb les més estranyes men-
ges per a l'esperit...

I per merce de les petites guspires
del vent, temperat i dolc, fornit de
senyors de mar i de terra, del qual un
amador n'hauria dit el feix melós
de la seva estimada i un espós l'alé
de rosa de l'esposa, nosaltres hi feiem
canal.

A cada embat que ens donava, la
corriola del pal mestre xerricava a
la fàiso d'un mussot que mlotés,
desvetllat, a dalt de l'arbre...

Quina cosa de misteri ens havia
guanyat a tots!

Estic cert que tots crèiem en goges
i sirenas i naúades!

Ahuc En Tia mariner havia jaquit,
ben segur, el govern de la nau en les
mans providents de la quimera... No
se'l veia actuar per res!

Enlla, enlla, irresistiblement... Pas-
sàrem sota el quadrat de l'Orsa...

Sota el palli, borros, del camí de Sant
Jaume... Fins a l'indret, on l'Aurora
s'alçava del lit de la mar, tota espon-
gida, amb les trenes rosses de sol i
amb una tunicella d'apoteosi...

Com uns rapsodes, li diríem un cant
d'amor...

Ens abandonàrem a l'abluació de la
mar... Dalt dels esculls, de color d'op-
al, vestits amb roba d'algues color
d'aristista, i líquens color de cobalt
diríem la lloana del jorn...

Fariem música amb els corns de
la mar d'opagues polifonies de bruit!

Ahuc amoxiaríem les barbes flu-
vials de Possedid, i el dors d'aúries
escates dels cavalls del seu carro, i
les aletes irisades, gelatinoses, ra-
bents, voladores, dels dofins...

Per les amoretes de l'Aurora cer-
càriem en els boscos de la mar les
branques més florides dels corals...

...Xuff!

Tot d'una, dos columnes d'escuma
voladora a frec de popa de la nau...

Una cosa així com un «geisser»!

Adeu, quimeres! En Tia mariner,
acostumat a retirar-se d'hora s'havia
adormit a popa... pobre Tia!...

Quan el crèiem abellit, com nosal-
tres, i somni de meravelles, era adormit
a la dormida vulgar de cada dia...

«Animals homo»!

Ara, en un cabecig, massa solem-
ne, perdía l'estabilitat i queia d'es-
quenes a la mar amb un air de gra-
nota de rostoll!

Ja es revingué, ja, fillots de la vi-
da! Qualsevol faria altre tant!

Eixí esbafegant, esverat... Els ulls
sortits com dues taronges i amb la
mota de cabells aplacada damunt el
front, degotant.

Semblava una «foca»! Quina cosa
més lleial!

Els treballs van ésser per enfiar-lo
al llagut, sense que ens trobuquessim
tots!

Entre el metge i jo el vam ajudar a
muntar a la barca.

La facècia va reventar-nos a tots del
empicament de poesia i la rotunda i
humana explosió d'una riellada a
chor va trencar el fadament.

Entretant que «la foca» es reventia
en braços d'En Narcís, burieta i rito-
ler més del compte, els deu restants

pensàvem a la una que en faríem
d'un pop tant fenomenal.

I En Narcís guanyà els dubtes i in-
certituds, feni.

— Nois, «pirem» cap en terra!

Que era tant com dir:

S'han aigualit els somnis. Tornem
a les terrosses de la realitat.

MN LLUIS G. FLA

Lletres estrangeres

UN LLIBRE D'AGATHON

Hom recordarà el sorrell i la pas-
sio que solleva, ja fa alguns anys,
l'enquesta menada per M. Henri
Massis, ajudat de M. Alfred de Tar-
de, sobre les orientacions i el pen-
sament dels joves francesos. «Les
jeunes gens d'aujourd'hui» féu fa-
mos el pseudònim d'Agathon. Dels
dos col·laboradors d'antany és M.
Henri Massis el que ha estat més
fidel als principis sustentats en
aquell llibre i el que més ha fet
parlar d'ell. M. Henri Massis ja no
usa el pseudònim aquell, però se-
gueix essent l'Agathon dels primers
dies. De la seva ideologia no caldrà
parlar-ne si tenim present que Hen-
ri Massis és l'autor de les tres obres
següents: «Romain Rolland contra la
France» (1915); «La Trahison de
Constantin» i «Luther, prophète du
germanisme». Aquests tres títols ens
donen la tònica de la posició agra-
siva, tant des del punt de vista pa-
triotic com des del punt de vista
religiós. Afegim que M. Massis s'ha
fet l'apologista d'Ernest Psichari i
l'exègeta de Maurici Barrès, en les
dues obres següents: «La Vie d'Er-
nest Psichari» i «La Pensée de Mau-
rice Barrès». Aquesta darrera data
del 1907.

Avui M. Henri Massis ens ofereix
un volum de crítica: «Jugements
(Renan, France, Barrès)», a la casa
Plon. És el primer llibre d'una sè-
rie de revisions. El segon que s'a-
nuncia comprendrà tres altres au-
tors: R. Rolland, A. Gide i G. Duha-
mel.

Més de la meitat del llibre està
dedicat a revisar la valor ideològi-
ca d'Ernest Renan, a qui M. Mas-
sis fa considerava, en 1913, com un
veritable racionalista. Ara l'autor de
«Jugements» modifica un xic el seu
judici, considerant-lo un subjecti-
vista indiferent, en el fons, a la ra-
cerca de la veritat; un romàntic que
havia subordinat la raó pura a la
satisfacció de les seves passions.
Així intueix la son estudi. Ernest
Renan o el Romanticisme de la In-
tel·ligència. Per altra banda, porta
sobre Renan la més dura conclusió,
escrivint:

«Més que un negador brutal,
aquest idealista ha treballat al re-
bancament de les valors morals en
l'ordre finit, que és propiament l'or-
dre humà; l'infinit, ell (Renan) no
més l'ha concebut que com el lloc
on s'esborren les contradiccions i
on s'esvaeixen les negacions — la
qual cosa li permet de contradir-se
i de negar-ho tot amb gran comodi-
tat, trufant-se de les conseqüèn-
cies. Per haver pretès explicar-ho
tot, no ha explicat res. No solament
no ha reeixit a liberar res, sinó que
no ha fet cap mena de llum. — Jo
volia millorar l'home, deia Antis-
tès, i l'he pervertit. — I això és
cert aplicat a Renan en la mesura en
què ha ferit les primeres nocions de
la intel·ligència; quan li ha frustrat
son veritable objecte despullant-la
dels mitjans necessaris per assolir
la veritat; quan ha inspirat per son
menyspreu de la teologia i de la
metafísica, l'avertió dels principis
universals de la raó; quan el seu
relativisme tendia a l'evicció de tot
pensament orgànic, de tota valor es-
table en les idees i en les doctrines
— errors tossudes que ell ha pre-
sentat com a conclusió d'una cien-
cia positiva a la qual havia consa-
grat la seva vida».

El crític que així parla d'Ernest
Renan no pot tenir gaire entusias-
me per Anatole France. M. Henri
Massis arriba i tot a la crueltat.
El títol del seu treball és ben com-
prensiu: «Anatole France o l'Humani-
sme inhumain». Deixem parlar a
Agathon:

«Amb la consideració de l'escola-
ment universal, amb la seva curio-
sitat purament històrica no subor-
dinada a cap punt de vista elevat,
Anatole France ha arribat a fer-se

de la vida de l'home una imatge
mesquina i lamentable. Aquest hu-
manista és prègonament inhumà.
Els alta sentiments de la nostra na-
tura moral li són estrangers. Per
això la seva visió de la natura és
curta. La humanitat d'Anatole Fran-
ce no és altra cosa que una absur-
da mascarada, servida per l'ins-
tint; l'harmonia del seu llenguatge
no ens enganya pas. Els homes que
ens pinta no són gairebé sinó atle-
lles que gamptegen i fan el pallasso;
fora dels embriagaments ràpids de
llur egoisme sensual no reben la
llum de cap sentiment ni de cap
intel·ligència. El mateix Jules Le-
naître ho notava, a posta del De-
charre del «Lys rouge»: la dualitat
del personatge el desconcertava i s'ad-
mirava que aquest artista, aquest
dilettant, pogués amagar-se a mane-
ra de «brute mauvaise, torturé et
tourmenté». I és que els personatges
de M. France estan lluny de la vi-
da i de l'observació verídica. Per
a dotar una figura de particu-
lars vivents, cal, en efecte, una sim-
patia, un amor, un entenament
devés els éssers, o que ha mancat
sempre a aquest moralista irònic i
pervers. Renunciant a judicar no
anant mai més enllà dels fenòmens,
M. France conta anècdotes: això es-
taivia de pensar».

Per a Maurice Barrès, l'autor de
«Jugements» té més miraments.
M. Massis s'obstina a estudiar l'au-
tor de «La Colline inspirée», no com
artista, sinó com a pensador. Pot-
ser M. Massis és també cruel,
aquesta vegada; cal dir, però, que
davant l'obra de Barrès té una mi-
rada menys ràpida i menys brutal
que davant la d'Anatole France.
Amb Maurice Barrès, M. Massis an-
tén estudiar tota una generació.
Així intitula el seu treball: «Maurice
Barrès o la generació del relativ».
L'autor esmerça nombroses planes
del seu llibre per a abraçar el pen-
sador i el moralista que viu dins
el Barrès literari, devés la seva
ideologia cristiana. M. Massis titlla
a Barrès de pagà i diu: «Hom no
defensa pas l'Església mentre hom
restaure els prestijis del paganisme;
ni el gust, ni la fe no trobaran aquí
el que els convé». Afegint tot se-
guí:

Arribat al terme de la seva car-
rera, M. Barrès només fa que li-
berar, ara l'un, ara l'altre, els sen-
timents que dividixen el seu ésser.
Havent-ho demanat tot a l'individu,
no esperant res dels objectes exte-
riors a ell mateix, s'esmiccola en el
moment en que sembla voler-se afer-
mar i retrobar la unitat d'on nos-
altres hem eixit. I nosaltres, que
hem seguit el seu pensament d'eta-
pa en etapa, repetirem allò que
Paul Bourget escriu, ja fa trenta
anys, a posta de «Un homme libre»:

«Un dia, M. Barrès pronuncià la
frase admirable del nostre mestre
Michelet: «No puc pas passar-me de
Déu». Llavors tots els dons, tan rars,
de la seva natura, es trobaran il·lu-
minats i harmonitzats».

Pels fragments que hem reprodu-
t es veurà l'interès que ofereix el nou
llibre de M. Henri Massis. La crí-
tica francesa en parla amb tons di-
versos, naturalment, segons els
punts d'obir on es placa. Nosaltres
registrem la seva aparició per trac-
tar-se d'una obra verament notable,
bellament escrita i sincerament i va-
lentemente acabada.

POETES ANGELOS JOVES

Louis H. Victory ha publicat l'e-
dició definitiva de «The looms of or-
chil, and other poems», que es fan
llegir per la seva finor lírica. Ja-
mes Devaney, influït per Shelly,
Landor, F. Thompson i Yeats, s'ha
revelat poeta amb son volum «Fa-
bian». Marion Pryce, amb son li-
bre «Dawn in the woods», mostra
una sensibilitat emotiva força inte-
ressant. Finalment, Marjorie Mar-
tyn ens ofereix la dolçor del seu
ritme anímic en uns versos tren-
cadissos, de tan subtils: «The ever-
tree and other poems».

FLY

Recomanem a les emittals i als
particulars que tenen a bé trans-
metre'ns articles o notes explicades,
qual no ens és possible fer-ne
la necessària absoluta sense la
el menor cas, d'avaluar deguda-
ment els originals amb un se-
gell e una firma n n t n n

BIBLIOTECA
LITERARIA

ENEIDA

VIRGILI

Traducció Mn. Llorenç Ribet

2 volums

Preu: 2'50 Ptes. volum

L'actualitat anecdòtica

ELS DIPUTATS ANGELESOS QUE SON SOLTERS I ELS QUE FOREN MARINERS

En més d'un repertori poden cercar-se les biografies dels diputats de la Cambra dels Comuns, i a cada nova legislatura hi ha qui té cura de catalogar els legisladors segons llurs categories professionals. Però aquest catàleg per professions, diu el que són els diputats en l'actualitat, però no el que abans hagin estat. I qui és pren la tasca de llegir 610 biografies per trobar els orígens i la carrera de cada un dels diputats i treure'n noves i més interessants classificacions? Quants ni ha que, després dels llurs pares, els portaren a fer la volta al món en un velar? A aquestes dues demandes hi acaben de donar una resposta aproximada l'organització de dos banquets, un dels quals reunirà els solters i l'altre els ex-mariners de tots els partits, marineres mercants, s'enten, puix els militars en resten exclòs.

Sembla que sigui extremadament difícil tenir notícies dels solters. Almenys per part de sir James Agg-Gardner, l'organitzador del banquet, el qual és ajudat singularment a mantenir el secret, fins al punt que ningú pot afrontar la dificultat de compilar una llista dels diputats solters entre les 610 biografies del «Who's Who». Sir James Agg-Gardner, és el president de la Comissió parlamentària encarregada del restaurant de la Cambra i que s'anomena concisament «la Comissió de cuina». Era lògic que fos elegit un solter per a presidir aquesta comissió, per tal com l'home casat no es preocupa de la cuina si aquesta és bona o casa seva, i si és dolenta tampoc, perquè en tal cas es resigna, o si protesta no gosa a ocupar-se'n directament. En canvi, el solter s'ha d'ocupar de la cuina, i molt sovint hi adquireix una gran competència.

Sir James Agg-Gardner, manté, doncs, el secret sobre el nombre i al nom dels que assistiran al banquet, ja que, de la mateixa manera que el banquet tendeix a celebrar l'haver-se lliurat d'un perill, no es vol exposar directament els participants al mateix perill, fugint així, si no de les caducades de marits, dels ben intencionats que gaudeixen combinant matrimonis. El perill passat és aquell que incombeix a cada diputat solter, durant una sessió, de trobar esposa damunt la terrassa banyada pel Tàmesis. La terrassa és un lloc romàntic. Senyors i senyoretes, conversen sota el mur gòtic, i quan el sol no manca

postes meravelloses de vermell-groc, encenen en flames els vidres.

Ara pensem els solters — els quals en front les candidates matrimonials, són extraordinàriament tímids — que si llurs noms fossin propalats, no tindrien tal vegada la possibilitat de resistir a certs focs concentrats que es desenvoluparien «ipso facto». Això explica que sols es coneixen pocs noms de solters, aquells que es denuncien per si sols o per llur personalitat, o per l'edat que els fa immunes al perill, com sir James Agg-Gardner.

Sir Robert Horne, ex-canceller del Tresor, i sir Montague Barlow, ministre del Treball, són els més il·lustres entre els parlamentaris solters. Adorarien el matrimoni, però no tenen temps; l'un ha estat sempre massa enfeinat amb les estèrils, els xilings i els penics i la política; l'altre té massa desocupats a la lluita Sir Filippo Sassoon, ex-secretari de Lloyd George i hoste a Hyde de més d'una conferència anglo-francesa, és un dels solters més perseguits; és jove i ric, i corre perill. El capità Terrell ja ha hagut de sucumbir. No se sap com ha pres muller improvisadament, i ja no podrà seure més a la taula dels solters.

Més pintoresca encara que la dels solters, serà la taula dels ex-mariners, en la qual s'entonaran «chanties», evocacions ignotes a la moderna marina, tota mecànica, amb els quals les tripulacions dels velers acompanyaven i guiaven llurs esforços col·lectius per hissar les veles o salpar l'àncora. En tots els sectors polítics hi ha ex-lllops de mar. Per raons d'antiquitat marina, presidirà el banquet el laborista James Sexton, el qual comença a navegar als 13 anys. Altres «vels salats» laboristes, són Mac Neil Weir i Ben Tillet. El partit conservador es vanta de tenir un capità d'altura, sir Burton Chadwick. Ara és armador i fa navegar els altres. Però als 17 anys, en 1886, s'enrolava a San Francisco com a tripulant d'un veler. Navega per tots els mars del món, a vela i a vapor, esdevinent oficial de la Península, i obtenint després la patent de capità d'altura. És l'únic d'aquesta categoria que hi ha a la Cambra.

«Serà un vespre esplèndid — ha dit. Aire salat i mentalitat política. Farem tremolar les parets amb els vells «chanties». N'hi ha de molt vells, amb una melodia en to menor. Després tots aquests homes, fets a lluitar amb el mar, rependran llur tasca a favor del país, cada un segons llurs conviccions polítiques.

Dels afores

Guinardó

Pot estar ben satisfeta, l'Associació Montserratina, de l'èxit sorollós de la seva vetllada a favor de les obres del temple parroquial. Han pogut pagar l'amor de tota la barriada a la parroquia, a la qual han donat una prova d'adhesió que encoratja verament als que porten l'execució de l'obra. Es treballa amb molta activitat en les obres de l'esmentat temple de la Moreneta. Darrerament s'han rebut alguns donatius d'importància. Sembla que aviat s'inaugurarà la Casa Rectoral.

Són moltes les visites rebudes de devots que s'interessen vivament per la parroquia: entre elles una distingida comissió de personalitats barcelonines presidides pel Dr. Ginebra, del Foment de la Pietat Catalana, esperant-se de llur amor i interès per la Moreneta bon ajut i cooperació. També ha vingut a visitar l'obra el director dels Museus de Barcelona, En Joaquim Folch i Torres, acompanyat de sa muller.

Diuenge vivint és el designat per una diada pomellista amb motiu de fer la seva inauguració oficial el Pòmel de Joventut «Rosada d'Amor» de Barcelona, que, com altres, tenen el bon encert de venir al temple de la Moreneta; i demés, el capítol fons per al pavelló de Nens Pobres a l'Hospital de Sant Pau, pels Pomells de Joventut del Guinardó. A dos quarts de nou tindrà lloc la comunitat general del nou Pomell, i a les onze la missa a l'honor de la Moreneta en la qual es captaran almoines per al pavelló de Sant Pau.

La Barriada s'està preparant per a la seva festa d'estiu, que, com tots els anys, promet ésser lluida i esplèndida. A les deu del dia 19 es cantarà un ofici solemne pel chor

parroquial, fent el sermó el Dr. Ginebra.

Cal activar el col·locar els nous retols, als carrers novament canviats, car això porta un gran equivoc a tot-hom.

Sembla que del benefici a favor del temple parroquial es pensa fer construir una campana que perpetuarà certament l'amor de la parroquia a favor del seu temple, a les generacions esdevinidores.

La festa d'homenatge a la infantesa

Completant els detalls fins a la data publicats relatius a la magna festa d'Homenatge a la infantesa, que se celebrarà demà, dia 12, organitzada per l'Orfeó Pirenenc, a la gran terrassa del seu estatge (Duran i Bas, 9, principal), sabem que l'ordre del programa serà el següent:

Al matí, de vuit a una, i a la tarda de tres a quatre, sortiran uns gegants i nanos anunciant la festa i repartint unes banderetes catalanes i programetes.

A les quatre es començarà la festa amb un parlament del secretari de l'Orfeó, i seguidament els putxinel·lis IV Gats representaran, dirigits per En Julià Pi, unes obres del seu repertori, acabant-se la primera part.

Durant l'intermèdi es sortiran als menuts quatre valuosos joguines. La segona part començarà amb l'execució d'unes cançons rimiques a càrrec del P. de J. «Ponzelles d'Or», dirigit per la senyoreta Na Mercè Vilà i després continuarà la representació de putxinel·lis, amb els quals s'acabarà la festa.

La mainada serà obsequiada amb caramels i números pel sorteig.

Els esports

CICLISME

Velòdrom de Badalona. — Per a demà ha organitzat l'Esport Ciclista Badalonès una interessant sessió ciclista, corrent-se les tres primeres eliminatòries del Campionat de Badalona darrera moto, en el qual hi ha una Copa donada per l'Ajuntament.

Primera (com totes a 10 quilòmetres), entre Prat, Oliver i Duran I. Segona, Carbonell, Giralt, Duran II. Tercera repesca, Tauler i els dos segons de les anteriors proves, i gran prova de 10 quilòmetres, darrera moto, entre els coneguts «centins» Prat, Montoya, Armengol.

EXCURSIONISME

Visita a l'Autòdrom. — El Comitè de Gimnàs i el d'Excursions del Centre Autonomista de Dependents, han organitzat per a demà, diumenge, una sortida extraordinària a Sitges, per a visitar l'Autòdrom, on el senyor Armangué donarà una conferència explicativa, i el Cau Ferrat.

A la platja es donarà una classe de gimnàsia i es practicaràn diversos exercicis atlètics.

El lloc de reunió és al Baixador del Passeig de Gràcia, a les cinc del matí.

El dia 15 del corrent mes l'Institut d'Alumnes de l'Escola del Treball farà una visita a la fàbrica de cervecsa Damm.

Lloc de reunió: Plaça Urquinaona, davant la parada del tramvia d'Horta a les 8'45 del matí.

La Secció d'Excursions del dit Institut ha organitzat dues interessants excursions amb el següent itinerari:

Excursió a la Vall d'Aran i la Maladeta per als dies 11 al 17 del present agost. L'itinerari és: Barcelona, Monzon, Barbastro, Graus, Benasque, Renclusa, Cimi d'Aneto, Renclusa, Les Bordes, Salardú, Esterri, Tàrraga, Barcelona.

Sortida per l'estació del Nord, a les 6'30 de la tarda d'avui.

Excursió a la República d'Andorra per als dies 12 al 13: Barcelona, Alp, Maranges, Pic de Puigpedrós, Encamp, Les Escaldes, Andorra la Vella, Seu d'Urgell i Puigcerdà.

ATLETIQUES

Copa Madrid. — Amb l'habitual concurrència se celebra als jardins del Parc l'anunciada vetllada de boxa, a base del desempat Salvador Albert Josep Masferrer, per a la semifinal de la «Copa Madrid».

Per al pròxim dijous s'anuncia la final de la «Copa Madrid» que el vencedor del combat Albert Masferrer haurà de disputar amb Casimir Zaragoza, vencedor de Mestres, a Madrid, i de Sans, a Barcelona, per aquest trofeu. En el selecte programa que enquadra aquest combat en front d'En Rey, vencedor d'En Fabregat, a Moro, el lluitador estil Dixie-Kid, qui farà per últim la seva destijada reaparició, i Sales, futur «as», davant del veterà Alberich, al qual no hem vist després de les seves brillants campanyes per Madrid i València.

En Blay vencé per punts l'Oliva en un estupefact combat, en el qual, si no demostrà ésser tan bon encaixador com el seu adversari, féu gala d'una combatibilitat poc comú.

En Meyra, pugilísticament va fer el millor combat, fent gala d'excel·lent estil, tant en l'atac com en les esquives, on es va fer aplaudir amb freqüència, emportant-se la decisió per punts davan d'En Prat, el qual boxejà admirablement.

En Cuencia, handicapat en pes i envergadura, vencé, no obstant, l'Aparicio per 1. 0. al tercer round, havent-lo tocat abans tres vegades, i finalment En Masferrer, en un combat que va haver de prolongar-se un round, fou declarat vencedor d'Albert en el desempat per a la semifinal de la «Copa Madrid».

L'arbitratge anà a càrrec dels senyors Rizzo Reyes i Larroy, actuant de director de combat, amb molt encert, el senyor Reyes.

LAWN-TENNIS

Concurs de Lawn-Tennis. — Organitzat per la secció de tennis del Club Deportivo Masnou, tindrà lloc a la bonica pista del Club el concurs anual de Lawn-Tennis. S'han inscrit les millors raquetes catalanes: Sindreu, Morales, Nèpiom, Tarruella, Torma, Colomer, Grau i és quasi segura la participació d'En Flaquer després de la seva brillant tournée per Europa.

MARITIMES

El Grup Sanatxau celebrarà demà, a la platja de Castelldefels, la IV Festa d'Atletisme.

Curiositats mundials

MODISTES ALARMADES

A Venècia, les modistes de capells estan sumament alarmades.

Amb motiu de la calor, les dones, joves i velles, han agafat el costum d'anar pel carrer sense barret, amb cabell a l'aire, com és comú a Barcelona, però que allí era cosa insòlita.

I les moltes estrangeres que visiten Venècia segueixen aquest costum, per conformar-se amb els habitants del país.

No es veu, segons diuen els diaris italians, un sol capell femení pels carrers de Venècia.

Els homes diuen que les dones estan incomparablement millor sense capell. Però les modistes temen que aquesta diem-ne necessitat estiuencol, esdevingui una moda de tot l'any.

ENCARA NO TENIM PROU SOROLLS?

Diuen els diaris americans que un savi italià, el senyor Faccioni, que resideix als Estats Units, ha aconseguit produir un tró artificial de dos milions de volts, amb el qual tro ha destruït un poble de cases de fusta fet expressament per aquesta experiència.

El senyor Faccioni encara no en té prou, i prepara un tró de 50 mil milions de volts.

Deu voler destruir la bola del món.

EL MON AL REVÉS

Els lectors de certa edat i els aficionats a coses velles recordaran l'auca celebrada el «Món al revés», en la qual hi havia un redol amb un peix que volava per l'aire.

Ja gairebé hi som. No precisament un peix, però sí una embarcació ha volat de Londres a l'aeròdrom del Bourget (Paris), transportada per un avió.

Com ja havíem vist embarcacions remolcant avions.

UN ATLETA DE LLARGA HISTORIA

A Londres, ha guanyat una cursa de 100 iardes a peu, un tal Stack, el qual va rebre moltes felicitacions que no l'han impressionat gaire.

Stack té 70 anys i ha guanyat més de mil curses. Calculen, doncs, si en porta rebudes de felicitacions.

Cap cursa hi ha deixat el record de la primera. Tenia aleshores 14 anys, i després d'haver guanyat, va

El nombre de premis oferts i el dels inscrits, diu prou fins a quin punt seran renyides les proves que s'hi disputaran.

Lloc de reunió: Baixador del Passeig de Gràcia, a les cinc.

Cultura

En el darrer Consell Directiu de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana s'acceptaren com a socis col·lectius: l'Ajuntament de Malgrat, «Diari de Mataró», «Mornell de Joventut», «Primavera Florida», de Vilavertr; Federació de Pomells de Joventut de la Barceloneta; Ateneu Nacionalista del Districte VI i Ateneu Obrer de Can Tunis, de Barcelona. I com a individuals: 88 de Barcelona; 2 d'Horta; 1 de Sant Martí; 3 de Badalona; 1 de Cornellà del Llobregat; 3 de Gelida; 1 d'Hospitalet, 1 d'Igualada, 3 de Lleyda, 9 de Malgrat, 3 de Mataró, 2 de Palau d'Anglesola, 1 de Premià de Mar, 1 de Riudarenes, 9 de Sant Cugat del Valles, 4 de Sant Hipòlit del Llobregat, 1 de Teyà, 4 de Vilavertr, 5 de Sabadell, 13 de Paris, 1 de Concepció i 1 de Mulchen (Xile). Total 163 socis nous.

La campanya del Marroc

ELS PARES DELS SOLDATS

Prèvia autorització del capità general, es congrega una nombrosa manifestació de pares i parents de soldats de quota de la temps completats a l'Àfrica, presidits pels senyors Josep Aragones, Piña, Casas, Julián i molts altres Entrà a les dependències de Capitanía i un cop reunits davant el marqués d'Estella, En Vicens Piña, amb la venia d'aquest, donà lectura a una memòria, ensems que ingran-

ñar tot content a explicar-ho al seu pare, un pastor protestant, el qual va agafar el noi pel braç i el va emplenar de ciatellades «per a ennyar-lo a no dedicar-se a diversions impropies de la consideració que mereix la família».

Però el noi no va aprendre i cap de 56 anys, encara corre.

EL DIAMANT «FLORENTI»

El diamant que l'ex-emperadriu Zita vol vendre i a la venda del qual posa el govern d'Itàlia d'una manera terminant, és el conegut pel «Florenti». Pesa 139 carats i mig i està valuat en 30 milions de liras.

El «Florenti» era propietat de Carles el Temerari, que l'havia posat en un anell i l'havia fet celebrar prop de quatre segles i mig, un cançó perol va trobar en un recó de la prop de Nancy, el cadàver del duc de Borgonya, mig menjat pels lladres i li va pendre l'anell amb el diamant venent-lo per un no res a un mercader.

De ma en ma, va passar en poder de la família dels Medici, continuant hi molt temps fins que va entrar encara no se sap com — en el tresor dels Habsburg d'Àustria.

Itàlia l'havia reclamat, però indeciment, i en l'inventari dels objectes històrics que en virtut del tractat de Versalles havia de tornar Àustria i Itàlia no hi figurava pas el «Florenti», que estava dipositat en penyor d'una suma, en una casa de banca suïssa.

Ara, quan s'ha parlat de venda, Itàlia s'ha aanyat a reivindicar els seus drets sobre la famosa pedra.

QUESTIONS FERROVIARIES

Un diari francès es queixa que ningú pot entendre mai els empleats ferroviaris quan canten el nom d'una estació a l'arribada d'un tren.

«Es — diu — un llenguatge incomprensible i absolutament inintelligible».

I proposa que els ferroviaris aquests siguin substituïts per vells comandants d'aquests que ja no troben contracte.

Aquí, en la nostra terra, els noms de les estacions els entenem molt bé, el que no pot comprendre el viatger, és com mesuren el temps. Si el carril·laire canta «un minut» pensem que la parada serà d'un quart. Si canta «deu minuts» no abandonem el vago, perquè el tren arrencarà tot seguit.

cia, en la qual, ultra elogiar l'autoritat militar per haver sabut contribuir al restabliment de la pau i tranquil·litat de Barcelona, li pregaren que interposés la seva valuosa influència davant el Govern perquè es faci immediat rellevament dels soldats de quota dels anys 1920 i 21, amb excés complerts a Àfrica.

El capità general procurà alliberar el sentiment dels cors d'aquells manifestants amb paraules de consol i esperança de l'auguri d'una prompta solució al conflicte del Marroc, puix cal tenir en compte que no depèn de la seva voluntat la dissolució d'aquells. No obstant els oferí que s'abastentaria al Govern de la manifestació i precs que se li feren, entre els de que s'ajorni l'últim termini de pagament dels soldats de quota de 1921 fins que aquests siguin repatriats.

Recomanem a les entitats i als particulars que tenen a bé transmetre's articles o notes suplicades, la necessitat absoluta (sense la qual no ens és possible fer-ne el menor cas) d'avaluar degudament els originals amb un «gall» o una firma.

CAMISERIA SANS

Boqueria, 32

Especialitat en camises a mida

LES FESTES MAJORS

SANT CLIMENT DE LLOBREGAT

Amb motiu d'esser la festa major, l'Unió Agrícola de Sant Climent de Llobregat ha convocat l'Esbart Folklòric de Catalunya, que dirigeix el senyor Rigall i Casajó, a celebrar una festa titulada Festa de la Dansa Catalana, que tindrà lloc el diumenge, a les cinc de la tarda, a l'envelat de l'esmentada entitat.

La cobla La Principal de Santa Coloma de Farnès, acompanyarà les danses que executaran els elements de l'Esbart i el programa de les quals és: «Ball Pla», «Ball dels ramats», «Ball d'Alfons», «Ball del ram», «Ball Cugat del Vallès», «La Condancia d'Alençor», «L'Indi del la d'Urgell», «Ball dels nans», de «Gloria de cortesia», de Gurb; «Hereu Riera», del Pallars, i «Ball Gitanes del Vallès».

Després, la Secció Infantil de la Delegació de l'Esbart a Gavà, dansarà una dansa i cantarà algunes cançons amb gestos.

Després de la dita festa amb sardanes, podran ésser dansades pels concurrents.

A ARGENTONA.

Amb molt d'esplendor s'ha celebrat enguany la nostra festa major de Sant Domènec, essent molt lluides les festes i actes organitzats.

Dissabte, a les deu, a l'església parroquial es digué un solemne ofici i va ésser cantat i acompanyat per l'orquestra «La Catalana» de Granollers, interpretant-se la gran missa de mestre Ribera.

Després, el pànegric del Sant Pare, molt eloqüent orador reverent Miquel d'Arquer, rector de Prebende de Dalt. El temple estava atapeït de gent.

Després de l'ofici es va fer la tradicional processó per anar a beure les fonts de Sant Domènec.

Després, la notable cobla La Farnèsana a salutar el Centre Insular Regionalista, executant algunes sardanes, i a les tres donà un petit concert al cafè del dit Centre.

Després, la notable cobla La Farnèsana a salutar el Centre Insular Regionalista, executant algunes sardanes, i a les tres donà un petit concert al cafè del dit Centre.

Després, la notable cobla La Farnèsana a salutar el Centre Insular Regionalista, executant algunes sardanes, i a les tres donà un petit concert al cafè del dit Centre.

Després, la notable cobla La Farnèsana a salutar el Centre Insular Regionalista, executant algunes sardanes, i a les tres donà un petit concert al cafè del dit Centre.

Després, la notable cobla La Farnèsana a salutar el Centre Insular Regionalista, executant algunes sardanes, i a les tres donà un petit concert al cafè del dit Centre.

Després, la notable cobla La Farnèsana a salutar el Centre Insular Regionalista, executant algunes sardanes, i a les tres donà un petit concert al cafè del dit Centre.

Després, la notable cobla La Farnèsana a salutar el Centre Insular Regionalista, executant algunes sardanes, i a les tres donà un petit concert al cafè del dit Centre.

Després, la notable cobla La Farnèsana a salutar el Centre Insular Regionalista, executant algunes sardanes, i a les tres donà un petit concert al cafè del dit Centre.

Després, la notable cobla La Farnèsana a salutar el Centre Insular Regionalista, executant algunes sardanes, i a les tres donà un petit concert al cafè del dit Centre.

perativa L'Equitativa, per La Farnèsana.

Dilluns, a les tres de la tarda, concert al Centre Agrícola, i a les quatre a l'envelat.

A dos quarts de cinc partit de futbol entre els equips infantils Argentona F. C. i Estrella Esportiva de la Colònia, disputant-se una copa que va quedar sense adjudicar-se per haver quedat empatats de 0 a 0.

A les sis, sardanes a la plaça Ballot i serenata d'honor a casa del ferm nacionalista M. Antoni Maria, per la cobla «La Farnèsana», que executà algunes sardanes, acabant amb «Els Segadors» en mig d'aplaudiments i visques a Catalunya.

Tots els concurrents varen ésser obsequiats pel senyor Maria amb un excellent refresc.

A dos quarts de deu «La Catalana» donà un concert a les Cases Consistorials amb assistència de les autoritats i del president de la Mancomunitat senyor Puig i Cadafalch.

Tarda i nit, a l'envelat es celebraren lluits balls subhastant-se magnífiques toles.

A les deu gran concert i ballada de sardanes a l'estatge del Centre Regionalista.

Durant els dies de les nostres festes han estat moltíssims els forasters de tots els indrets, especialment dels pobles veïns, que han visitat aquesta població fruit de la bona estada i expansió que s'hi troba.

A CASTELLBELL I VILAR

Durant els dies 15 i 16 d'agost corrent, celebrà la seva festa major aquest pintoresc poble, celebrant totes les societats importants festes, entre elles el Casino de la Ramona d'aquesta barriada, on la part orquestral anirà a càrrec de l'orquestra Harmonica Barcelonense, tenint els seus salons adornats pel popular «Pàgès» d'Olesa de Montserrat.

El dia 15 hi haurà divins oficis a l'església parroquial, sentint acte de presència les autoritats locals. A la tarda, ballada de sardanes, jocs per a la mainada i ball, obsequi a la nit, amb una serenata, les autoritats locals i amb un elegant ball tots els concurrents.

El dia 16, al matí, a les onze, tindrà lloc la benedicció i instrucció de la sub-central telefònica, instal·lada en aquest poble, a la qual honoraran amb llur presència el diputat a Cortes pel districte, En Josep Creixell, i el vice-president de la Diputació, diputat pel mateix districte. Magnífics concerts i balls seran el final de la festa major, per la qual regna molt d'entusiasme.

Al barri Borràs també celebraran la festa major amb esplèndids balls magnífics concerts, els quals aniran a càrrec de l'orquestra Escolans de Sant Sadurn, essent esplèndidament

il·luminades les sales del gran Casino Borràs.

Al barri Borràs han aixecat un espaiós envelat a l'aire lliure, on tindrà lloc una representació del drama «La Resclosa», i en el qual donarà un concert l'Orfeó La Forniga, ultra els concerts i balls que per la cobla «La Principal de Bages» i les ballades de sardanes fan esperar un èxit falaguer.

AL CARRER DEL PROGRES

Festes que se celebraran durant els dies 15, 16, 18 i 19 d'agost, al carrer del Progrés de Gràcia, sota el següent programa:

Dia 15, a les set del matí i a les dotze del migdia, tronada i passada. A les cinc de la tarda, primer ball d'orquestra amb ramells i toles. A les vuit de la nit, inauguració de la il·luminació elèctrica a càrrec d'Amadeu Carbonell. A les deu de la nit, segon ball d'orquestra.

Dia 16, a les quatre de la tarda, jocs infantils per a la mainada, amb elevació de globus. A les deu de la nit, tercer ball d'orquestra amb magnífics ramells i toles.

Dia 18, a les deu de la nit, quart ball d'orquestra amb magnífics ramells i toles.

Dia 19, a les quatre de la tarda, gran concert per la societat coral El Sabre de Plata, del Poble Nou, qui en obsequi al veïnat i en record de l'any passat, executarà el millor del seu repertori. Tarda, a les cinc, i nit, a les deu, cinquè i sisè ball d'orquestra amb preciosos ramells i toles.

Tots els balls seran executats per la Banda Bonet, composta de deu professors, els quals executaran tot el programa de balls moderns.

A LA PLAÇA DEL DIAMANT

Programa de les festes que a la plaça del Diamant es celebraran dels dies 15 al 21 d'agost de l'any 1923, en un envelat espaiós:

Dies 15 i 16. — Tarda, a les cinc; nit, a les deu. Balls de societat, Bonics i originals rams.

Dia 18. — Tarda, Ball infantil. Alegria festa de la mainada. Repertori de balls moderns. Sorteig de joguines.

Nit, a les onze. Extraordinari ball de societat. Artístics rams i toles. Lluites de confetti.

Dia 19. — Tarda, a les cinc; nit, a les deu. Bonics balls de societat. Formosos obsequis.

Al matí, audició de sardanes.

Dia 21. — Nit: Gran ball de gala. Rigodon de l'Àfrica amb acompanyament de morterets. Bonics presents. Tocam que soc de carni. Comiat de la festa.

L'HORARI DELS ESTABLIMENTS DE GRACIA

Havent la Comissió Mixta del Tre-

ball en el Comerç acordà igual que en anys precedents, una prorroga en l'horari de tancament dels establiments mercantils durant els dies de la festa major de les barriades d'aquesta ciutat, es prevé als comerciants i industrials de Gràcia que durant els dies 12 al 18 del corrent els dos inclusius, queden autoritzats per a tancar a les vuit de la nit els establiments de venda de la menuda i a les nou els pertanyents al ram d'alimentació.

A MOYA

La gran festa de l'Arbre Fruiter i Festa Major que la vila de Moya celebrarà els dies 15 i 16 del corrent mes d'agost promet resultar lluida.

Hi haurà recepció a la Casa Consistorial; Exposició de tastos amb arbres fruiters, presentats per les donzelles de la vila; proclamació de la Reina de la Festa, almojina als pobres, visita al Museu parroquial, solemnes oficis, processó, serenates per les orquestres Filarmònica de Figueres i Aliança Ripollense, balls amb sorpreses i rifa de toles al Casino de l'Arbre Fruiter i Foment Nacionalista.

La vila endiumenjada, entre cants i danses de la terra, els nins de les agrupacions plantaran fruiters pels carrers, a presència de les autoritats, comissions i invitats. Dels dits arbres se'ls en farà donació, perquè els quidin i els protegeixin.

Les autoritats, invitats, Patronat, etcètera, al so de les orquestres ja esmentades, aniran a cercar, amb auto engalanat, la Reina de la Festa, escolada per sort entre les donzelles que presentaran testos amb arbres, portant-la al Teatre de l'Arbre Fruiter, on tindrà lloc la gran i solemne asamblea que presidirà En Ramon Albó i Martí, diputat a Cortes.

Programa de l'Assemblea:

Discurs del fundador de la festa En Francesc Vinas.

Diàleg pels nins de les Escoles Pies i Oficial.

Poesies. Discurs pel Rnd. P. Carles Riera, escolapi moyanès.

Concert pel distingit tenor En Josep Permanyer i Vilardell: Romança de l'òpera «Carmen», Bizet; Flor de la immortalitat, Ferrer.

Chor «Himne als vellets», per l'Orfeó de Mossèn Lluís Daví.

Cançons per l'eminent artista En

Francesc Vinas; Matmata, León Cal-

ballo; El frare, Manén.

Totes les cançons seran acompanyades a piano per la distingida senyora Na Mercè Vinas de Vilardell.

Recital de guitarra per l'excelent concertista, sens igual, N. Alfred Romea; Minuetto, Sor; Cielilana i Marxa, Sor; Capricci arabesc, Tárrega; Variacions sobre Jota aragonesa (selecció), Arcos.

Premiació als nins més diligents a cuidar fruiters, amb llibretes de la Caixa d'Estalvis. Homenatge a la Velleja. Discurs del reverend rector dels Escolapis de Moya P. Josep Calasanc Balaña.

Discurs del president de la Festa En Ramon Albó i Martí.

Grandios Himne a l'Arbre Fruiter, de l'inoludible Maragall; música de Morera, per tot el jovent de la vila i les dues orquestres, dirigit per En Francesc Vinas, que cantarà el solo.

AL CARRER DE SANTA EUGENIA

Festes que es celebraran els dies 15, 16, 18 i 19 d'agost.

L'execució dels balls anirà a càrrec de l'aplaudida banda Favorita.

Programa.—Dia 15, a les set del matí, obertura de les festes amb una tronada.

A les dotze, passada i a continuació selecte concert per la banda.

Tarda, a les cinc, jocs infantils, carreres, cucanyes, sortides, el soldat que pega, etc., etc.

A dos quarts de sis, avtada de 200 coloms missatgers.

A dos quarts de set, inauguració oficial de la il·luminació. Encesa de 800 bombetes elèctriques combinades amb un artístic ornat.

Nit, a les deu, sarau de gala.

Dia 16, a les cinc de la tarda, segona tanda de jocs infantils.

A les deu, sarau del fi-fi.

Dia 18, a les deu del vespre, sarau, durant el qual les senyoretes seran obsequiades amb artístics garrets de flors.

Dia 19, a les cinc de la tarda, extraordinària audició de sardanes seleccionades entre les dels millors autors i tocades per la famosa Cobla Barcelonina. Obsequi a la mainada del carrer consistent en originals joguines.

Nit, a les deu, per fi de festa, sarau de vetlla durant el qual hi haurà un «vaïtot» d'esplendideses.

Fórmula patentada a Espanya

per a fer miralls. Tothom pot fabricar miralls i adobar a casa els tacats. No es necessiten aparells, experiència ni capital. Fabricueu miralls en hores perdudes i guanyareu diners. Tinc fórmules i procediments alemanys per a tota classe de preparats o indústries. Consulteu-me sobre el que disitgeu fabricar o preparar. Demaneu Catàleg gratuït.

Antoni Formoso Permuy

Inventor

Santa Catalina, 12. — La Corunya

BAYER

La alegría de vivir vuelve de nuevo.

La anemia, debilidad e inapetencia son a menudo la consecuencia de una alimentación inapropiada. La mala digestión impide que el organismo reciba las substancias necesarias para su desarrollo y fortalecimiento. Para estimular el apetito y mejorar la digestión emplee Vd. solamente

Somatose

el aperitivo y reconstituyente por excelencia.

Somatose líquida

Exposició Internacional del Moble i Decoració d'Interiors

Per a donar relleu i amenitat a l'Exposició Internacional del Moble i Decoració d'Interiors, que s'inaugurarà el dia 13 DE SETEMBRE vinent, s'ha organitzat un selecte programa de festes i solemnitats artístiques que constituirà un poderós atractiu per als visitants.

Heu's ací alguns números del dit programa:

CONCERTS PER REPUTADES BANDES NACIONALS I ESTRANGERES. — Manifestacions musicals a càrrec de famosos artistes i aplaudides orquestres i grans masses corals.
Inauguració del Teatre Grec amb interessants representacions teatrals.
Saló de moda. — Exhibició de maniquís vivents a la Secció retrospectiva. — Exhibició de vestits regionals.
Festivals de la Premsa. — Solemnitat de confraternitat hispano-americana.
Grans manifestacions esportives. — Festivals escolars. — Tes de moda i balls de gala.
Conferències per eminents professors nacionals i estrangers, etc., etc.

INAUGURACIÓ el dia 13 de setembre

MATATODO - FIGARO - TOUETOUT

Extermina instantàniament TOTS ELS INSECTES: KINKES, TRUGETES, FORMIGUES, PUCES, POLLS, ESCARABATS, MOSQUIT, «GAZMOÑOS».

Aquest EXTERMINADOR és completament sa; s'usa amb èxit als hospitals civils i militars i als instituts de França, puix els ordenances han tramès a l'interventor certificats molt elogiosos. És un líquid que desallotja els insectes, fent-los perir tot i desnaturalitzant-los al davant vostre. MATATODO no crema ni taca. S'aplica sobre el cap dels nois que tinguin polls, igual que els que abunden en les gallines i les seves races, 1'50 pessetes.

Mitjançant el pot amb manxa "MATATODO" penetra per tot arreu

Agent general per a Espanya: Eugeni Sarrà. Ronda Sant Pere, 7. Apartat 239 - Barcelona

DE VENDA EN TOTES LES PERFUMERIES, DROGUERIES, FARMACIES I FERRETERIES
DELEGATS: Barcelona: M. Cornellas, Estruch, 3; Madrid: Isidre Servan, Diví Pastor, 2; València: Molina i Balazul, Gran Via Germanias, 21; Melilla: Josep Zamorano, General Chacel, 33; Cadix: Antoni Candou, Santa Agnès; Alacant: Ricard Latorre; Sevilla: Robert Mesa; Màlaga: Anrell Lechuga; Ceuta: Alfred Herrero.

LA MEJOR TINTURA PROGRESIVA

LA FLOR DE ORO

Usando esta privilegiada agua nunca tendréis canas ni seréis calvos
El cabello abundante y hermoso es el mejor atractivo de la mujer

La Flor de Oro
La Flor de Oro
La Flor de Oro
La Flor de Oro
La Flor de Oro
La Flor de Oro
La Flor de Oro
La Flor de Oro
La Flor de Oro
La Flor de Oro

es la mejor de todas las tinturas para el cabello y la barba; no mancha el cutis ni ensucia la ropa.
Esta tintura no contiene nitrato de plata, y con su uso el cabello se conserva siempre fino, brillante y negro.
Esta tintura se usa sin necesidad de preparación alguna, ni siquiera debe lavarse el cabello, ni antes ni después de la aplicación, aplicándose con un pequeño cepillo, como si fuese bandolina.
Usando esta agua se cura la caspa, se evita la caída del cabello, se suaviza, se aumenta y se perfuma.
Es tónica, vigoriza las raíces del cabello y evita todas sus enfermedades. Por eso se usa también como higiénica.
conserva el color primitivo del cabello, ya sea negro ó castaño; el color depende de más ó menos aplicaciones.
Esta tintura deja el cabello tan hermoso, que no es posible distinguirlo del natural, si su aplicación se hace bien.
La aplicación de esta tintura es tan fácil y cómoda, que uno solo se basta; por lo que, si se quiere, la persona más íntima ignora el artificio.
Con el uso de esta agua se curan y evitan las placas, cesa la caída del cabello y excita su crecimiento, y como el cabello adquiere nuevo vigor, nunca seréis calvos.
Esta agua deben usarla todas las personas que deseen conservar el cabello hermoso y la cabeza sana.
Es la única tintura que a los cinco minutos de aplicada permite rizarse el cabello y no despiden mal olor; debe usarse como si fuera bandolina.

Las personas de temperamento herpético deben precisamente usar esta agua, si no quieren perjudicar su salud, y lograrán tener la cabeza sana y limpia con sólo una aplicación cada ocho días; y si á la vez desean teñir el pelo, hágase lo que dice el prospecto que acompaña á la botella.
De venta: principales perfumerías y droguerías de España y Portugal.

La Puda de Banyoles

Tot el que's necessita per a fer-les
a Casa T. COSTAS. Palla, 13 i 15, pral.

GADENES «TITAN»

TOTA MARCA d'Autocamions de QUALSEVOL TONELLATGE d'acer cromoníquel garantitzat
PELAYO, 16, ENTRESOL

La Puda de Banyoles

Oberta des del primer de maig al 30 d'octubre
Les seves aigües constitueixen un tipus únic a Europa. Per als herpètics, escrofulosos, pretuberculosos, artritis, catarrosos i avarisòs no tenen rival, essent, en aquest últim sentit, substitutives de les d'Arhena.

Vendes

Tapissos pintats

La casa més important d'Espanya. Especialitat en tapissos religiosos. Exposició permanent de quadros a l'oli, gravats, oleogràfics, etc. Fabricació de marcs. Encomissions. No compreu sense visitar aquesta casa.
F. MONTFALCON
Boters, 4, final Portaferrissa.

MEDICAMENTS

químicament purs, específics farmacèutics i aigües minerals, es reben directament dels punts d'origen. Farmàcia de Botta i Balta. Rambla de Catalunya, núm. 1, cantonada Ronda de la Universitat.

Grandiós

1 espai local indústria, magatzem o dipòsit. Raó: Diputació, núm. 156

ELECTROMOTORS I DINAMOS

especialitat en les de
ELECTROQUÍMICA
Bobinats - Instal·lacions
Reparacions
Maquinària Elèctrica, S. A.
(Antics tallers Balcells)
Corts Catalanes, 416. T. 558 H

Joies d'ocasió

Safates i servets de plata, a pes. Compro or, plata, platí, brillants i perles.
Joaquins de J. Mades
Rambla de les Flors, 9 A
Cardenal Casañas, 3

Terrenys a preus ventatjoses

per a vendre
en bloc o en parcel·les, formant en total uns 14 solars, situats davant la Sagrada Família. Raó: «Federación de la Propiedad». Escudillers, 4, 7 i 9, primer, segona.

Gramola régia

única a Barcelona, en sonoretat, claretat i luxe, amb diafragma «La Voz de su Amor» i altra Adicionada d'una magnífica col·lecció de 227 discs (114 peces) catalogades en albums i catàleg apart. Operes per Caruso, Titta-Ruffo, Journet, Calvany, Palet, etc., etc. Operetes, caucions, recitats i músiques. Costa 5.000 ptes. El venç per 580 duros. Preu únic. Escriu, 5.086. Empresa Ideal d'Informació. Rbla. de les Flors, 16. (Anunci)

Comandes

COPIES

traduccions a màquina. Santa Teresa, 5, segon, primera.

Vidu amb dos nens

desitja dona independent de mitjana edat, R. Virroina, escriptura, 4.

Modista fantasia

i blanc a domicili. Baixada de Sant Miquel, 9 bis, porteria.

Cambrera jove

amb informes desitja casa particular per a servir. Dirigir-se Dr. Dou, 7, 2on, 2.

SE DONARAN

facilitats a persona competent que conegui amb pràctica la compra i venda de niques, terrenys i traspassos d'establiments, per a establir-se. Escriure a D. F. Rambla de les Flors, núm. 16. Anunci.

Avisos

PER A ANUNCIAR

en els periòdics servint-se de l'EMPRESA IDEAL d'INFORMACIÓ estalviareu temps molèsties i diner. 16, Rambla de les Flors, 16 baixos. Telèfon 4883 A

EXTRAU SENSE DOLOR NI MOLESTIA
ELS ULLS DE POLL Y DURISSIES
SE VEN A TOT ARREU
AGENTS:
J. URIACH & C.
Bruch, 49.-BARCELONA

Desconfieu dels similars y no dubteu dels efectes del CALLICIDA-ESCRIVA

Bombeta "OPALINA"
RAY WATT
LLUM DIFUSA
MOLT DECORATIVA
GRAN ECONOMIA
ULTIMA NOVELTAT

Rbla de les Flors, 16

Compres

URGENTISSIM

Es desitja comprar casa de 12.000 duros, situada als encontorns de Barcelona. Escriu 101
Empresa Ideal d'Informació. Rbla. de les Flors, 16. (Anunci)

Dispeses

Casa particular

una o dues boniques habitacions, Carme, 10, tercer, segona

Habitació

dret cuina preciosa moblada, bona vent. Comerç, 21, 2on-2

Lloguers

Pianos

de lloguer de curents preus. Bruch n.º 78. entressol. C. BIEGER.

Es lloga

habitatció independent amb ascensor i bany. Corts, 478, 2on, primera

Sant Climent Llobregat

Casa moblada espaiosa, elect, jardí, aigua, 335 ptes temporària. R. Baix de Sant Pere, 11, segon, 1.º, i Sant Pere, 5, Sant Climent

Professor de piano i solfeig

s'ofereix: Consell de Cent, 301

DARRERES INFORMACIONS

PENINSULA

EL PRESIDENT AL PALAU

Madrid, 11, 2 tarda.
Tal com s'havia anunciat, a les deu i deu minuts del matí ha arribat al Palau el cap del Govern per a despatxar amb el Rei.

Ha romàs a la cambra regia fins a un quart de dotze.

En sortir li han preguntat els periodistes:

—No porta cartera?

—No feia falta — ha contestat el president —; no venia a despatxar. L'únic objecte de la meua visita era el d'ampliar verbalment al Rei els acords adoptats en el Consell d'ahir a la tarda.

Com ja saben, en acabar ahir vespre la reunió, vaig parlar per telèfon amb don Alfons, i li vaig donar una breu referència del Consell, però com és natural, el monarca necessitava l'ampliació de tot l'ocorregut, ampliació que li he donat avui, informant-lo detingudament del desenvolupament de les deliberacions i plans a seguir.

Complert aquest deure, he pres comiat del Rei, car després de l'esmorzar empenirà la tornada a Santander.

Ha confirmat el president que demà se celebrarà un nou Consell per al despatx de diversos assumptes de Govern, i que així acabarà la sèrie de reunions que s'havien anunciat per a després de la clausura del Parlament.

Com que els periodistes havien vist arribar al Palau un xic abans el senyor González Hontoria, aquells han preguntat al cap del Govern si l'ex-ministre d'Estat havia conferenciat amb el Rei.

—No — ha contestat el marquès d'Albuñeras —; segons tinc entès ha vingut al Palau per a saludar el seu íntim amic el duc de Miranda.

—Vindrà algun personatge més al Palau? — han interrogat finalment els periodistes.

—No crec que vingui ningú — ha contestat el marquès d'Albuñeras.

EN WEYLER AL PALAU

Malgrat haver anunciat el president que cap altra personalitat acudiria al Palau, no portaven esperant els periodistes un quart d'hora quan s'ha

aturat un auto militar a la Porta del Príncep, i s'ha vist baixar el capità general don Valerià Weyler.

El cap de l'Estat Major Central ha saludat els reporters i ha entrat a les habitacions regies.

Un xic després arribava al Palau, en un altre auto, l'Alt Comissari, senyor Silveira.

El general Weyler ha romàs al Palau des de dos quarts de dotze fins a tres quarts d'una.

En sortir han tingut ocasió els periodistes de veure's amb el general Weyler.

—No l'esperàvem — ha dit un periodista. — Ens pot dir alguna cosa?

—Que la visita és la que em corresponia fer oficialment després del meu nomenament de cap de l'Estat Major Central.

—No té relació aquesta visita amb alguna cosa del que han dit els periodistes?

—Res; l'únic objecte ha estat l'indicat abans.

—I no ha informat al Rei d'alguna cosa relacionada amb el Marroc?

—Res d'això.

I el general Weyler ha continuat dient:

—Ahir a la tarda ja vaig tenir el propòsit d'haver vingut al Palau, i com que vaig saber que el ministre de la Guerra es proposava fer-lo, per a despatxar amb el monarca, li vaig fer l'encàrrec, o millor dit, li vaig pregar que preguntés si podia anar-hi a la tarda.

El general Aizpuru em va contestar que no, però que em donaria ho-raper avui, i he vingut.

—De manera que no ha parlat de la qüestió del Marroc?

—En absolut. M'he limitat a saludar el Rei, donar-li les gràcies pel nomenament i acomiadar-me, per marxar avui el Rei a Santander.

Del problema del Marroc en vaig parlar fa alguns dies amb el president del Consell.

Però després no he intervingut per a res en aquest assumpte.

—Sembla que s'ha acordat que marxi vostè al Marroc a mitjan setmana entrant?

—Jo no he rebut ordre concret. El que puc assegurar és que dilluns sortiré cap a Palma de Mallorca.

L'ALT COMISSARI AL PALAU

A les dotze ha sortit del Palau l'Alt

Comissari, senyor Silveira.

Contestant a preguntes dels periodistes ha manifestat l'Alt Comissari que havia anat al Palau amb l'objecte d'acomiadar-se, perquè el Rei surt aquesta tarda cap a Santander.

—Quan se'n va vostè?

—No ho sé, perquè he de rebre instruccions concretes del Govern i no me les donaran fins després del Consell de ministres que se celebrarà demà diumenge.

L'Alt Comissari no ha dit res més.

MANIFESTACIONS DEL PRESIDENT

A dos quarts d'una rebé els periodistes el president del Consell, al seu despatx oficial.

Ha començat confirmant les manifestacions que havia fet en sortir del Palau i que en despatxar amb el Rei havia donat compte detallat del Consell d'ahir, el resultat del qual li havia anticipat per telèfon.

Ha confirmat que el Rei empenirà la tornada a Santander després d'esmorzar.

Ha alludit després al Consell anunciant per a demà, dient:

—Com que al ministeri d'Estat s'està més fresc que a la Presidència, ahir acordarem que el Consell se celebrés demà, a dos quarts de deu del matí, a les habitacions d'aquell departament.

—Un periodista assegura — ha indicat un reporter — que en el Consell de demà es tractarà del Marroc.

El marquès d'Albuñeras ha contestat:

—Res d'això. No hi ha res. El Consell de demà és purament administratiu, puix s'ha de dedicar al despatx de moltes coses pendents.

Ha anunciat el president que el senyor Alba marxarà dimecres vinent a Sant Sebastià, per a començar la jornada regia.

—Jo — ha afegit — si no ocorre novetat, sortiré el mateix dimecres o el dijous cap a Cestona, on romandré fins els primers dies de setembre, en que tornaré, perquè un altre ministre vagi a fer la cura d'aigües.

—Així, doncs, hi haurà tranquil·litat fins pel setembre.

—Deu no vulgui. Aquest és el meu desig.

També el dia 12 anirà a Barcelona per assistir a la inauguració de l'Exposició del Moble.

El president ha acabat les seves

manifestacions mostrant-se molt satisfet del resultat del Consell d'ahir, i de la prova de patriotisme donada pels periodistes que havien complert fidelment el prec que els havia fet de no dir res respecte als acords adoptats.

MANIFESTACIONS DEL GENERAL WEYLER

El general Weyler, des del Palau, ha marxat al ministeri de la Guerra, on ha conferenciat amb el general Aizpuru.

En entrar li han preguntat els periodistes sobre els plans que el Govern acordà en el Consell d'ahir passada encomanar a l'estudi de l'Estat Major Central de l'Exèrcit.

El general Weyler ha repetit les manifestacions que havia fet a la porta del Palau, dient que no tenia d'això altres notícies que les publicades pels periodistes, puix oficialment res li ha dit el Govern, ni com a particular ni com a cap de l'Estat Major Central.

Tant és així — ha afegit el general Weyler — que tinc pensat marxar dilluns a Palma de Mallorca, encara que suspendria el viatge a la més petita indicació que em fes el Govern, puix ans que tot soc un soldat disposat en tot moment a prestar els meus serveis a la pàtria.

Ha afirmat que l'Estat Major Central, de la importància militar del qual ja era hora que es recordessin els Governos, té fet un estudi complet del problema africà en la nostra zona, i l'ha consignat en una moció que es proposa elevar aviat al Govern encara que sembla que a aquest propòsit s'anticipa el Consell de ministres encomanant-li l'estudi que anuncien els periodistes.

Si així fos, és necessari que a l'Àfrica exerceixi Espanya la seva acció quan convingui als seus interessos nacionals, no quan convingui a l'enemic.

Ha excitat els periodistes a fer una labor patriòtica, ara més necessària que mai.

Suposa el general Weyler que la comissió que vagi a l'Àfrica, en cas de confirmar-se l'anunci per la premsa, seria la Secció de campanya que presideix el general Correa i de la qual formen part el coronel Jaume, el tinent coronel Nieves i els comandants La Iglesia i Gómara.

tots d'Estat Major, i el coronel

d'artilleria senyor Odriantola, i quals s'agregarien alguns elements d'altres armes. Tots anirien precedits pel general Weyler.

La seva missió a l'Àfrica — ha dit el general Weyler — seria estudiar sobre el terreny el pla que té elaborat tècnicament i que constitueix la moció a què abans he referència.

L'ALT COMISSARI

Aquest matí ha estat al ministeri de la Guerra, en sortir del Palau, l'Alt Comissari, que anava acompanyat del general Castro Girona i del coronel Despujols.

BARCELONA

Detinguts

La policia ha detingut i posat a disposició del jutjat a Josep Salas i Miquel i Josep Rodríguez Salas, individus de mala nota, els quals segons indicis que es tenen estan complicats en el robatori comès en la joieria Trilla.

Han estat posats a disposició del jutge especial com a pressuposts complicats en els darrers atropellaments, els sindicalistes Josep Calles, Francesc Poyos, Josep Muro, Ros (a) «Cartagena», Manuel Toms i Baldomer Dufur.

El «Cartagena» el tenia fixat la policia per haver estat temps passat cap d'una colla de pistolers de Sant havent pres part en diferents atropellaments.

Atropellament automobilista

A la carretera del Port l'auto número 8646, propietat de la Societat Anònima Espanyola, del carrer de Cortes, ha atropellat el nen de vuit anys Francesc Molina Nevot, habent-se produït una fractura de la clauícula i de la clavícula.

El nen fou recollit pel xòfer i conduït al dispensari d'Hostafranca, on li han fet la primera cura d'una contusió toràcica i abdominal de gran nòstic greu.

Després ha estat conduït a l'Hospital Clínic amb l'auto de l'ambulància, mentre el xòfer anava a presentar-se a la Delegació.

Rifa de Madrid

Premiat amb 120.000 pessetes

Primer premi: núm. 21.396, Madrid, Cartagena i Saragossa.

Premiat amb 65.000 pessetes

Segon premi: núm. 6.093, Isla Cristina, Barcelona i Carcagant.

Premiat amb 25.000 pessetes

Tercer premi: núm. 29.328, Salamanca i Ceuta.

Premiat amb 10.000 pessetes

Quart premi: núm. 25.907, Màlaga, Barcelona i Burgos.

Premiats amb 2.000 pessetes

Núm. 24.458, Palma, Burgos i València.

Núm. 12.636, Cádiz, Sant Sebastià i La Línea.

Núm. 32.858, Madrid.

Núm. 31.946, Granada, Barcelona i Mieres.

Núm. 1.004, Getafe, Madrid i Barcelona.

Núm. 7.341, Cádiz, Madrid i Bilbao.

Núm. 25.956, Múrcia, Ceuta i Reus.

Núm. 16.586, Madrid i Sant Sebastià.

Núm. 14, Madrid.

Núm. 20.902, Madrid, València, Vitoria i Palència.

Premiat amb 400 pessetes

DESENA

005	006	008	034	039	048	092
109	115	148	169	176	178	183
187	190	206	207	222	234	236
242	249	269	312	369	382	411
429	430	431	464	486	544	580
636	640	670	699	700	704	734
750	771	789	845	873	877	896
912	915	925	934	957	961	963
961	006	051	056	058	079	134
147	167	199	201	206	219	224
234	260	269	296	298	337	342
347	351	359	362	377	396	404
418	445	496	529	567	586	617
619	628	641	657	676	681	690
692	722	742	776			

CENTENA

109	115	148	169	176	178	183
187	190	206	207	222	234	236
242	249	269	312	369	382	411
429	430	431	464	486	544	580
636	640	670	699	700	704	734
750	771	789	845	873	877	896
912	915	925	934	957	961	963
961	006	051	056	058	079	134
147	167	199	201	206	219	224
234	260	269	296	298	337	342
347	351	359	362	377	396	404
418	445	496	529	567	586	617
619	628	641	657	676	681	690
692	722	742	776			

MIL

109	115	148	169	176	178	183
187	190	206	207	222	234	236
242	249	269	312	369	382	411
429	430	431	464	486	544	580
636	640	670	699	700	704	734
750	771	789	845	873	877	896
912	915	925	934	957	961	963
961	006	051	056	058	079	134
147	167	199	201	206	219	224
234	260	269	296	298	337	342
347	351	359	362	377	396	404
418	445	496	529	567	586	617
619	628	641	657	676	681	690
692	722	742	776			

DOS MIL

002 050 052 065 126 140 165 180 216

TRES MIL

002 050 052 065 126 140 165 180 216

QUATRE MIL

002 050 052 065 126 140 165 180 216

CINQUE MIL

002 050 052 065 126 140 165 180 216

SIS MIL

002 050 052 065 126 140 165 180 216

SET MIL

002 050 052 065 126 140 165 180 216

VUIT MIL

002 050 052 065 126 140 165 180 216

NOU MIL

002 050 052 065 126 140 165 180 216

DEU MIL

002 050 052 065 126 140 165 180 216

610 624 635 636 639 641 658 682 715

240 256 258 261 292 367 373 459 464

514 607 643 673 701 715 748 800 817

846 850 883 887 899 918 953

ONZE MIL

021 044 055 092 099 166 175 181 184

189 204 212 214 222 228 267 285 291

300 327 364 374 426 468 492 514 531

532 612 622 644 650 682 691 717 803

DOTZE MIL

005 044 058 061 066 095 109 129 134

146 156 162 163 165 182 189 199 220

223 247 253 254 260 278 280 301 339

418 421 436 442 507 510 521 525 526

532 583 614 620 641 679 682 723 745

785 791 801 808 851 868 882 927 964

TRETZE MIL

002 029 033 034 036 048 061 100 124

125 134 167 264 282 344 382 395 435

478 486 499 514 524 531 534 568 590

616 679 745 766 767 800 883 894 900

GATORZE MIL

049 061 065 062 108 161 232 281 290

316 364 373 375 403 423 428 438 461

477 506 522 555 674 706 713 725 740

754 782 784 801 808 830 837 870 919

QUINZE MIL

009 031 051 080 092 140 190 202 220

231 293 318 369 390 405 412 419 426

435 467 468 484 497 503 505 506 535

668 683 704 718 768 791 849 882 876

899 906 912 929 939 979

VINT MIL

629 079 096 099 114 141 187 198 217

223 253 268 277 295 301 372 385 40